

فروش و کبیله و سایر ضمیمه بهتر این است که دولت بابت شرکتی یا یا یک اشخاص داخلی متاخره شود و این عملی که مربوط به عمل و نقل است بکنی از خودش دور کنند زیرا بر ضرر دولت تمام خواهد شد بهیچوجه نمی تواند از این کاریکه میکند استفاده کند و ضرر تجار هم تمام خواهد شد.

عرض کردم تجربه کرده ایم و یک مؤسسه که وزارت پست و تلگراف برای حمل و نقل درست کرده بود همه دیده ایم این است که بنده با راه سازیش موافقم که دولت باین عمل مبادرت کند و آن قسمتی را هم که عرض کردم کلمه تهیه به ساختن بدل شود برای این بود که خیال کردم مقصود ساختن راه است.

وزیر فواید عامه عرض میکنم وضعیات فعلی تجارت شمال یک طوری است باینکه زود رفع میشود ولی در هر حال بر ما ها لازم است که همه نوع اقدامات را در نظر بگیریم و وسایط نقلیه هم بکار بیاندازیم و دست دولت را نه بندیم.

ماده دوم - اعتبار مقرر در ماده اول بابت اضافه عایدات گمرک در سنه ۱۳۰۵ تأدیبه خواهد شد.

رئیس - آقای اتحاد (اجازه)

اتحاد - بنده هم با قوریتش موافقم هم با اصلش.

رئیس - آقای یاسائی (اجازه)

یاسائی - موافقم
رئیس - آقای شیروانی
شیروانی - موافقم
رئیس - مخالفی ندارم.
(گفته شد خیر)

رئیس - رأی می گیریم به فوریت اول این لایحه آقایان موافقین قیام فرمایند.
(اکثر نهایتاً کان برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده دوم قرائت می شود.
(اینطور خوانده شد)

البته اگر بهمان راه تنها اکتفا شد بسیار خوب ولی اگر محتاج بوسایل نقلیه هم میشدیم باید طوری باشد که بتوانیم فراهم کنیم.

رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای زعیب آقایان موافقین قیام فرمایند.
(کسی قیام نکرد)

رئیس - قبول نشده. ماده خوانده می شود و رأی میگیریم.
(باین عبارت خوانده شد)

ماده اول - وزارت مالیه مجاز است با معاضدت وزارت فواید عامه برای تهیه راه و وسائل نقلیه و فراهم نمودن تسهیلات فروش جهت ایالات شمالی مملکت مبلغ ۵ میلیون قران به مصرف خرج برساند.

رئیس - رأی گرفته می شود باین ماده
آقایان موافقین قیام فرمایند.
(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده دوم قرائت میشود.
(اینطور خوانده شد)

ماده دوم - اعتبار مقرر در ماده اول بابت اضافه عایدات گمرک در سنه ۱۳۰۵ تأدیبه خواهد شد.

رئیس - مخالفی ندارم؟
(گفته شد خیر)

رئیس - رأی گرفته می شود بماده دوم
آقایان موافقین قیام فرمایند.
(اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد. شور در کلیات است. مخالفی ندارم؟
(گفتند خیر)

رئیس - رأی گرفته می شود باین لایحه که مشتمل بر دو ماده است با ورقه ۶۵ علامت رد.

(اخذ آراء شروع شد)
رئیس - اخذ آراء تمام شد
(استخراج آراء بعمل آمده
۶۵ ورقه سفید تمهید شد)

رئیس - عده حضار ۸۳ با اکثریت ۶۵ رأی تصویب شد

اسامی رأی دهندگان - آقایان :
هرزی - میرزا احمدخان اتابکی - علی خان اعظمی - محمد تقی خان اسعد - میرزا سید احمد احتشام - ارباب کیخسرو - میرزا محمدخان معظمی - میرزا سید احمد بهبهانی حبیب الله خان شادلو - یاسائی سهراب خان - ساکینیان میرزا جوادخان خوئی - محمدولی میرزا فیروز سید عبدالعلی میرزائی - محمد هاشم میرزا افسر - کی استوان - حاج میرزا اسدالله خان کردستانی آقاسید یعقوب - میرزا آقاخان عصر انقلاب - سلطان ابراهیم خان افخمی - میرزا حسین خان علائی - میرزا مهدیخان زاهدی - میرزا حسین خان پیرنیا - سید ابوالفتوح - میرزا رضاخان افشار - میرزا محمودخان وحید - آقاسید کاظم یزدی - شیخ جلال الدین تقی زاده - دکتر آقایان - میرزا عبدالعزیز صدر - صدرائی - سید روحی - آقارضا مهدوی - سلیم ایزدی - حاج میرزا علیرضا قمی - محمدولی خان اسدی - آقا سید کاظم اتحاد - دکتر حسین خان بهرامی - امیر حسین خان بهتیار - شیروانی - حاج سید عبدالعلی طباطبائی دیبا -

میرزا یوسف خان قائم مقام - حاج سید جواد محقق - شیخ الاسلام ملایری - میرزا علی کازرونی - میرزا محمد تقی ذوالقدر - دکتر ضیائی - حائری زاده - شیخ محمدعلی طهرانی - حاج حسن آقا ملک - میرزا عبدالله خان معتمد - میرزا حسین خان

اسفندیاری - میرزا بدالله خان - سید سحی الدین - آقاسید مصطفی بهبهانی - آقارضا تجدد - میرزا آقاخان دیوان بیگی سید محمد علی شوشتری - میرزا محمد نجات - میرزا عبدالعزیز مفتی میرزا احمد خان شریعت زاده - میرزا سید حسن کاشانی

رئیس - جلسه ختم می شود جلسه آتیه فردا سه ساعت و نیم قبل از ظهر دستور اولاً تفریح بود چه مجلس ثانیاً شهریه ها و ثالثاً دیون دولتی - رابعاً بودجه مملکتی.

(مجلس چهار ساعت از شب گذشته ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی
سید محمد تدین
منشی - م شهاب
منشی - علی خطیبی

جلسه ۲۵۲

صورت مشروح مجلس مورخه چهارشنبه بیست و یکم بهمن ۱۳۰۴ مطابق بیست و ششم رجب ۱۳۴۴

مجلس دو ساعت بیست دقیقه قبل از ظهر بر ریاست آقای تدین تشکیل گردید صورت مجلس روز قبل را آقای آقا میرزا شهاب قرائت نمودند

رئیس - آقای حاج آقا رضا رفیع (اجازه)

حاج آقا رضا رفیع - قبل از دستور عرض دارم

رئیس - آقای آقا میرزا سید احمد بهبهانی

آقا میرزا سید احمد بهبهانی - در دستور عرض دارم

رئیس - آقای رهنما

رهنما - در دستور

رئیس - آقای هایم

هایم - بنده را در صورت مجلس غایب بی اجازه نوشته اند در صورتی که بنده صبح را اینجا بودم و عصر را هم بواسطه عارضه کسالت تحصیل اجازه کرده بودم

رئیس - اصلاح می شود. آقای ملک (اجازه)

حاج حسن آقا ملک - در دستور عرض دارم

رئیس - آقای غلامحسین میرزا

غلامحسین میرزا - بنده هم در دستور عرض دارم

رئیس - آقای یاسائی (اجازه)

یاسائی - در جلسه گذشته در وقعی که بنده مخالفت کردم با ماده سوم لایحه هوا بیمائی منظور مخصوصی نداشتم و آقایان مشاهده فرمودند که بنده با تمام مواد لایحه موافقت کردم و تصور میکنم يك سوء تفاهمی شد و آقای رئیس اخبار فرمودند این است

که از مقام ریاست خواست میکنم آن اخبار را اصلاح فرمایند
رئیس - بنده هم برای اینکه علاوه بر سابق تأیید کرده باشم که هیچ نظر خصوصی با هیچ يك از آقایان نداشتم حالا هم اصلاح میکنم.

یاسائی - تشکر میکنم
رئیس - آقای سهراب زاده (اجازه)

سهراب زاده - بنده در لایحه راجع بر آه آن پیشنهادی کردم که حقوق ومدت خدمت متخصصین معین شود در صورت مجلس نوشته نشده است

رئیس - بواسطه زیادی مطالب دیروز صبح وعصر و برای اینکه حتی الامکان سعی کرده اند که صورت مجلس مختصر نوشته شود باین جهت نوشته نشده است ولی البته در صورت مشروح مجلس نوشته شده است.

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - در دستور عرض دارم

رئیس - آقای آقاسید یعقوب (اجازه)

آقاسید یعقوب - در جلسه گذشته يك تبصره آقا میرزا شهاب پیشنهاد کردند یکی هم بنده پیشنهاد کردم بعد از آنکه تبصره پیشنهادی آقای آقا میرزا شهاب قابل توجه شد آقای رئیس بنده فرمودند نظریه ات تامین شده است بنده هم عرض کردم حالا که تامین شده است دیگر عرضی ندارم و این مسئله در صورت مجلس اشاره نشده است دیگر اینکه این طرح طرحی بود که مجلس درش وارد شد و مخبر نداشت در واقع وقتی که يك پیشنهادی میشد دولت قبول میکرد

مقام ریاست رأی می گرفتند و جزء ماده میشد در صورت مجلس نوشته شده است که من یادگیری پیشنهاد کردیم و مخبر قبول کردند و رأی گرفته نشد

بنده خواستم تذکر بدهم که مخبر نداشت دولت قبول می کرد این بود که خواستم تقاضا کنم این دو مسئله در صورت مجلس نوشته شود

رئیس - مراجعه می شود هر قسمتی که شامل حال جنابعالی باشد اصلاح می شود.

نسبت بصورت مجلس دیگر ابراردی نیست؟

(اظهاری نشد)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد آقای حاج آقا رضا رفیع (اجازه)

حاج آقا رضا رفیع - چندی قبل در باب جنگل گیلان اینجا صحبت کردم و آقای وزیر فواید عامه وعده فرمودند تریبی در اینکار بدهند

مردم آنجا گرفتارند و روز آخر مجلس

است بنده از آقای وزیر سؤال میکنم که برای آسایش آنها چه فکری کرده اند؟ سؤال دیگر بنده در باب نجات متعینین تلگرافخانه است که تلگرافات و تظلمات گردانند و بنده با آقای وزیر فواید عامه و وزیر داخله مذاکره کردم و خواستم بینم در اینخصوص چه اقدامی کرده اند

سؤال دیگر بنده راجع بتخیم نوغان کیلان است خواستم بینم در آن باب چه اقدامی شده است

وزیر فواید عامه در قسمت جنگل سابقا هم عرض کردم يك تصمیمی گرفته شده بوده است که بعد لازم شد تجدید نظری درش بشود و بانایه هم منتهی مانده که شد بالاخره تصدیق میفرمائید که در این روزهای آخر مجلس دولت تمام وقت خودش را صرف کارهای مجلس میکند

البته وقتی که تا اندازه فراغت پیدا شد ممکن است بعضی از آقایان تشریف بیاورند آنجا سعی خواهیم کرد که ترتیب مقتضی داده شود در باب تجار هم دولت منتهای سعی را دارد و مخصوصا بالایه که دیشب گذشت دولت میتواند در اینخصوص اقدامات موثر بکند راجع بتخیم نوغان هم با اینکه لایحه خیلی خوبی بود ولی چون طول کشید مطرح نشد و بنده فعلا آن لایحه را پس میگیرم و در دوره ششم مجدداً آن را تقدیم می کنم

بعضی از نمایندگان دستور حاج حسن آقا ملک بنده يك عرضی دارم که اگر امروز عرض نکنم وقت می گذرد

رئیس بفرمائید ملک عرض کنم کلدانیها که يك ملت

قدیم نجیبی هستند و در ایران متوطنند مخصوصا در آذربایجان متجاوز از پنجاه شصت هزار نفر تیره ایران هستند شکایتی کرده بودند بمجلس شورای ملی و استدعا کرده بودند که چون در ادوار سابقه از داشتن نماینده محروم بودند دولت مساعدت کند و يك نماینده آنها در مجلس داشته باشد از طرف مجلس کار را نوشته شد بدولت و دولت هم مساعدت کرد و يك لایحه در اینخصوص تقدیم مجلس گردانده شد که امر بفرمائید کمیسیون تجدید نظر در قانون انتخابات امروز تشکیل شده و در اینخصوص رسیدگی نموده لایحه اش را تنظیم نموده به مجلس بیاورند که آنها در دوره ششم از داشتن وكيل محروم نمانند

رئیس آقایان یاسانی

(اجازه) یاسانی وقتی لایحه دولت بمجلس آمد بر حسب امر آقای رئیس کمیسیون تجدید نظر در قانون انتخابات تشکیل شد ولی بطور ناقص و اگر امروز جلسه تشکیل شود و راپورت آنها حاضر گردد باز تصور نمیکند مجلس بدو شور آن مرفق بشود این است

که متأسفانه نمی شود در ایندوره بگذرد و ممانند برای دوره ششم جمعی از نمایندگان دستور رئیس جمعی از آقایان پیش نهاد کرده اند لایحه استخدام مستخدمین مجلس جزء دستور شود اگر آقایان موافقت بفرمایند بعد از لایحه تفریح بودجه مجلس جزء دستور شود

بعضی از نمایندگان صحیح است رئیس لایحه تفریح بودجه ۱۳۰۳ مجلس مطرح است قرائت میشود (اینطور خوانده شد)

ماده اول - مخارج مجلس شورای ملی از بابت ۱۲ ماهه سال ۱۳۰۳ موافق قسمت (۱) الی (۳) ضمیمه بر طبق بودجه مصوبه مبلغ چهارصد و نوزده هزار و هشتصد و چهل و پنج تومان و ۵ قران و ۵ شاهی تصویب می شود

ماده دوم - عایدات باغ بهارستان و مطبعه بمجلس شورای ملی از بابت سال ۱۳۰۳ موافق قسمت (۴) ضمیمه بمبلغ چهل و هفت هزار و هفتصد و شصت و هفت تومان و ۵ قران و ۱۷ شاهی تصویب می شود

رئیس - شور در کلیات است آقای آقا سید یعقوب

(اجازه)

آقا سید یعقوب بنده نگاه کردم در این قانون تفریح بودجه می خواهم قضاوت و حکومت نمایندگان را در اینجاشهادت بگیرم

چون بنده تمامش را نگاه کردم خدمات و زحمات مستخدمین مجلس را گمان نمی کنم هیچکس منکر باشد حتی هیچیک از ادارات دولتی باندازه آن هازحمت نمی کشند

بنده خیلی تشکر میکنم از زحمات آنها که اینطور خدمت میکنند چه در این جا و چه در مجلس موسسان که هیچکس این قسم خدمات و جان فشانی نمی کنند که حقیقتاً تاریخ ایران را آنها زنده کردند بنده خیلی سرافرازم

اما هر چه نگاه می کنم می بینم اداره مباشرت مثل سایر ادارات که از خدمات مستخدمینشان قدر دانی میکنند از این مستخدمین قدر دانی نکرده است برای این که اگر در یکی از ادارات يك مستخدمی يك سیگار زیادی بکشد فوراً يك فوق العاده برایش منظور میکنند این را اغراق عرض کردم

ولی در هر اداره اگر یکساعت دو ساعت اعضایش زیادتر از مدت معمول کار کنند فوق العاده ای برای آنها منظور میکنند

ولی بازحتماتی که مستخدمین مجلس متحمل می شوند مثلاً همین قضیه که پریش پیش آمد که بنده مسبوقت ساعت دمی آمدم دیدم آقای ارباب روی پشت بام است و این

ها مثل اینکه حقیقتاً اولادشان توی آتش افتاده است خدمت میکردند

بنده خواستم قضاوت نمایندگان را حکومت بدهم که اینجا چه شده است که يك فوق العاده برای این ها منظور نکرده اند

از این جهت بنده مخالفم و خواستم بعد يك پیشنهادی بکنم که يك فوق العاده در از خدمات صادقانه آنها بآنها داده شود

رئیس آقای ارباب کیخسرو (اجازه)

ارباب کیخسرو بنده خیلی متشکرم از آقای آقا سید یعقوب که اینجا خدمات مستخدمین مجلس را منظور داشتند و همانطور که فرمودند مستخدمین مجلس تمام طبقاتشان خیلی زحمت کشیده اند و حقیقتاً می شود گفت که این ها موضوع خدمتگذاریشان بمجلس مثل فرزندان يك خانواده ایست که بغضه خودشان خدمت میکنند و با منتهی درجه کوشش فعالیت می نمایند

چنانچه پریش ملاحظه فرمودند که یکی از میکانیک ها با جان خودش بازی کرد آنها همیشه زحمت کشیده اند در اداره مباشرت و همچنین در اداره تقنیته و کارها بخوبی منظم و مرتب است که موجب رضایت است

اما راجع باضافه که فرمودند تصدیق می فرمائید که اداره مباشرت فقط حق دارد و داشته است در حدود اختیاراتی که داشته است عمل کند و همانطور هم عمل کرده است يك حقوقی منظور بوده است و مطابق آن پرداخته است و يك انعاماتی هم بوده است که آنها را هم پرداخته است و حالا اگر يك چیز دیگری بنظر میرسد موکول بنظر مجلس است باید تصویب فرمایند تا اداره مباشرت اطاعت کند و اداره مباشرت آنچه کرده است مطابق اجازه بوده است که داشته است و بیش از آن نمیتوانسته است جمعی از نمایندگان مذاکرات کافی است

رئیس رأی گرفته می شود بشور در مواد آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس تصویب شد ماده اول قرائت می شود

(شرح سابق خوانده شد) رئیس آقای شیروانی (اجازه)

شیروانی اگر چه ساعات مجلس خیلی کم است ولی ناچارم که عرض بکنم معنی تفریح بودجه این است که اشخاصی که مرخص میکنند بحساب سال گذشته بحساب آن راپریشی

بفهمند این است که بنده مخصوصاً از آقای ارباب یا آقای مغیر تقاضا می کنم چندجانی را که ملتفت نشده ام توضیح بدهند که بنده ملتفت شوم

اولا در موضوع حقوق کارکنان مطبعه مجلس شورای ملی و مصارف و اثاثیه که جمع این دو قلم می شود چهل و يك هزار و نهصد و هفتاد و يك تومان و ۸ قران و هشتصد و دینار این را بنده می خواستم بینم چیست؟ بنده نفهمیدم آیا اثاثیه جدیدی در ۱۳۰۳ خریداری شده بود یا اینکه این چهل و يك هزار تومان راجع بحقوق است چون در بودجه های سابق يك اثاثیه های خرید شده بود خواستم بینم باز هم خرید شده است یا خیر؟

یکی هم موضوع معاون اداری ریاست مجلس است گمان میکنم در سنه ۱۳۰۳ معاون اداری در مجلس نبوده است اینجاده هزار و چهارصد تومان حقوق معاون اداری را معین کرده اند و صورتی که بنده نظر نمیست که در هزار و سیصد و سه معاون اداری در مجلس بوده است اینهم یکی

یکی هم راجع بمصارف است یکجا مصارف ماهانه و سالانه را می نویسند چهارده هزار و هشتصد و پنجاه و چهار تومان یکجا هم باز مصارف فوق العاده را می نویسند چهل و شش هزار تومان و کسری

این دو سه رقم را می خواستم توضیح بدهند که چیست

رئیس آقای ارباب کیخسرو (اجازه)

ارباب کیخسرو - قسمت اول را که سؤال فرمودند راجع بمطبعه مجلس بود بنده روزیکه آقایان تشریف میبردند که وضعیت آنجا را ملاحظه کنند راپورتی عرض کرده بودم که در آن راپورت خلاصه جمع و خرج را عرض کرده بودم و آقا سؤالی که فرمودند شرحش را اینجا عرض میکنم در سنه ۱۳۰۰ اثاثیه خریدیم سه هزار و چهارصد و چهل و سه تومان و چهار هزار و دو صد و پنجاه دینار

در سنه ۱۳۰۱ صد و بیست و پنج تومان و پنج هزار و شصت و دینار

در سنه ۱۳۰۲ خریدیم چهل و دو هزار و صد و سی و سه تومان و هشت هزار و صد و بیست و پنج دینار

در سنه ۱۳۰۳ خریدیم بیست هزار تومان و در نه ماه اخیر هم خریدیم صد و پنجاه تومان و خورده ای و بطور کلی در ضمن شرحی که دیروز عرض کردم تذکره کردم که ما بعد از آنکه تمام این قسمت مخارج اثاثیه مطبعه را از عایدات مطبعه کسر کنیم

تعمیراتی که ما کرده ایم شصت و پنج هزار و پانصد و بیست و یک تومان و هفتاد و پنج دینار بوده است

تأخر دیماه فقط هشت هزار و پانصد و پنجاه تومان دیگر باقی داریم که بکلی خریدار مستهلک میکند و تا آخر سال اگر تمامش مستهلک نشود جزئی باقی می ماند و در واقع برای سال آتی تمام مطبوعه مجاناً برای مجلس باقی میماند و البته اثاثیه هم که خرید شده است مطابق تصویب بودجه بوده است که همه ساله مجلس تصویب کرده است

همه ساله هم یک کسوری داشته است که بمجلس پیشنهاد شده است و پس از تصویب مجلس خرید شده است

قسمت دیگر راجع بمعاون اداری سؤال فرمودند

اینجا اگر درست مطالعه فرموده باشند دو هزار و چهارصد تومان برای معاون اداری در بودجه منظور شده است در صورتی که ما خرج کرده ایم هزار و هفتصد و سیزده تومان و هشت قرآن و سیزده شاهی اضافه داریم شصت و هشتاد و شش تومان و یک قرآن و هفت شاهی برای این که ایشان در آن موقع مستغنی شدند و آن بقیه را به ایشان ندادیم

راجع بمصارف فوق العاده ای که

فرمودند بنده نمیدانم از کجا فرمودند؟ مصارفی که ما کلیه داشته ایم چهارده هزار و هشتصد و پنجاه و چهار تومان و شش قرآن و یازده شاهی بوده است و قسمت دوم تهیه نواقص اثاثیه و تعمیرات بناهی بوده است

مصارف تأسیس شعبه تلگرافخانه بوده است یا کتابخانه بمصرف رسیده است و آن قسمت مصارف بعد مصارف سوخت چراغ برق و آبادخانه و خرج فوق العاده نظامیان و مخارج ذغال سنگ و اینهاست که تمام این اقلام در بودجه مصوبه اش معین شده است که چقدر تصویب شده و اینجا هم برای همین ستون بندی شده است که آقایان مطالعه فرمایند چقدر خرج شده است و چقدر باقی مانده است

جمعی از نمایندگان مذاکرات کافی است

رئیس- رأی گرفته می شود بماده اول آقایانی که موافقت قیام فرمایند

(اغلب برخاستند)

رئیس- تصویب شد

ماده دوم قرائت می شود (شرح گذشته خوانده شد)

رئیس- مخالفی ندارد؟ (گفته شد خیر)

رأی گرفته میشود بماده دوم آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)

رئیس- تصویب شد شوردرد کلبانست مخالفی ندارد؟ بعضی از نمایندگان خیر

رئیس- رأی گرفته میشود باین قانون که مشتمل بر دو ماده است باورقه آقایانی که موافقت ورقه سفید والا ورقه کبود خواهند داد

(اخذ آراء بعمل آمد)

رئیس- اخذ آراء تمام شد (استخراج آراء بعمل آمده بود ورقه سفید تعداد شد)

رئیس- عدده حضار ۹۳ با اکثریت ۹۰ رأی تصویب شد

اسامی آقایان رای دهندگان- آقایان کی استوان - سهرابخان ساکنیان - رضا تجدد - آقا میرزا سید حسن کاشانی - هایم

اکبر میرزا شیروانی - آقا سید یعقوب - آقا میرزا محمد تقی ذوالقدر - آقا سید حسن مدرس

آقا میرزا هاشم آشتیانی - میرزا آقاخان عصر انقلاب - سید علاءالدین بهبهانی - میرزا سید احمد بهبهانی - میرزا حسین خان اسفندیاری - ابوالحسن پیرنیا - آقا شیخ فرج الله - حاج آقا رضا رفیع - میرزا مهدی خان زاهدی - سید کاظم خان اتحاد - عباس میرزا فیروز - میرزا عبدالله خان معتمد - آقا سید مصطفی بهبهانی - دکتر آقایان - سید محی الدین - آقا سید

ابراهیم ضیاء - حاج میرزا احمدخان اتابکی - میرزا جواد خان خوشی - دکتر ضیائی - محمد هاشم میرزا اسرار - میرزا سید حسن خان زهیم - شیخ الاسلام ملایری - حاج سید عبدالعلی طباطبائی دیبا - میرزا زین العابدین رهنما - حاج میرزا علی رضا قمی - شیخ محمد علی طهرانی - حاج سید محمد باقر دست غیب - سید ابوالفتح - آقا شیخ جلال الدین - میرزا محمد حسین صدرائی - آقا رضا مهدوی - حاج شیخ عبدالرحمن صالحی - میرزا احمد خان شریعت زاده - سلیم ایزدی - امیر حسین خان بختیاری - میرزا عطاءالله خان روحی - محمد ولی خان اسدی - میرزا ابراهیم خان سهراب زاده - میرزا یدالله خان نظامی - میرزا محمود خان وحید - حاج میرزا اسدالله خان کردستانی - آقا میرزا سید احمد احتشام - آقا میرزا لطف الله خان ایقوانی - محمد تقی خان احمد - یحیی زنگنه - علی خان اعظمی - میرزا آقاخان دیوان بیگی - فتح الله میرزا هرمزی - دکتر حسین خان بهرامی - میرزا عبدالعزیز مفتی - غلامحسین میرزا مسعود - حبیب الله خان شادلو - میرزا محمد خان معظمی - حاج میرزا عبدالوهاب رضوی - سید محمد علی شوشتری - سیف الله خان اسکندری - ارباب کیخسرو شاهرخ - آقا سید هیدالعی میرزائی - میرزا عبدالله یاسانی - میرزا عبدالعسین صدر - حیدرقلی شاهزاده سلیمان میرزا و جمعی از آقایان

آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند (اغلب برخاستند)

رئیس- تصویب شد خیر کمسیون تجدید نظر در قانون استخدام مطرح است قرائت می شود

(بشرح ذیل قرائت شد) کمسیون تجدید نظر در نظامنامه تعیین تکلیف مستخدمین اداری و اجزای جزء مجلس شورای ملی پس از تبادل نظر کامل نسبت بقانون استخدام مستخدمین تعقیب تصویب مواد یک و دو و سه قانون موقتی مواد سه گانه ذیل را نیز تصویب تقدیم مجلس شورای ملی نموده و موازین چهار گانه قانون استخدام مستخدمین را مسترد می دارد

ماده چهارم - ترتیب حداقل و اکثر حقوق مستخدمین جزء مجلس و تقاضای و وظایف و محاسبات اداری آنها بموجب نظامنامه بعمل خواهد آمد که اداره مباشرت مجلس ترتیب داده بتصویب هیئت مستخدمین برسد و مادام که قانون مضمون مجلس برای آنها بتصویب مجلس شورای ملی نرسیده است مشمول ماده پنج این قانون نیز خواهد بود

ماده پنجم - انحلال هر یک از ادارات و دوائر مجلس با خود مجلس شورای ملی است و او این که بطور موقت بوده باشد ماده ششم - در قسمت تقنینیه رئیس در قسمت مباشرت و مطبوعه مباشرت مجلس مأمور اجراء این قانون می باشد

رئیس- آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

مهدوی- اگر قانون استخدام مستخدمین مجلس چند روز قبل گذشته بود بنده بموقع می دانستم زیرا هیئت رئیسه باقی بود و برای تنظیم ادارات لازم بود ولی حالا

بعقیده من این قانون موضوع ندارد زیرا حقوق شان که مطابق بودجه که برای سال بعد گذشت تأمین شده است و مقامشان هم محفوظ است در دوره هم قانون استخدامشان را خواهند گذراند - امروز وقتی که بنده

می آمدم به مجلس یک کسی از من پرسید دستور چه دارید؟ بنده گفتم بودجه مملکتی به بنده گفت نخواهد گذشت و بنده مقدم بر هر چیز بودجه مملکتی را می دانم زیرا برای مجلس مضمون می گویند که هنوز نتوانسته بودجه مملکتی را بگذرانند

شیروانی- مجلس در صورتی که مثل ماشین کار می کند نمی تواند برایش مضمون بگویند

مهدوی- عرض مرا گوش بده - من عقیده ام این است مجلس نباید بودجه مملکتی را مقدم بر هر چیز بگذراند و ما هم حاضریم هفت ساعت هشت ساعت ده ساعت بنشینیم و کار کنیم و اگر کار دیگری هست باید بعد از تصویب بودجه مملکتی بگذرد والا اگر بخواهیم چیزهای دیگری را را قبلاً بگذرانیم این مقدمه نگذشتن بودجه مملکتی است

بعضی از نمایندگان- اینطور نیست مهدوی- بنده اطلاعاتی دارم که همین طور است

رئیس- رأی گرفته می شود بمشروع نهاد شاهزاده سلیمان میرزا و جمعی از آقایان

آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند (اغلب برخاستند)

رئیس- تصویب شد خیر کمسیون تجدید نظر در قانون استخدام مطرح است قرائت می شود

(بشرح ذیل قرائت شد) کمسیون تجدید نظر در نظامنامه تعیین تکلیف مستخدمین اداری و اجزای جزء مجلس شورای ملی پس از تبادل نظر کامل نسبت بقانون استخدام مستخدمین تعقیب تصویب مواد یک و دو و سه قانون موقتی مواد سه گانه ذیل را نیز تصویب تقدیم مجلس شورای ملی نموده و موازین چهار گانه قانون استخدام مستخدمین را مسترد می دارد

ماده چهارم - ترتیب حداقل و اکثر حقوق مستخدمین جزء مجلس و تقاضای و وظایف و محاسبات اداری آنها بموجب نظامنامه بعمل خواهد آمد که اداره مباشرت مجلس ترتیب داده بتصویب هیئت مستخدمین برسد و مادام که قانون مضمون مجلس برای آنها بتصویب مجلس شورای ملی نرسیده است مشمول ماده پنج این قانون نیز خواهد بود

ماده پنجم - انحلال هر یک از ادارات و دوائر مجلس با خود مجلس شورای ملی است و او این که بطور موقت بوده باشد ماده ششم - در قسمت تقنینیه رئیس در قسمت مباشرت و مطبوعه مباشرت مجلس مأمور اجراء این قانون می باشد

رئیس- آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

مهدوی- اگر قانون استخدام مستخدمین مجلس چند روز قبل گذشته بود بنده بموقع می دانستم زیرا هیئت رئیسه باقی بود و برای تنظیم ادارات لازم بود ولی حالا

بعقیده من این قانون موضوع ندارد زیرا حقوق شان که مطابق بودجه که برای سال بعد گذشت تأمین شده است و مقامشان هم محفوظ است در دوره هم قانون استخدامشان را خواهند گذراند - امروز وقتی که بنده

می آمدم به مجلس یک کسی از من پرسید دستور چه دارید؟ بنده گفتم بودجه مملکتی به بنده گفت نخواهد گذشت و بنده مقدم بر هر چیز بودجه مملکتی را می دانم زیرا برای مجلس مضمون می گویند که هنوز نتوانسته بودجه مملکتی را بگذرانند

شیروانی- مجلس در صورتی که مثل ماشین کار می کند نمی تواند برایش مضمون بگویند

مهدوی- عرض مرا گوش بده - من عقیده ام این است مجلس نباید بودجه مملکتی را مقدم بر هر چیز بگذراند و ما هم حاضریم هفت ساعت هشت ساعت ده ساعت بنشینیم و کار کنیم و اگر کار دیگری هست باید بعد از تصویب بودجه مملکتی بگذرد والا اگر بخواهیم چیزهای دیگری را را قبلاً بگذرانیم این مقدمه نگذشتن بودجه مملکتی است

بعضی از نمایندگان- اینطور نیست مهدوی- بنده اطلاعاتی دارم که همین طور است

استخدام کشوری کردیم دیگر چه کار داریم که این ماده را بنویسیم که آن حرفی را که آقای مهدوی اظهار کردند وارد بیاید

همانطور که قانون استخدام کشوری حداقل و اکثر برای مستخدمین کشوری معین کرده است برای اعضاء مجلس هم باشد نامه علیحدگه نوشتن از روی ندارد

اگر آنطور که آقای سلیمان میرزا هم گفتند ما می خواهیم محبت در برادران ما بکنیم خوبست بنویسیم آماده قانون استخدام شامل حال اینها هم باشد و بنده عقیده ندارم نوشته شود (نظامنامه علیحدگه) این است که مخالف با این ماده و عقیده ام این است همان ماده قانون استخدام کشوری شامل حال اینها هم شود ترتیب هم همانطور که باشد که در قانون استخدام کشوری نوشته شده است

مهدوی اجازه می فرماید؟ و ستغفاهی شده است

رئیس- بفرمایند

مهدوی- بنده هم عقیده ام همانطور که آقای آقا سید یعقوب اظهار داشتند این است و این اظهاری هم که کردم برای این بود که در این آخر مجلس هم بودجه را بگذرانیم و این قدم آخری را هم طوری برداریم که کارمان تمام شود

شیروانی معیر کمسیون بنده تصور می کنم فرمایش آقای آقا سید یعقوب مربوط با اعضاء اداری مجلس بود و آنها همانطور مشمول قانون استخدام خواهند بود

ولی برای اعضاء جزء که در هیچ وزارتخانه و موسسه معمول نبوده است جدیت برای مملکت خدمت کرد است و هیچ نظرندهاشته که کسی چه می گوید وزیر امور خارجه را برایش خدا و خلق مسئول میدانیم و پانهای جدیت کار کردیم تاریخ هم زحمات و تشنه مان ما که رفیق و اخلاق ما آمدند خواهند فهمید ما در چه مواقعی چه قدم های برای مملکت برداشته ایم

چون جواب ایشان داده نشده بود این عقده در دل من باقی بود که فلانکس بگوید مجلس پنجم بدکار کرد و بنده پیام که مجلس پنجم با کمال مواظبت بر اعضاء و سماعت مملکت قدم برداشت آمدم در این مسئله که حضرت والا شاهزاده سلیمان میرزا فرمودند

فرمودند در عرض تشکر از خدمات مستخدمین مجلس قانون آنها را بگذرانیم بنده می دانم که این ماده برای آنها نافع نیست خواستم بمعبر عرض کنم که بعد از آنکه ما مستخدمین مجلس را مطابق ماده اول قانون استخدام مشمول چند ماده از قانون

ماده بجای (با خود مجلس است) باید نوشته شود (با خود مجلس است) باید نوشته شود

شود باید نوشته شود (با خود مجلس است) باید نوشته شود

شود باید نوشته شود (با خود مجلس است) باید نوشته شود

شود باید نوشته شود (با خود مجلس است) باید نوشته شود

شود باید نوشته شود (با خود مجلس است) باید نوشته شود

شود باید نوشته شود (با خود مجلس است) باید نوشته شود

شود باید نوشته شود (با خود مجلس است) باید نوشته شود

شود باید نوشته شود (با خود مجلس است) باید نوشته شود

شود باید نوشته شود (با خود مجلس است) باید نوشته شود

شود باید نوشته شود (با خود مجلس است) باید نوشته شود

شود باید نوشته شود (با خود مجلس است) باید نوشته شود

شود باید نوشته شود (با خود مجلس است) باید نوشته شود

شود باید نوشته شود (با خود مجلس است) باید نوشته شود

شود باید نوشته شود (با خود مجلس است) باید نوشته شود

شود باید نوشته شود (با خود مجلس است) باید نوشته شود

شود باید نوشته شود (با خود مجلس است) باید نوشته شود

لازم است و چند روز وقت مجلس گرفته شود که فلان اداره یا دائره در مجلس لازم است یا لازم نیست

تشخیص اینکه کدام يك از دوائر یا شعب لازم است یا لازم نیست با هیئت رئیسه مجلس است ولی البته بودجه اش باید بتصویب مجلس برسد و هر يك از ادارات را از آن دانستند ممکن است بودجه اش رأی ندهند این است که بنده پیشنهاد کردم بجای با خود مجلس نوشته شود با هیئت رئیسه مجلس

رئیس- آقای اتحاد (اجازه)

اتحاد- عرض کنم اگر آقایان درست در این ماده دقت فرمایند می بینند که اینجا نوشته شده است هر يك از ادارات و دوائر مجلس یکی از آنها اداره مباشرت مجلس است البته اگر بخواهند یک وقت اداره مباشرت را بشکل دیگر در آورند باید خود مجلس اینکار را بکنند اینجا یک نظر دیگری نیست هر وقت که مجلس نخواست یکی از اداراتش باقی باشد برای میدهد که نباشد و بنظر بنده با خود مجلس بهتر است

رئیس- آقای اتحاد (اجازه)

اتحاد- عرض کنم اگر آقایان درست در این ماده دقت فرمایند می بینند که اینجا نوشته شده است هر يك از ادارات و دوائر مجلس یکی از آنها اداره مباشرت مجلس است البته اگر بخواهند یک وقت اداره مباشرت را بشکل دیگر در آورند باید خود مجلس اینکار را بکنند اینجا یک نظر دیگری نیست هر وقت که مجلس نخواست یکی از اداراتش باقی باشد برای میدهد که نباشد و بنظر بنده با خود مجلس بهتر است

رئیس- آقای اتحاد (اجازه)

اتحاد- عرض کنم اگر آقایان درست در این ماده دقت فرمایند می بینند که اینجا نوشته شده است هر يك از ادارات و دوائر مجلس یکی از آنها اداره مباشرت مجلس است البته اگر بخواهند یک وقت اداره مباشرت را بشکل دیگر در آورند باید خود مجلس اینکار را بکنند اینجا یک نظر دیگری نیست هر وقت که مجلس نخواست یکی از اداراتش باقی باشد برای میدهد که نباشد و بنظر بنده با خود مجلس بهتر است

رئیس- آقای اتحاد (اجازه)

اتحاد- عرض کنم اگر آقایان درست در این ماده دقت فرمایند می بینند که اینجا نوشته شده است هر يك از ادارات و دوائر مجلس یکی از آنها اداره مباشرت مجلس است البته اگر بخواهند یک وقت اداره مباشرت را بشکل دیگر در آورند باید خود مجلس اینکار را بکنند اینجا یک نظر دیگری نیست هر وقت که مجلس نخواست یکی از اداراتش باقی باشد برای میدهد که نباشد و بنظر بنده با خود مجلس بهتر است

رئیس- آقای اتحاد (اجازه)

اتحاد- عرض کنم اگر آقایان درست در این ماده دقت فرمایند می بینند که اینجا نوشته شده است هر يك از ادارات و دوائر مجلس یکی از آنها اداره مباشرت مجلس است البته اگر بخواهند یک وقت اداره مباشرت را بشکل دیگر در آورند باید خود مجلس اینکار را بکنند اینجا یک نظر دیگری نیست هر وقت که مجلس نخواست یکی از اداراتش باقی باشد برای میدهد که نباشد و بنظر بنده با خود مجلس بهتر است

رئیس- آقای اتحاد (اجازه)

اتحاد- عرض کنم اگر آقایان درست در این ماده دقت فرمایند می بینند که اینجا نوشته شده است هر يك از ادارات و دوائر مجلس یکی از آنها اداره مباشرت مجلس است البته اگر بخواهند یک وقت اداره مباشرت را بشکل دیگر در آورند باید خود مجلس اینکار را بکنند اینجا یک نظر دیگری نیست هر وقت که مجلس نخواست یکی از اداراتش باقی باشد برای میدهد که نباشد و بنظر بنده با خود مجلس بهتر است

رئیس- آقای اتحاد (اجازه)

اتحاد- عرض کنم اگر آقایان درست در این ماده دقت فرمایند می بینند که اینجا نوشته شده است هر يك از ادارات و دوائر مجلس یکی از آنها اداره مباشرت مجلس است البته اگر بخواهند یک وقت اداره مباشرت را بشکل دیگر در آورند باید خود مجلس اینکار را بکنند اینجا یک نظر دیگری نیست هر وقت که مجلس نخواست یکی از اداراتش باقی باشد برای میدهد که نباشد و بنظر بنده با خود مجلس بهتر است

رئیس- آقای اتحاد (اجازه)

اتحاد- عرض کنم اگر آقایان درست در این ماده دقت فرمایند می بینند که اینجا نوشته شده است هر يك از ادارات و دوائر مجلس یکی از آنها اداره مباشرت مجلس است البته اگر بخواهند یک وقت اداره مباشرت را بشکل دیگر در آورند باید خود مجلس اینکار را بکنند اینجا یک نظر دیگری نیست هر وقت که مجلس نخواست یکی از اداراتش باقی باشد برای میدهد که نباشد و بنظر بنده با خود مجلس بهتر است

رئیس- آقای اتحاد (اجازه)

اتحاد- عرض کنم اگر آقایان درست در این ماده دقت فرمایند می بینند که اینجا نوشته شده است هر يك از ادارات و دوائر مجلس یکی از آنها اداره مباشرت مجلس است البته اگر بخواهند یک وقت اداره مباشرت را بشکل دیگر در آورند باید خود مجلس اینکار را بکنند اینجا یک نظر دیگری نیست هر وقت که مجلس نخواست یکی از اداراتش باقی باشد برای میدهد که نباشد و بنظر بنده با خود مجلس بهتر است

رئیس- آقای اتحاد (اجازه)

اتحاد- عرض کنم اگر آقایان درست در این ماده دقت فرمایند می بینند که اینجا نوشته شده است هر يك از ادارات و دوائر مجلس یکی از آنها اداره مباشرت مجلس است البته اگر بخواهند یک وقت اداره مباشرت را بشکل دیگر در آورند باید خود مجلس اینکار را بکنند اینجا یک نظر دیگری نیست هر وقت که مجلس نخواست یکی از اداراتش باقی باشد برای میدهد که نباشد و بنظر بنده با خود مجلس بهتر است

رئیس- آقای اتحاد (اجازه)

اتحاد- عرض کنم اگر آقایان درست در این ماده دقت فرمایند می بینند که اینجا نوشته شده است هر يك از ادارات و دوائر مجلس یکی از آنها اداره مباشرت مجلس است البته اگر بخواهند یک وقت اداره مباشرت را بشکل دیگر در آورند باید خود مجلس اینکار را بکنند اینجا یک نظر دیگری نیست هر وقت که مجلس نخواست یکی از اداراتش باقی باشد برای میدهد که نباشد و بنظر بنده با خود مجلس بهتر است

رئیس- آقای اتحاد (اجازه)

اتحاد- عرض کنم اگر آقایان درست در این ماده دقت فرمایند می بینند که اینجا نوشته شده است هر يك از ادارات و دوائر مجلس یکی از آنها اداره مباشرت مجلس است البته اگر بخواهند یک وقت اداره مباشرت را بشکل دیگر در آورند باید خود مجلس اینکار را بکنند اینجا یک نظر دیگری نیست هر وقت که مجلس نخواست یکی از اداراتش باقی باشد برای میدهد که نباشد و بنظر بنده با خود مجلس بهتر است

رئیس- آقای اتحاد (اجازه)

رئیس- آقای دست غیب (اجازه)

دست غیب- آقایان اشتباه می کنند موضوع در صورت غیر قنوت هر دو است و گفتگو در این است که اختیارات ادارات مجلس باید با خود مجلس باشد نه بدست یکمده مخصوصی برای اینکه یکمده مخصوص نیاید بتواند يك اداره مجلس را منحل کند مجلس خودش مختار است هر وقت لازم ندید میتواند اداراتش را تعطیل کند

گفتگو بر سر قنوت و غیر قنوت هر دو است آقای اتحاد راجع بقنوت تنها فرمودند که دولت نتواند ادارات را منحل کند

ولی در کمسیون اینطور در نظر گرفته شد که هیئت رئیسه که يك عده از را منحل کنند انحلال ادارات مجلس فرع بر اینکه خود مجلس اینکار را بکند آقایان این التفات بکنند که يك عده نتوانند بمقتضای خودشان ادارات مجلس را منحل کنند اما راجع بطرح قانونی که فرمودند محتاج بطرح و لایحه و این چیزها نیست وقتی که بودجه مجلس بمجلس آمد بان قسمت اداره که مجلس زائد می دانند رأی داده نمی شود و این معنی این است که آن اداره منحل است

رئیس- بنده ناچارم يك توضیحاتی بدهم اولاً هیئت رئیسه تصور نمی کنم نظر موافقی با این ماده داشته باشد نه از نقطه نظر این هیئت رئیسه البته اختیار هیئت رئیسه با خود مجلس است و مجلس ششم خودش هیئت رئیسه خودش را با اختیار انتخاب می کند

آقایان تصدیق می فرمایند که هر هیئت رئیسه باشد بدون جلب رضایت نمایندگان نسبت با ادارات مجلس کاری نخواهد کرد

ولی اگر چنانچه يك موقعی مقتضی شد و دلالتی ايجاب کرد که یکی از دوائر را تعطیل بکنند یا نقل دهد بيك دائره دیگر آنوقت اگر بخواهند بمجلس عرض کنند بچه وسیله عرض کنند؟ لایحه بدهند تقدیم کنند این لایحه کی خواهد بود؟ مدافع آن کیست؟

هیئت رئیسه باید مدافع باشد بعد از همه این ترتیبات با آن حس ترحمی که در تمام آقایان نمایندگان مشاهده میشود اگر يك دائره را بخواهند منحل کنند یا تصدیق لزوم انحلال آن بقدری آن اشخاص تمسك خواهند چیت که آقایان قادر نخواهند بود موفق بانحال آنها بشوند و این مسئله از حیث جریان امور اداری تولید اشکال خواهد کرد

بنا بر این مقصود آقایان که می گویند در غیاب مجلس نتواند دوائر را منحل کند با اختیار هیئت رئیسه هم باشد این نظر تأمین

رئیس- بنده ناچارم يك توضیحاتی بدهم اولاً هیئت رئیسه تصور نمی کنم نظر موافقی با این ماده داشته باشد نه از نقطه نظر این هیئت رئیسه البته اختیار هیئت رئیسه با خود مجلس است و مجلس ششم خودش هیئت رئیسه خودش را با اختیار انتخاب می کند

آقایان تصدیق می فرمایند که هر هیئت رئیسه باشد بدون جلب رضایت نمایندگان نسبت با ادارات مجلس کاری نخواهد کرد

ولی اگر چنانچه يك موقعی مقتضی شد و دلالتی ايجاب کرد که یکی از دوائر را تعطیل بکنند یا نقل دهد بيك دائره دیگر آنوقت اگر بخواهند بمجلس عرض کنند بچه وسیله عرض کنند؟ لایحه بدهند تقدیم کنند این لایحه کی خواهد بود؟ مدافع آن کیست؟

هیئت رئیسه باید مدافع باشد بعد از همه این ترتیبات با آن حس ترحمی که در تمام آقایان نمایندگان مشاهده میشود اگر يك دائره را بخواهند منحل کنند یا تصدیق لزوم انحلال آن بقدری آن اشخاص تمسك خواهند چیت که آقایان قادر نخواهند بود موفق بانحال آنها بشوند و این مسئله از حیث جریان امور اداری تولید اشکال خواهد کرد

بنا بر این مقصود آقایان که می گویند در غیاب مجلس نتواند دوائر را منحل کند با اختیار هیئت رئیسه هم باشد این نظر تأمین

رئیس- بنده ناچارم يك توضیحاتی بدهم اولاً هیئت رئیسه تصور نمی کنم نظر موافقی با این ماده داشته باشد نه از نقطه نظر این هیئت رئیسه البته اختیار هیئت رئیسه با خود مجلس است و مجلس ششم خودش هیئت رئیسه خودش را با اختیار انتخاب می کند

آقایان تصدیق می فرمایند که هر هیئت رئیسه باشد بدون جلب رضایت نمایندگان نسبت با ادارات مجلس کاری نخواهد کرد

ولی اگر چنانچه يك موقعی مقتضی شد و دلالتی ايجاب کرد که یکی از دوائر را تعطیل بکنند یا نقل دهد بيك دائره دیگر آنوقت اگر بخواهند بمجلس عرض کنند بچه وسیله عرض کنند؟ لایحه بدهند تقدیم کنند این لایحه کی خواهد بود؟ مدافع آن کیست؟

هیئت رئیسه باید مدافع باشد بعد از همه این ترتیبات با آن حس ترحمی که در تمام آقایان نمایندگان مشاهده میشود اگر يك دائره را بخواهند منحل کنند یا تصدیق لزوم انحلال آن بقدری آن اشخاص تمسك خواهند چیت که آقایان قادر نخواهند بود موفق بانحال آنها بشوند و این مسئله از حیث جریان امور اداری تولید اشکال خواهد کرد

بنا بر این مقصود آقایان که می گویند در غیاب مجلس نتواند دوائر را منحل کند با اختیار هیئت رئیسه هم باشد این نظر تأمین

رئیس- بنده ناچارم يك توضیحاتی بدهم اولاً هیئت رئیسه تصور نمی کنم نظر موافقی با این ماده داشته باشد نه از نقطه نظر این هیئت رئیسه البته اختیار هیئت رئیسه با خود مجلس است و مجلس ششم خودش هیئت رئیسه خودش را با اختیار انتخاب می کند

آقایان تصدیق می فرمایند که هر هیئت رئیسه باشد بدون جلب رضایت نمایندگان نسبت با ادارات مجلس کاری نخواهد کرد

ولی اگر چنانچه يك موقعی مقتضی شد و دلالتی ايجاب کرد که یکی از دوائر را تعطیل بکنند یا نقل دهد بيك دائره دیگر آنوقت اگر بخواهند بمجلس عرض کنند بچه وسیله عرض کنند؟ لایحه بدهند تقدیم کنند این لایحه کی خواهد بود؟ مدافع آن کیست؟

هیئت رئیسه باید مدافع باشد بعد از همه این ترتیبات با آن حس ترحمی که در تمام آقایان نمایندگان مشاهده میشود اگر يك دائره را بخواهند منحل کنند یا تصدیق لزوم انحلال آن بقدری آن اشخاص تمسك خواهند چیت که آقایان قادر نخواهند بود موفق بانحال آنها بشوند و این مسئله از حیث جریان امور اداری تولید اشکال خواهد کرد

بنا بر این مقصود آقایان که می گویند در غیاب مجلس نتواند دوائر را منحل کند با اختیار هیئت رئیسه هم باشد این نظر تأمین

رئیس- بنده ناچارم يك توضیحاتی بدهم اولاً هیئت رئیسه تصور نمی کنم نظر موافقی با این ماده داشته باشد نه از نقطه نظر این هیئت رئیسه البته اختیار هیئت رئیسه با خود مجلس است و مجلس ششم خودش هیئت رئیسه خودش را با اختیار انتخاب می کند

آقایان تصدیق می فرمایند که هر هیئت رئیسه باشد بدون جلب رضایت نمایندگان نسبت با ادارات مجلس کاری نخواهد کرد

ولی اگر چنانچه يك موقعی مقتضی شد و دلالتی ايجاب کرد که یکی از دوائر را تعطیل بکنند یا نقل دهد بيك دائره دیگر آنوقت اگر بخواهند بمجلس عرض کنند بچه وسیله عرض کنند؟ لایحه بدهند تقدیم کنند این لایحه کی خواهد بود؟ مدافع آن کیست؟

خواهد شد زیرا وقتی مجلس نیست هیئت رئیس هم نیست و اینکه بمقرر ما اینست که در موقتی که بودجه مطرح است مجلس در آنوقت هر اداره را ازادید بیودجه اش زای ندهد این عملی نیست زیرا بودجه در آنوقت بمجلس میاید و تصویب میشود و ممکن است بعد از چهار ماه یا پنج ماه دلایلی موجبانی پیدا شد برای تغییراتی آنوقت دیگر بودجه موضوعی ندارد.

این ماده برای این نیست که یکوقت دولت بتواند یکی از ادارات مجلس را منحل کند نظر این نیست نظریه این است که انتظام ادارات مجلس و مستخدمین مجلس با خود مجلس است این است که بنده پیشنهاد کردم با خود مجلس است که هیئت رئیس مجری آن است و تصور میکنم این پیشنهاد نظریه تمام آقایان را تامین کند.

مخبر - همه پیشنهادها قرائت شود هر کدام بهتر باشد قبول میکنم (پیشنهاد آقای آقا میرزا شهاب و آقا سید یعقوب و کازرونی و طهرانی به شرح سابق خوانده شد) اتحاد - بنده دو کلمه باین ماده اضافه کردم و تصور میکنم آقایان رضای باشند انجلاال هر یک از ادارات و دوائر معاس بر حسب پیشنهاد هیئت رئیس با خود مجلس شورای ملی است.

این هفده سال هیچ مستخدمی بدون تصدیق و بدون مجامع اداری اخراج نشده است و فقط یکی دو نفر اخراج شده اند بنده مخالف نیستم که این شرط اینجا نوشته شود ولی اینطور که اینجا نوشته شده است اینطور میسازد که مستخدمین جزء بدون مجامع نمی شوند ولی سایر مستخدمین ممکن است بدون مجامع اخراج شوند.

و اینکه فرمودند هیئت رئیس قوه مجریه مجلس است صحیح است ولی قوه مجریه برای مجلس است علی ای حال بنده تکلیف هیئت رئیس را لازم دانستم عرض کنم دیگر خودتان میدانید رأی میگیریم بقبال توجه بودن پیشنهادات آقای آقا میرزا شهاب آقا میرزا شهاب - نظر باینکه اگر حالا رأی گرفته شود و ممکن است این پیشنهادات قابل توجه شود و بر میگردد بکمسیون و شاید دیگر بمجلس نیاید بنده پیشنهاد خودم را پس میگیرم مگر اینکه آقای مخبر قبول کنند

مخبر - همه پیشنهاد آقای آقا میرزا شهاب (پیشنهاد آقای آقا میرزا شهاب و آقا سید یعقوب و کازرونی و طهرانی به شرح سابق خوانده شد) اتحاد - بنده دو کلمه باین ماده اضافه کردم و تصور میکنم آقایان رضای باشند انجلاال هر یک از ادارات و دوائر معاس بر حسب پیشنهاد هیئت رئیس با خود مجلس شورای ملی است.

این هفده سال هیچ مستخدمی بدون تصدیق و بدون مجامع اداری اخراج نشده است و فقط یکی دو نفر اخراج شده اند بنده مخالف نیستم که این شرط اینجا نوشته شود ولی اینطور که اینجا نوشته شده است اینطور میسازد که مستخدمین جزء بدون مجامع نمی شوند ولی سایر مستخدمین ممکن است بدون مجامع اخراج شوند.

مخبر - همه پیشنهاد آقای آقا میرزا شهاب (پیشنهاد آقای آقا میرزا شهاب و آقا سید یعقوب و کازرونی و طهرانی به شرح سابق خوانده شد) اتحاد - بنده دو کلمه باین ماده اضافه کردم و تصور میکنم آقایان رضای باشند انجلاال هر یک از ادارات و دوائر معاس بر حسب پیشنهاد هیئت رئیس با خود مجلس شورای ملی است.

بنده خیال میکنم اگر عبارت هر یک را از ماده برداریم منظور بعمل آید و تشکیلات اداری هم منحصر مربوط به هیئت رئیس میشود بموجب ماده شش رئیس - پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب (مجدداً شرح گذشته خوانده شد) روحی - بنده پیشنهاد آقای آقا میرزا شهاب را قبول می کنم آقا سید یعقوب - آقای شروانی توجه بفرمایند تصور می کنم این پیشنهادی را که بنده عرض کردم مسئله را تمام کرده باشد همان طور که مقام ریاست فرمودند هیئت رئیس مجری رای مجلس است آقای شروانی که مخبر هستند درست توجه بفرمایند مجری رای مجلس است یعنی چه یعنی امورات داخلی مجلس و هیئت رئیس مجری آن است.

بنده خیال میکنم اگر عبارت هر یک را از ماده برداریم منظور بعمل آید و تشکیلات اداری هم منحصر مربوط به هیئت رئیس میشود بموجب ماده شش رئیس - پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب (مجدداً شرح گذشته خوانده شد) روحی - بنده پیشنهاد آقای آقا میرزا شهاب را قبول می کنم آقا سید یعقوب - آقای شروانی توجه بفرمایند تصور می کنم این پیشنهادی را که بنده عرض کردم مسئله را تمام کرده باشد همان طور که مقام ریاست فرمودند هیئت رئیس مجری رای مجلس است آقای شروانی که مخبر هستند درست توجه بفرمایند مجری رای مجلس است یعنی چه یعنی امورات داخلی مجلس و هیئت رئیس مجری آن است.

بنده خیال میکنم اگر عبارت هر یک را از ماده برداریم منظور بعمل آید و تشکیلات اداری هم منحصر مربوط به هیئت رئیس میشود بموجب ماده شش رئیس - پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب (مجدداً شرح گذشته خوانده شد) روحی - بنده پیشنهاد آقای آقا میرزا شهاب را قبول می کنم آقا سید یعقوب - آقای شروانی توجه بفرمایند تصور می کنم این پیشنهادی را که بنده عرض کردم مسئله را تمام کرده باشد همان طور که مقام ریاست فرمودند هیئت رئیس مجری رای مجلس است آقای شروانی که مخبر هستند درست توجه بفرمایند مجری رای مجلس است یعنی چه یعنی امورات داخلی مجلس و هیئت رئیس مجری آن است.

بنده خیال میکنم اگر عبارت هر یک را از ماده برداریم منظور بعمل آید و تشکیلات اداری هم منحصر مربوط به هیئت رئیس میشود بموجب ماده شش رئیس - پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب (مجدداً شرح گذشته خوانده شد) روحی - بنده پیشنهاد آقای آقا میرزا شهاب را قبول می کنم آقا سید یعقوب - آقای شروانی توجه بفرمایند تصور می کنم این پیشنهادی را که بنده عرض کردم مسئله را تمام کرده باشد همان طور که مقام ریاست فرمودند هیئت رئیس مجری رای مجلس است آقای شروانی که مخبر هستند درست توجه بفرمایند مجری رای مجلس است یعنی چه یعنی امورات داخلی مجلس و هیئت رئیس مجری آن است.

اینجا يك اشتباهی هم راجع بقررت فرمودند با اینکه قانون اساسی داریم مطابق آن و با این دولتی که داریم تصور نمیکنم فقرتی پیش بیاید.

ملکتنی که تمام کارش در جریان مشروطیت است فطرت ندارد و هیچ دولتی هم نمی تواند نسبت بادارات مجلس کاری بکند.

اینجا يك اشتباهی هم راجع بقررت فرمودند با اینکه قانون اساسی داریم مطابق آن و با این دولتی که داریم تصور نمیکنم فقرتی پیش بیاید.

ملکتنی که تمام کارش در جریان مشروطیت است فطرت ندارد و هیچ دولتی هم نمی تواند نسبت بادارات مجلس کاری بکند.

اینجا يك اشتباهی هم راجع بقررت فرمودند با اینکه قانون اساسی داریم مطابق آن و با این دولتی که داریم تصور نمیکنم فقرتی پیش بیاید.

ملکتنی که تمام کارش در جریان مشروطیت است فطرت ندارد و هیچ دولتی هم نمی تواند نسبت بادارات مجلس کاری بکند.

اینجا يك اشتباهی هم راجع بقررت فرمودند با اینکه قانون اساسی داریم مطابق آن و با این دولتی که داریم تصور نمیکنم فقرتی پیش بیاید.

ملکتنی که تمام کارش در جریان مشروطیت است فطرت ندارد و هیچ دولتی هم نمی تواند نسبت بادارات مجلس کاری بکند.

مرتب داده نخواهد شد ماده بیست و هشت مستخدمینی که بواسطه حذف مشاغل بنا بمقتضیات اداری بدون تصدیق بکار خود منتظر خدمت محسوب تا زمانی که مجدداً تصدیق شملی نشده اند از مرتبه اول تا مرتبه پنجم دولت و از مرتبه ششم بالا نصف آخرین مقرری خود را دریافت خواهند کرد و اوقات انتظار خدمت در جزو خدمت تصدیق محسوب و در موقع ترفیع و تقاعد منظور خواهد شد

ماده بیست و هشت مستخدمینی که بواسطه حذف مشاغل بنا بمقتضیات اداری بدون تصدیق بکار خود منتظر خدمت محسوب تا زمانی که مجدداً تصدیق شملی نشده اند از مرتبه اول تا مرتبه پنجم دولت و از مرتبه ششم بالا نصف آخرین مقرری خود را دریافت خواهند کرد و اوقات انتظار خدمت در جزو خدمت تصدیق محسوب و در موقع ترفیع و تقاعد منظور خواهد شد

ماده بیست و هشت مستخدمینی که بواسطه حذف مشاغل بنا بمقتضیات اداری بدون تصدیق بکار خود منتظر خدمت محسوب تا زمانی که مجدداً تصدیق شملی نشده اند از مرتبه اول تا مرتبه پنجم دولت و از مرتبه ششم بالا نصف آخرین مقرری خود را دریافت خواهند کرد و اوقات انتظار خدمت در جزو خدمت تصدیق محسوب و در موقع ترفیع و تقاعد منظور خواهد شد

اختیار ترتیب حذف مشاغل و غیره ادارات هیئت شوری با خود هیئتهای شوری خواهد بود اینها را در ضمن پیشنهاد اول متذکر نشده ایم و اگر اینجا پیشنهاد نمیشد ممکن بود مستخدمین از این حقوق محروم بمانند

مخبر - عرض کنم چون يك مواد مخصوص را شامل مستخدمین مجلس قرار داده ایم و این سه ماده تنها موادی است که بمنفعت مستخدمین ادارات است و متأسفانه بواسطه عجله که داشتیم حذف شده بود بنده قبول میکنم

اختیار ترتیب حذف مشاغل و غیره ادارات هیئت شوری با خود هیئتهای شوری خواهد بود اینها را در ضمن پیشنهاد اول متذکر نشده ایم و اگر اینجا پیشنهاد نمیشد ممکن بود مستخدمین از این حقوق محروم بمانند

مخبر - عرض کنم چون يك مواد مخصوص را شامل مستخدمین مجلس قرار داده ایم و این سه ماده تنها موادی است که بمنفعت مستخدمین ادارات است و متأسفانه بواسطه عجله که داشتیم حذف شده بود بنده قبول میکنم

اختیار ترتیب حذف مشاغل و غیره ادارات هیئت شوری با خود هیئتهای شوری خواهد بود اینها را در ضمن پیشنهاد اول متذکر نشده ایم و اگر اینجا پیشنهاد نمیشد ممکن بود مستخدمین از این حقوق محروم بمانند

مخبر - عرض کنم چون يك مواد مخصوص را شامل مستخدمین مجلس قرار داده ایم و این سه ماده تنها موادی است که بمنفعت مستخدمین ادارات است و متأسفانه بواسطه عجله که داشتیم حذف شده بود بنده قبول میکنم

مخبر - عرض کنم چون يك مواد مخصوص را شامل مستخدمین مجلس قرار داده ایم و این سه ماده تنها موادی است که بمنفعت مستخدمین ادارات است و متأسفانه بواسطه عجله که داشتیم حذف شده بود بنده قبول میکنم

رئیس - رأی گرفته میشود باین ماده آقایانیکه تصویب می کنند قیام فرمایند (اغلب برخاستند)

مخبر - عرض کنم چون يك مواد مخصوص را شامل مستخدمین مجلس قرار داده ایم و این سه ماده تنها موادی است که بمنفعت مستخدمین ادارات است و متأسفانه بواسطه عجله که داشتیم حذف شده بود بنده قبول میکنم

رئیس - رأی گرفته میشود باین ماده آقایانیکه تصویب می کنند قیام فرمایند (اغلب برخاستند)

مخبر - عرض کنم چون يك مواد مخصوص را شامل مستخدمین مجلس قرار داده ایم و این سه ماده تنها موادی است که بمنفعت مستخدمین ادارات است و متأسفانه بواسطه عجله که داشتیم حذف شده بود بنده قبول میکنم

رئیس - رأی گرفته میشود باین ماده آقایانیکه تصویب می کنند قیام فرمایند (اغلب برخاستند)

ارباب کبخسرو - بنده اینجا يك اشتباهی کردم ماده بیست و هشت در ضمن ماده اول ذکر شده بود و اینجا همان ماده سی و یک و بیست و هفت باید ذکر شود

رئیس - در ماده اول مواد شانزده و بیست و سه و بیست پنج بود آقای یاسانی (اجازه)

یاسانی - عرض کنم ماده الهاتی که آقای ارباب پیشنهاد کردند بنظر بنده يك قدری مخالف شد با آن ماده که ما رای دادیم که انجلاال هر یک از دوائر مجلس با هیئت رئیس مجلس است

۱۲ کمسیون قوانین مالیه نمره ۱۶ جدید قوانین مالیه تقدیم و پیشنهاد می نماید برای اینکه دولت دیون ناپاید داخلی را با اتباع داخله در تحت ترتیب منظمی تادیه نماید مجلس شورای ملی بوزارت مالیه برای پرداخت قروض فوق الذکر برای دادن جایزه های مربوط باین قروض چهار میلیون و دویست هزار تومان اعتبار میدهد بترتیبی که مقتضی می داند بین طلب کاران داخلی (که طلب آنها از طرف وزارت مالیه تصدیق و برای پرداخت آن از طرف مجلس شورای ملی اعتبار تصویب شده باشد)

ارباب کبخسرو - بنده اینجا يك اشتباهی کردم ماده بیست و هشت در ضمن ماده اول ذکر شده بود و اینجا همان ماده سی و یک و بیست و هفت باید ذکر شود

رئیس - در ماده اول مواد شانزده و بیست و سه و بیست پنج بود آقای یاسانی (اجازه)

یاسانی - عرض کنم ماده الهاتی که آقای ارباب پیشنهاد کردند بنظر بنده يك قدری مخالف شد با آن ماده که ما رای دادیم که انجلاال هر یک از دوائر مجلس با هیئت رئیس مجلس است

۱۲ کمسیون قوانین مالیه نمره ۱۶ جدید قوانین مالیه تقدیم و پیشنهاد می نماید برای اینکه دولت دیون ناپاید داخلی را با اتباع داخله در تحت ترتیب منظمی تادیه نماید مجلس شورای ملی بوزارت مالیه برای پرداخت قروض فوق الذکر برای دادن جایزه های مربوط باین قروض چهار میلیون و دویست هزار تومان اعتبار میدهد بترتیبی که مقتضی می داند بین طلب کاران داخلی (که طلب آنها از طرف وزارت مالیه تصدیق و برای پرداخت آن از طرف مجلس شورای ملی اعتبار تصویب شده باشد)

ارباب کبخسرو - بنده اینجا يك اشتباهی کردم ماده بیست و هشت در ضمن ماده اول ذکر شده بود و اینجا همان ماده سی و یک و بیست و هفت باید ذکر شود

رئیس - در ماده اول مواد شانزده و بیست و سه و بیست پنج بود آقای یاسانی (اجازه)

یاسانی - عرض کنم ماده الهاتی که آقای ارباب پیشنهاد کردند بنظر بنده يك قدری مخالف شد با آن ماده که ما رای دادیم که انجلاال هر یک از دوائر مجلس با هیئت رئیس مجلس است

۱۲ کمسیون قوانین مالیه نمره ۱۶ جدید قوانین مالیه تقدیم و پیشنهاد می نماید برای اینکه دولت دیون ناپاید داخلی را با اتباع داخله در تحت ترتیب منظمی تادیه نماید مجلس شورای ملی بوزارت مالیه برای پرداخت قروض فوق الذکر برای دادن جایزه های مربوط باین قروض چهار میلیون و دویست هزار تومان اعتبار میدهد بترتیبی که مقتضی می داند بین طلب کاران داخلی (که طلب آنها از طرف وزارت مالیه تصدیق و برای پرداخت آن از طرف مجلس شورای ملی اعتبار تصویب شده باشد)

آقا رضا نجاد - آقا میرزا سید حسن کاشانی
 هایم - اکبر - میرزا - جبار - قلی - میرزا -
 حسینی - میرزا شهاب الدین - میرزا محمد
 نجاش - میرزا محمد خان وحید - علیخان -
 اعظمی -
 میرزا محمد تقی ذوالقدر - میرزا زین -
 العابدین رهنما - آقا میرزا هاشم آشتیانی
 آقا سید حسن مدرس - آقا سید مصطفی
 بهبهانی - سلیم ایزدی - میرزا محمد تقی
 بهار - میرزا حسین خان اسفندیاری -
 ابوالحسن بیرنیا - دکتر آفتابان - آقا سید
 ابراهیم ضیاء - شیخ الاسلام ملایری - دکتر
 ضیائی - آقا میرزا سید حسینخان زحیم -
 حائری زاده - آقا رضا مهدوی - میرزا -
 یوسف خان قائم مقام - حاج میرزا هلی رضا
 قوی - میرزا محمد حسین صدرائی - محمد
 ولی خان اسدی
 میرزا احمدخان شریعت زاده - دکتر
 حسین خان بهرامی سهراب زاده - میرزا
 یدالله خان میرزا آقاخان دیوان بیگی - میرزا
 عبدالعزیز مفتی - فتح الله میرزا هرمزی -
 محمد تقی خان اسعد - یحیی زنگنه - آقا
 سید کاظم یزدی - غلامحسین میرزا - ارباب
 کیخسرو شاهرخ - حاج میرزا احمدخان اتابکی
 حبیب الله خان شادلو - میرزا جوادخان خوئی -
 سهراب خان ساکینان - حاج حسن آقا ملک -
 آقای علاءالدین بهبهانی - سیف الله خان -
 اسکندری -
 آقا میرزا عبدالله باستانی - آقا سید
 محمدعلی شوشتری - دست غیب - آقا میرزا
 عبدالعزیز صدر - میرزا رضاخان حکمت
 میرزا محمدخان زاهدی - آقا سید ابوالفتح
 آقا سید کاظم خان اتحاد - سلطان ابراهیم
 خان انغمی - تقی زاده - آقا سید حسن اجاق
 محمد هاشم میرزا افسر - میرزا علی خان
 خطیبی - محمد ولی میرزا فیروز - میرزا
 حسین خان هلائی - کی استوان - آقا سید
 عبدالعلی میرزائی لطف الله خان لقاوائی
 مخالف - آقا شیخ فرج الله
 رئیس - خیر کمیسون بودجه راجع
 به چهارده فقره شهریه مطرح است قرائت
 می شود
 (شرح ذیل خوانده شد)
 بموجب لوائح متعدد دولت شهریه های
 مفصله پیشنهاد به مجلس مقدس شده در جلسات
 عدیده لوائح مزبوره مورد شور واقع
 بالاخره کمیسیون بودجه قدیم مواد ذیل
 را تنظیم و بر ای تصویب به مجلس مقدس
 شورای ملی تقدیم و پیشنهاد مینماید
 ماده اول - مجلس شورای ملی بوزارت
 مالیه اجازه می دهد مبلغ ۴۸۴۳۴۴۴۴۴۴
 شهریه های مفصله ذیل را برقرار و از محل
 اعتبار بودجه وزارت تهرارج برداشته خواهد
 شد تأدیبه نماید
 ۱ - ورتنه مرحوم میرزا یوسف خان

عضو سابق تجدید گیلان خانم گل عیال
 ۲۵ - فران باسغان وحسینخان وحسنخان
 بالسویه ۷۵۰۰ قران ۱۰۰ قران
 ۳ - ورتنه قانونی عبدالعزیز ملاح ار
 اول فروردین ۱۳۰۲ ماهی چهار تومان
 ۴۵ - قران
 ۳ - مبلغ سی و یکتومان و پنجقران
 شهریه اختر خانم عیال مرحوم میرزا حسین
 خان ضبط در عرض از اول فروردین ۱۳۰۲
 مبلغ مزبور در باره اختر خانم عیال حاج خانم
 همشیره و هلی تقی خان نوه مرحوم میرزا
 حسین خان نایب سهرنگ موزیک بالسویه
 برقرار میشود ۳۱۵ قران
 ۴ - ورتنه مرحوم محمد هاشم خان
 پیشخدمت سابق اداره گمرک
 معصومه خانم عیال و طوبی خانم
 صبیبه هر نفری یازده قران و محمد خان
 یسر بیست و دو قران - ۴۴ قران - ۱۳۰۴
 قران
 ۵ - زائر عبدالله خان از اول فروردین
 ۱۳۰۳ مادام العیوت هفت تومان و پنج
 قران
 ۶ - ورتنه مشهدی یادگار از اول
 فروردین غلامعباس یسر سه تومان و نهصد
 دینار سکنیه عیال یازده قران و نه شاهی
 دختر یازده قران و نه شاهی
 ۱۸۸ قران
 ۷ - ورتنه حسن خان - فاطمه خانم
 عیال و فخر الملوك صبیبه از اول فروردین
 ۱۳۰۴ بالسویه بیست و پنج تومان ۲۵۰
 قران
 ۸ - ناصر خان و همسر خانم یسرو زوجه
 مرحوم محمود آقاخان از اول فروردین ۱۳۰۴
 بالسویه بیست و پنج تومان - ۲۵۰ قران
 ۹ - حسن خان واحد خان ناصر
 علی خان و بدر زمان خان اولاد مرحوم
 میرزا علی خان فرزانه از تاریخ ۱۳
 فروردین ۳۰۴ در جزو بودجه وزارت
 امور خارجه بالسویه پنججاه تومان ۵۰۰
 قران
 ۱۰ - سلطان خانم عیال مرحوم
 میرزا محمد خان مفاخر السلطنه از اول فروردین
 ۱۳۰۴ سی تومان
 ۱۱ - میرزا تقی خان معمدی عضو
 سابق وزارت داخله از اول فروردین ۱۳۰۴
 ماهی ۴۰ تومان
 ۱۲ - نادره خانم افسر خانم سرور
 خانم ظالمه خانم - صبا یادور خشنه خانم عیال
 مرحوم عنایت الله خان فومنی بالسویه از تاریخ
 فوت عنایت الله خان سی تومان و ۴ قران
 ۱۳ - ماهی نودتومان شهریه مرحوم
 عباسقلی تقی ضبط و در عرض چهل و پنج
 تومان شهریه از تاریخ فوت آن مرحوم از
 قرار ذیل در باره ورتنه مفصله برقرار
 می شود
 صدیقه خانم و شوکت خانم عیال از قرار
 نفری دوازده تومان
 زینبده خانم صبیبه و ملک تاج خانم نواده
 دختری نفری هشت تومان
 منصوره خانم پنج تومان
 ۱۴ - سیصد و شصت تومان مستمری

دیوانی مرحوم میرزا تقی خان ضیاء دفتر
 ضبط و از اول فروردین ۱۳۰۴ ماهی سی
 تومان در باره و هفت نفر اولاد صغیر و یک نفر
 عیال آن مرحوم مطابق تفصیل ذیل برقرار
 میشود
 احمد خان - و محمد خان و امیر خان
 نفری ۵۰ قران
 نصرت خانم و افسر خانم و شوکت
 خانم و معصومه خانم صبیبه و خدیجه خانم
 عیال از قرار نفری ۲۷ قران - جمعا ۲۰
 قران
 ماده دوم - ورتنه ذکور تاسن ۲۱
 سالگی و انات مادام که شوهر اختیار
 نکرده اند حق دریافت شهریه را خواهند
 داشت
 رئیس - شور در کلیات است - آقای
 رهنما -
 (اجازه)
 رهنما - موافقم
 رئیس - آقای کازرونی
 (اجازه)
 کازرونی - بنده با این شهریه ها
 موافقم بواسطه اینکه شهریه بگیرهائی که
 در لایحه ذکر شده است مردمان فقیر زحمت
 کشیده هستند و یک قسمتش را بنده کاملا
 اطلاع دارم که بیست و چهار سال بیست و
 پنج سال خدمت کرده اند و زحمت کشیده اند
 و حالا هفت تومان هفت تومان و نیم به
 آنها میدهند
 لیکن بنده خواستم این مسئله را تذکر
 بدهم که باید حتی الامکان سعی بشود که
 شهریه ها یا حقوقی که داده میشود جزو
 بودجه مملکتی متعلق به بزرگوارخانه
 ها هست در آئیه در بودجه همان وزارتخانه
 درج شود که محتاج بلواج مخصوص نباشد
 و منطبق کنند با قانون استخدام که اسباب
 زحمت نشود
 وزیر مالیه - اینجا آقای کازرونی در
 قسمت اول موافق بودند و بعنوان مخالف
 صحبت فرمودند و راجع به قسمت دوم که
 فرمودند خوب است راجع به وزارتخانه که
 هست در جزو بودجه مملکتی جزء مغارج
 همان وزارتخانه نوشته شود
 وزارت مالیه معتقد است اگر در
 سایر وزارتخانه ها هم چیزی هست بیا بد جزو
 کتاب شهریه و مستقریات و همانطور که
 ملاحظه فرمودند بموجب قانون استخدام
 باین اشخاص چیزی نمیرسد و باین جزئی
 شهریه برایشان پیشنهاد شده است که بتوانند
 زندگی کنند
 رئیس - آقای آقا میرزا شهاب
 (اجازه)
 آقا میرزا شهاب - این چند قلم شهریه
 را در بیک رایبورت نوشته اند برای اینست
 که در وقت رأی گرفتن که بنا است باورقه
 رأی گرفته شود بیک مرتبه رأی گرفته شود

گرفتند و مجلس تشییع بشود این است که بنده
 پیشنهاد می کنم دوسه فقره دیگر هم که
 هست آنها هم ضمیمه شود و بگرتبه رأی
 گرفته شود
 یکی راجع به ورتنه مرحوم حاج علی بابا
 است یکی راجع به میرزا مسعود خان
 مفتاح است
 یکی هم يك ماده واحد است راجع
 بقطع مستمری دکتر محمدخان شیخ و بر
 قراری ماهی پنججاه تومان خرج تحصیل
 برای غلامرضا خان شیخ این است که
 تقاضا می کنم اینها هم ضمیمه شود يك
 مرتبه رأی گرفته شود
 رئیس - مخالفی ندارد؟
 بعضی از نمایندگان - خیر
 وزیر مالیه - يك لایحه دیگر هم هست
 راجع به ورتنه مرحوم میرزا سید امین خان
 چون بناء است یکمرتبه رأی گرفته شود
 تقاضا میکنم آنها هم ضمیمه شود
 رئیس - مذاکرات در کلیات کافی
 است؟
 جمعی از نمایندگان - بلی
 رئیس - رأی گرفته میشود
 دخول در شور مواد آفتابانی که موافقت قیام
 فرمایند
 (اغلب قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد
 میرزا عبدالله خان معتمد مخبر کمیسیون
 بودجه - در قسمت سیزدهم راجع به حقوق
 ورتنه مرحوم عباسعلیخان بنده این طور
 شنیدم که گویا در رایبورت نوشته شده است
 به استقلیخان یعنی می کنم این قسمت هم اصلاح
 شود
 رئیس - چند فقره شهریه که ضمیمه
 ماده اول این خبر خواهد شد آقای آقا سید
 یعقوب
 (اجازه)
 آقا سید یعقوب - بنده در کمیسیون
 بودجه هم کاملا با این خبر موافق بودم ولی
 اینجا آقای بیات در جواب آقا میرزا علی
 يك چیزی بیان کردند که گمان نمی کنم
 صحیح باشد
 آقا میرزا علی اظهار داشتند خوب است
 بعد از این شهریه یا مستمری که می آید
 جزء بودجه هر وزارتخانه که هست جزء
 همان بودجه بیا بد و تطبیق کنند با قانون
 استخدام آنوقت آقای بیات فرمودند که
 ایشان موافق بودند و باسم مخالف صحبت
 کردند خیر اینطور نیست ایشان هم مخالف
 بودند بنده هم مخالفم و عرض می کنم
 پولی که دولت میخواهد بدهد باید برای
 مؤسساتی بدهد که برای مملکت نافع
 باشد
 بلی اگر ما در مجلس نمی نشینیم مواطف
 واحساساتمان خیلی زیاد بود میبشیدیم
 ولی ما که اینجا نشسته ایم زمانه دار ما این

مردم هستیم اینست که همانطور که آقای
 آقا میرزا علی اظهار کردو مخالف بود
 بنده هم مخالفم و عقیده ام اینست که دولت
 باید کاری بکند که قانون استخدام اجراء
 شود و در مقابل خدمت باید پول داده
 شود
 رئیس الوزرا - بنده توجه می دهم
 خاطر آقای آقا سید یعقوب و آفتابانی که
 این نظر را دارند باینکه دولت و وزراء
 هم کاملا متفقند که باید قوانین اجرا شود و
 اگر خوب میخواهد بدانید عقیده دولت
 این است که ابتدا شهریه و مستمری نباید
 داده شود
 ولی این شهریه هائی که حالا پیشنهاد
 کرده ایم داده شود برای این است که
 قانونی است که تازه وضع شده و دولت
 ایران هم در سنوات گذشته يك ترتیبی
 برای استخدام مستخدمین خودش نداشته
 است که بموجب آن ترتیب تمام مستخدمین
 دولت بتوانند یا خودشان رسن بیری یا
 ورتنه آنها محروم وبی بهره نمایند از
 نفقدهای دولت قهر آید نسبت به مستخدمین
 بکنند
 این است که مجبوریم زیرا نسبت به
 بعضی اشخاص نمی توانیم بر طبق قانون
 استخدام يك حقوق تقاعد یا وظیفه قرار
 بدهیم و اگر هم بشود يك چیز نا آتالی میشود
 و از آنطرف هم دولت احساس میکند که
 این اشخاص یا ورتنه آنها استحقاق دارند
 که با آنها داده شود
 بنا بر این چاره نداریم جز این که
 بعنوان شهریه با آنها حقوق بدهیم و عنوان
 شهریه هم نباید جز وزارتخانه ها بیا بد
 انشاء الله تعالی چند سالی که قانون استخدام
 اجرا شد و بر طبق آن اعضاء ادارات دولت
 استخدام شدند تمام این محظورات رفع
 خواهد شد و شهریه هم پیشنهاد نخواهیم
 کرد
 جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی
 است
 رئیس - رأی گرفته می شود به ماده
 اول بطوری که پمرض رسید به ضمیمه
 اضافاتی که پیشنهاد شد آفتابانی که موافقت قیام
 فرمایند
 (اغلب قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد در خبر راجع به
 ورتنه مرحوم حاج علی بابا يك ماده دوم
 هست که باید به آن ماده جدا گانه رأی
 بگیریم قرائت می شود
 (شرح آتی قرائت شد)
 ماده اول - مجلس شورای ملی به
 وزارت مالیه اجازه میدهد زارو یا نصیب بیست و
 چهار تومان و سه قران مستمری ورتنه مرحوم
 حاجی علی بابای تاجر تبریزی را بنحو
 ذیل
 اولاد آقا عبدالرحیم و ادرار شد حاجی

علی بابا : حاجی میرزا احمد منشی ۵۵۵۲
 قران
 آقا میرزا محمود دروجه ورتنه اش
 ۵۵۲
 فاطمه خانم صبیبه ۵۰۰ - اولاد آقای
 آقا کاظم پسر حاجی علی بابا میرزا حسین -
 علی ۷۵۰
 میرزا نصر الله - ۷۵۰ - قران
 اولاد آقا هاشم پسر حاجی عبدالکریم
 آقا علی اکبر ۶۳ - آقا محمد علی ۶۳ قران
 آقا اسمعیل ۶۳ قران - آقا ابراهیم ۶۳
 قران حاج بالا ۶۳ قران
 سلطنت خانم ۳۱ قران فاطمه خانم
 صبیبه حاج عبدالکریم ۳۰ قران
 خانم جان خانم و والد آقا تقی ولد
 حاج عبدالکریم ۱۶۰ قران
 اولاد آقا مهدی ورتنه او پسر دیگر
 حاج علی بابا :
 آقا مصطفی ۳۷۱ قران میرزا عبد -
 الحسین ۳۷۱ قران
 طوبی خانم ۱۸۷ قران - ایران خانم
 ۱۸۸ قران عبدالله خان ۳۷۱ قران
 نواده دختری حاجی علی بابا - میرزا
 محمد خان و میرزا عبدالباقی ۱۰۰ قران
 صدیقه خانم صبیبه ۵۰۰ قران
 جمع کل ۱۵۲۴۳ قران
 در دفاتر مستترینات از قرار تومانی
 یکتومان به ثبت و پرداخت نموده و قانون
 وظایف را در مورد مستمری هر يك از
 ورتنه مزبوره شامل نماید
 ماده دوم - قانون ۲۲ میزان ۱۳۰۴
 ملغی است
 رئیس - آقای آقا میرزا شهاب
 (اجازه)
 آقا میرزا شهاب - در بیست و دوم
 میزان ۱۳۰۳ این مبلغ در مجلس شورای
 ملی تصویب شد که ورتنه مرحوم حاج علی
 بابا داده شود بدون اینکه مشمول قانون
 وظایف باشد و حالا برای اینکه مشمول
 قانون وظایف بشوند این پیشنهاد از طرف
 دولت آمده است به نفع دولت هم هست و
 برای اینکه این ماده اول باماده بیست و
 دوم میزان مساس نکند از این جهت اورا
 سید حسن کاشانی - هایم - آقا رضانجهد
 میرزا عبدالعزیز صدر - آقا میرزا محمد
 تقی ذوالقدر - میرزا محمد حسین صدرائی
 علی خان اعظمی - میرزا عبدالله خان معتمد
 میرزا عبدالله باستانی - آقا سید محمد علی
 شوشتری - آقا سید عبد العلی میرزائی -
 میرزا عبدالعزیز مفتی - محمد ولی خان
 اسدی - حاج شیخ عبدالرحمن صالحی -
 سلیم ایزدی - میرزا محمود خان وحید
 آقا رضا مهدوی - حاج آقا رضا رفیع -
 حاج میرزا علی رضاقوی - آقا سید محمد
 باقر دست قیب - امیر حسین خاق بختیاری
 دکتر محمد خان مصدق - آقا میرزا سید
 حسن خان زهمیم - دکتر ضیائی - شیخ الاسلام
 رئیس - تصویب شد - ماده دوم خبر
 میکنید؟
 مخبر - بلی
 رئیس - رأی گرفته میشود باین ماده
 آفتابانی که تصویب میکنند قیام فرمایند
 (اغلب قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد - ماده دوم خبر

کمیسیون ماده سوم می شود قرائت
 می شود
 (شرح سابق خوانده شد)
 رئیس - بنده تصور میکنم این ماده
 ماده دوم باید بشود و ماده سابق ماده
 سوم
 بعضی از نمایندگان - صحیح است
 رئیس - رأی گرفته می شود باورقه
 آفتابانی که تصویب میکنند قیام فرمایند
 (اغلب برخواستند)
 رئیس - تصویب شد - شور در کلیات
 است مخالفی ندارد؟
 (گفته شد - خیر)
 رئیس - رأی گرفته می شود باورقه
 (اغلب آراء بعمل آمد)
 رئیس - اخذ آراء تمام شد
 (استخراج آراء بعمل آمده نتیجه
 اینطور حاصل شد)
 ورقه سفید علامت قبول ۷۴ ورقه
 ورقه کبود ۱
 رئیس - عده حضار ۹۳
 به اکثریت ۷۳ رأی تصویب شد
 آفتابان موافقین - آقا سید کاظم خان
 اتحاد - میرزا جواد خان امامی خوئی -
 آقا سید علاءالدین بهبهانی - میرزا مهدی
 خان زاهدی - دکتر حسین خان بهرامی -
 میرزا یدالله خان - میرزا احمد خان
 شریعت زاده - میرزا آقاخان دیوان بیگی -
 محمد تقی خان اسعد - حاج میرزا احمد
 خان اتابکی - یحیی خان زنگنه - فتح الله
 میرزا هرمزی - میرزا ابراهیم خان سهراب
 زاده - آقا میرزا سید احمد احتشام -
 حبیب الله خان شادلو - میرزا احمد خان
 معظمی - سیف الله خان اسکندری - ارباب
 کیخسرو شاهرخ - سهرابخان ساکینان -
 میرزا احمد خان افسر - ناصر نامانی -
 میرزا رضاخان حکمت - آقا سید ابوالفتح
 آقا سید حسن اجاق - میرزا حسین خان
 علانی - کی استوان - محمد هاشم میرزا
 افسر - محمد ولی میرزا فیروز - آقا شیخ
 جلال الدین - آقا سید کاظم یزدی - سلطان
 ابراهیم خان انغمی - آقا میرزا شهاب
 الدین - آقا میرزا محمد نجاش - آقا میرزا
 سید حسن کاشانی - هایم - آقا رضانجهد
 میرزا عبدالعزیز صدر - آقا میرزا محمد
 تقی ذوالقدر - میرزا محمد حسین صدرائی
 علی خان اعظمی - میرزا عبدالله خان معتمد
 میرزا عبدالله باستانی - آقا سید محمد علی
 شوشتری - آقا سید عبد العلی میرزائی -
 میرزا عبدالعزیز مفتی - محمد ولی خان
 اسدی - حاج شیخ عبدالرحمن صالحی -
 سلیم ایزدی - میرزا محمود خان وحید
 آقا رضا مهدوی - حاج آقا رضا رفیع -
 حاج میرزا علی رضاقوی - آقا سید محمد
 باقر دست قیب - امیر حسین خاق بختیاری
 دکتر محمد خان مصدق - آقا میرزا سید
 حسن خان زهمیم - دکتر ضیائی - شیخ الاسلام

ملایری - آقا سید ابراهیم ضیاء - دکتر
 آفتابان - ابوالحسن بیرنیا - میرزا حسین
 خان اسفندیاری - آقا میرزا آقا خان
 عصر انقلاب - میرزا یوسف خان قائم مقام -
 میرزا زین العابدین رهنما - آقا سید حسن
 مدرس
 حاج سید عبدالعلی طباطبائی دیبا - میرزا
 علی خان خطیبی - آقا میرزا هاشم آشتیانی
 آقا سید مصطفی بهبهانی - سلیمان میرزا
 حیدرقلی میرزا حشمتی -
 (۷۳ نفر)
 ۱ مخالف - آقا شیخ محمد علی الوتئی
 غایب
 کفیل وزارت خارجه - يك لایحه است
 راجع به مستخدمین منتظر خدمت وزارت
 امور خارجه تاچه اندازه مستحق و پیریشان
 هستند و حقیقتاً حالت آنها از اندازه
 رقت انگیز است و امیدوارم با قید فوریت
 تصویب فرمایند
 رئیس - لایحه اش پمرض مجلس میرسد
 يك شور بیشتر ندارد تقاضای فوریت راجع
 به فوریت ثانوی است
 (اینطور خوانده شد)
 ماده واحده - بوزارت مالیه اجازه
 داده میشود از صرفه جوئی های حاصله از
 اعتبار حقوق انتظار خدمت بمنظورین خدمت
 وزارت امور خارجه که از میزان صدی پنج
 علاوه باشند تمام یا مقداری از حقوق انتظار
 خدمت آنها را موقتاً بپردازد مشروط بر
 اینکه بمنظورین خدمت مزبوره از جهت
 قدمت خدمت و از لحاظ استطاعت مالی
 استحقاق اخذ حقوق مزبوره را داشته
 باشند
 رئیس - راجع به فوریت مخالفی
 هست؟ آقای آقا سید یعقوب
 (اجازه)
 آقا سید یعقوب - بنده موافقم لیکن
 يك شرطی اینجا نوشته شده است که بنده
 این شرط را نمی بینم
 نوشته شده است که تصدیق به نا
 دارائی آنها بکنند بنده عرض میکنم مناط
 در استحقاق این است که این شخص در
 وزارت خارجه مستخدم بوده است و چون
 خدمت کرده است مستحق گرفتن این حق
 میشود دیگر فقیر باشد بنده این عقیده را
 ندارم
 يك مستخدمی خدمت کرده است و
 مدتی زحمت کشیده است و حالا متقاعد شده
 است اگر هم چیزدار باشد به عقیده بنده
 باید حقوق حقه او داده شود
 ما بعنوان خدمت کردن باو حقوق
 میدهیم نه بعنوان فقر
 وزیر مالیه عرض کنم این قسمتی که
 آقای آقا سید یعقوب اظهار کردند درست
 توجه به مفاد ماده نفرمودند چون قانون
 استخدام معین کرده است که تا صد پنج
 مستخدمین را باید حقوق انتظار خدمت

بغدند و وزارت خارجه چون از سابق سالها اداره میشده است و اشخاصی که از سابق در آنجا خدمت کردند بیشتر از صد پنج میباشند که قانون معین کرده است و وزارت مالیه هم مطابق قانون نمیتواند بیشتر از صد پنج حقوق بدهد به اینجهت عجزاً برای اینکه يك عده مثلاً شایدا از حیث زندگانی در سختی و عسرت هستند این مادرا پیشنهاد کردیم که مجلس اجازه بدهد که از صرفه جوئی حقوق خود منتظرین خدمت به اشخاصی که در وزارت خارجه خدمت کردند حقوقی داده شود و البته وقتی بخواهیم این حقوق را بدهیم باید این شرط را بکنیم که از حیث دارائی و از حیث خدمت نباید مستحق باشند رئیس - رأی گرفته میشود به فوریت این لایحه . آقایانی که موافقت قیام فرمایند .

(اغلب برخاستند)
رئیس - تصویب شد . آقای ارباب کیخسرو

(اجازه)
ارباب کیخسرو - موافقم
رئیس - آقای طهرانی
(اجازه)
طهرانی - موافقم
رئیس - آقای شوشتری
(اجازه)
شوشتری - موافقم
رئیس - آقای کازرونی
(اجازه)

کازرونی - بنده اصول مخالف نیستم لیکن خواستم عرض کنم که خیلی باید متوجه بود که این قسمت از قانون استخدام رخنه برداشته فردا از سایر وزارتخانهها هم در تحت همین عنوان لایحه تقدیم خواهد شد . همینقدر خواستم این تذکر را بدهم موافق هم هستم
وزیر فوائد عامه - آقا مخالف نبودند فقط گفتند قانون استخدام رخنه بر میبارد اصلاً قانون که وضع شد در ضمن عمل اگر نوقسی داشت باید رفع شود شاید يك اصلاحات دیگری هم لازم باشد که از سایر وزارتخانهها بیآورند . مانعی ندارد .
جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .

رئیس - مقصود از صرفه جوئی صرفه جوئی کدام سال است
وزیر مالیه - صرفه جوئی ۱۳۰۴ یعنی صرفه جوئی داریم اضافه بر حقوقی که به منتظرین خدمت وزارت خارجه میدهیم آنرا خواسته ایم این اشخاص بدهیم رئیس - پیشنهاد آقای آقا میرزا بنده پیش نهادی منم نوشته شود

از صرفه جوئی ۱۳۰۴ و نیز در آخر نوشته شود بابت ۱۳۰۴
وزیر مالیه - بنده قبول می کنم رئیس - تبصره ای است از طرف آقای شیروانی پیش نهاد شده است قرائت میشود .
(شرح ذیل خوانده شد)
تبصره ذیل پیش نهاد می شود - صرفه جوئی وزارت داخله و وزارت معارف از ماده فوق مستثنی است
شیروانی - عرض میکنم مستخدمین وزارت خانهها در پیش بنده تماماً يك مقام را دارند آقایان گوید درست دقت نفرموده اند از صرفه جوئی تمام وزارتخانهها در ۱۳۰۴ برداشته می شود و بیک وزارتخانه مخصوص داده میشود .
این را بنده مخالفم مگر این که خود آقای وزیر داخله و آقای کفیل معارف اینها توضیح بدهند که بحق منتظرین خدمت آنها هیچ لطمه وارد نمی آید آن وقت بنده هم موافقم

وزیر مالیه بنده الان برای همین اشکال این توضیح را دادم تصور می کنم آقای شیروانی درست توجه نفرمودند عرض کردم صد و نود و پنج هزار تومان اعتبار وزارت مالیه دارد برای حقوق منتظرین خدمت که بر طبق قانون استخدام به صد پنج وزارتخانهها باید بدهد و بعد از پرداخت صد پنج حقوق منتظرین خدمت وزارت خانهها يك مبلغی از صد و نود و پنج هزار تومان اضافه می آید آن مبلغ اضافی را پیش نهاد کرده ایم که بمستخدمین وزارت خارجه بپردازند بر موط به صد پنج وزارتخانهها نیست .

وزیر داخله - عرض کنم بنده میخواهم رفع نگرانی آقای شیروانی را بکنم و بعد گمان میکنم خودشان استرداد کنند . منظور وزارت مالیه و لایحه این نیست که اگر در خود وزارتخانهها از صد پنج صرفه جوئی شود آنرا به وزارت خارجه بدهند . مقصود این است که بعد از پرداخت صد پنج وزارتخانهها اگر چیزی زیاد آمد که باید بجزانعه عمومی مملکت وارد شود و آنرا بوزارت خارجه بدهند
شیروانی - اگر بجزانعه دولت بر می - کرده بنده مسترد میکنم
رئیس - ماده واحد قرائت میشود و در می گیریم
(شرح ذیل خوانده شد)

ماده واحد - بوزارت مالیه اجازه داده میشود از صرفه جوئیهای حاصله ۱۳۰۴ از اعتبار حقوق انتظار خدمت منتظرین خدمت وزارت امور خارجه که از میزان صدی پنج علاوه باشند تمام یا مقداری از حقوق انتظار خدمت آنها موقتاً بابت ۱۳۰۴ بپردازد مشروط بر

این که منتظرین خدمت مزبور از حیث قدمت خدمت و از لحاظ استطاعت مالی استحقاق اخذ حقوق مزبوره را داشته باشند
(اخذ آراء بعمل آمد)
رئیس - اخذ آراء تمام شد
(استخراج آراء بعمل آمده شد و نه ورقه سفید تعداد شد)
رئیس - عده حاضر ۸۲ ، اکثریت ۶۹ رأی تصویب شد

اسامی رأی دهندگان - آقایان آقا سید کاظم خان اتحاد ، میرزا جواد خان امامی خوئی ، سید علاء الدین بهبهانی ، میرزا مهدی شان زاهدی ، دکتر حسینخان بهرامی ، میرزا عبدالله خان ، میرزا احمدخان شریعت - زاده .
میرزا آقاخان دیوانبیک ، محمد تقی - خان اسعد ، حاج میرزا احمدخان اتابکی ، یحیی زنگنه ، فتح الله میرزا هرمزی ، میرزا ابراهیمخان سهراب زاده ، میرزا احمد احتشام حبیب الله خان شاداد ، میرزا احمدخان معظمی .

سید کاظم خان اسکندری ، ارباب - کیخسرو و شاهرخ ، سهراب خان ساکنیان ، میرزا احمدخان اختر ، ناصر نامانی ، میرزا رضاخان حکمت ، سید ابوالفتح ، آقا سید حسن اجاق ، میرزا حسینخان علائی ، کی - استوان ، محمد هاشم میرزا افسر ، آقا شیخ جلال الدین ، آقا سید کاظم زردی ، سلطان - ابراهیمخان افخمی ، آقا میرزا شهاب الدین آقا میرزا احمد نجات ، آقا میرزا سید حسن - کاشانی .
هایم ، آقا رضا محمد ، میرزا عبدالعزیز ، صدر آقا میرزا محمد علی ذوالقدر ، میرزا محمد حسین صدرائی ، علی خان اعظمی ، میرزا عبدالله خان معتمد ، آقا میرزا عبدالله یاسائی ، آقا سید محمد علی شوشتری ، آقا - سید عبدالعلی میرزائی .
میرزا عبدالعزیز مفتی ، محمد ولیخان اسدی ، سلیم - ایزدی ، میرزا محمد خان وحید ، حاج شیخ عبدالرحمن صالحی ، آقای محمد رضا مهدوی حاج آقا رضا رفیع ، آقا سید محمد باقر دست - قیب .
حاج میرزا علی رضا اقمی ، امیر حسینخان بختیاری ، دکتر محمد خان مصدق ، آقا میرزا حسینخان زهم ، حاج سید عبدالعلی - طباطبائی دیبا ، دکتر ضیائی ، شیخ الاسلام ملایری ، آقا سید ابراهیم ضیاء ، میرزا علیخان خطیبی ، دکتر آقایان ، ابوالحسن دیبا ، میرزا حسینخان اسفندیاری ، آقا میرزاخان عصر انقلاب ، میرزا یوسف خان قائم مقام ، میرزا زین العابدین رهنما ، آقا سید حسن مدرس ، میرزا هاشم آشتیانی ، آقا سید مصطفی بهبهانی
رئیس - آقایان موافقت جلسه را ختم کنیم ؟ جلسه سه ساعت و نیم بعد از ظهر دستور

هم بود چه مملکتی در این موقع (یکساعت بعد از ظهر) جلسه تعطیل و پس از دو ساعت و ربع مجدداً تشکیل گردید
رئیس الوزراء - يك لایحه یعنی يك ماده واحد تقدیم مجلس شورای ملی می شود و تمناي تصویب آنرا هم بفرور می نماید یعنی تقاضا می شود فی الحال وارد نما کرده آن بشویم .
خاطر محترم آقایانرا مستحضرمی کنم که این تقاضا اینکه می کنم در واقع تقاضای فوریت نیست بلکه يك صورت ظاهر است .

بطوری که خاطر آقایان مسبوق است چند فقره کتبرات استخدام مستخدمین خارجی داریم چه آنها تیکه سابقاً بود و حالا تجدید می شوند و چه نسبت بدو سه فقره که اخیراً استخدام می شوند لازم است تکلیف آن معین شود و این کتبرات ها هم کمیسیونهای مربوطه مجلس رفته است و در آن جا مطالعات لازمه فرموده و راپورت هم داده اند و راپورت آنها هم توزیع شده و خاطر آقایان هم مستحض شده و حالا اگر بخواهیم بطور معمول يك يکی تحت شورد در آوریم خیلی بیول می انجماد و امروز که روز آخر مجلس است فرصت نخواهد بود این لوايح را بگذرانیم در صورتیکه بعضی از آنها نهایت ضرورت و لزوم دارد .

اینست که همه آنها را در تحت يك ماده در آورده ایم و استدعا دارم آقایان موافقت فرمایند و تصویب فرمایند .
زیرا این ترتیب برای دولت هم خیار سهل خواهد بود

رئیس - لایحه تقدیمی قرائت شود .

(شرح ذیل خوانده شد)
خاطر نمایندگان محترم مستحض است که هیئت دولت بر حسب فوریتی احساس کرده است استخدام چند نفر مستخدمین خارجی جدیداً استخدام بعضی از مستخدمین سابق را بمجلس شورای ملی پیش نهاد کرده است لوايح دولت راجع با استخدام آنها در کمیسیونها مربوطه مورد مطالعه واقع شده و راپورت آنها هم طبع و توزیع شده است .
لیکن وقت مجلس تنگ و مضیق است و انجام این استخدام هم ضرورت و فوریت دارد . بنابراین ماده واحد ذیل تنظیم و با فوریت تقدیم می نمایم .

ماده واحد - مجلس شورای ملی بدو اجازه می دهد که اشخاص مفصله ذیل موافق راپورت های کمیسیونهای مربوطه استخفا نماید .
۱ - مسیو شولس موافق راپورت کمیسیون بودجه قدیم نمره ۱۲۲
۲ - مسیو کراندل موافق راپورت کمیسیون بودجه قدیم نمره ۱۴۰

۳ - مسیو ژرژ پیر تود موافق راپورت کمیسیون بودجه قدیم نمره ۱۳۹
۴ - دکتر کثیر شریعت موافق راپورت کمیسیون بودجه قدیم نمره ۱۳۵
۵ - مسیو اندره هس موافق راپورت کمیسیون قدیم نمره ۴
۶ - مسیو ژانمار موافق راپورت کمیسیون بودجه جدید نمره ۱۵
۷ - مسیو بولی رسکی موافق راپورت اخیر کمیسیون معارف مورخه اول بهمن و کمیسیون بودجه جدید نمره ۸
رئیس فوریت ماده اول مطرح است آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده هیئت دولت و مجلس را توجه می دهم که اولاً وبالذات تکلیف مجلس شورای ملی نظر کردن در بودجه مملکتی است و همانطور که مقام ریاست دیورر تذکر دادند ما نمی توانیم اذر مجلس بیرون برویم مگر اینکه بودجه مجلس را تصویب کرده باشیم .
بنده تعجب می کنم از آقای رئیس - الوزراء که یکی از قانون دانانای مملکت هستند و همیشه سعی شان این بوده است که ناظر بر این قانون باشند چه طور در این موقع بودجه را موخر می دارند .
ما باید بودجه را مقدم بر همه چیز بدانیم و حاضریم تا تصویب کنیم .
اینکار را همین کنیم .
ما موظفیم بودجه مملکتی را بگذرانیم امروز نصف مملکت مستخدمین خاتمه پیدا کند و بودجه مملکتی همینطور تا مجلس جدید بلا تکلیف بماند

از این جهت بنده عقیده دارم اول قبل از همه چیز ما بودجه را بگذرانیم آنوقت من قسم میخورم که بعضرت عباس تا صبح هم شده حاضریم بنشینیم و این لوايح را بگذرانیم . از اینجهت بنده بودجه را مقدم می دانم .
رئیس الوزراء - بنده تصدیق دارم که بودجه مملکتی مقدم بر همه چیز است ولی تفاوت معامله فقط ده دقیقه است و اینهم اهمیت ندارد . همینقدر که تقاضای فوریت را تصویب فرمایید آنوقت مملکت بودجه مملکتی را مقدم بداریم و مانعی ندارد .

رئیس آقای رهنما (اجازه)
رهنما - بنده موافق و همانطور که آقای رئیس الوزراء فرمودند لایحه کتبرات ها اکثر در کمیسیون تصویب و مورد مطالعه شده است و برای این که برای دولت مشکلاتی تولید نکند ضروری ندارد اول آقایان به فوریت آن رای بدهند بعد بودجه را مطرح کنند
رئیس - رأی گرفته می شود ب فوریت این ماده واحد شورد در خود مجلس آقایانی

که تصویب میکنند قیام فرمایند (جمع کثیری قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد . حالا میفرمایید این لایحه بعد از بودجه مملکتی مطرح شود .
بعضی از نمایندگان - صحیح است وزیر عدلیه - يك ماده واحد بود راجع بماده ۴۲ قانون استخدام که چند روز قبل تقدیم مجلس شد شور اول آنرا هم تصویب فرمودند سه دقیقه هم بیشتر وقت لازم ندارد

استدعا میکنم آقایان موافقت فرمایند و این ماده را مطرح کنند و زودتر بگذرانند کاری هم ندارد
رئیس - مخالفی ندارد ؟ (بعضی گفتند خیر)
اعتراف ملتفت نشدیم
رئیس - میخواستید درست توجه فرمایید تا ملتفت شوید . حالا قرائت میشود درست توجه فرمایید . راپورت کمیسیون تجدید نظر در قانون استخدام کشوری قرائت میشود .

(شرح ذیل خوانده شد)
کمیسیون تجدید نظر در قانون استخدام کشوری لایحه نمره ۵۰۰ ، ۴۲۱ ، ۹۰ ، ۵۰۰ مورخه اول همین ماه دولت پیشنهادی وزارت عدلیه را در جلسه چهارم دوم تحت شور در آورده و ماده واحد آنرا عیناً تصویب و اینک خبر آن تقدیم میگردد
ماده واحد - مفاد ماده ۴۲ - قانون استخدام کشوری نسبت بقانون استخدام حکام معاکم و صاحب منصبان یار که نیز باید رعایت شود

رئیس - آقای آقا شیخ جلال (اجازه)
آقا شیخ جلال - موافقم
رئیس - آقای شریعت زاده (اجازه)
شریعت زاده - موافقم
رئیس - آقای طهرانی (اجازه)
آقا شیخ محمد علی طهرانی - فضوات راهیچوقت نمیشود مثل سایر اجزاه ادارات معاکم که در حتی قانون معاکم در ممالک متدنه علیحده وضع میشود و بنده معتقدم لاقبل در این ماده اینطور بنویسند (پس از تصویب شورای عالی اداری عدلیه) که اقلاً بعضی از اعضاء تمیز هم در آنجا باشند چون آنها مطلعند و از اوضاع قانون خوب مستحضند

از اینجهت پیش نهاد می کنم نوشته شود (پس از تصویب شورای عالی عدلیه)
وزیر عدلیه - اولاً برای اطلاع خاطر آقایان عرض می کنم اینکه در این راپورت نوشته شده (نظامنامه) همانوقت که این لایحه پیشنهاد و تقدیم مجلس شورای ملی

میشد این نظامنامه در مشاوره عالی وزارت عدلیه با ضرورت آقای حاج سید نصر الله . آقا میرزا - سید محمد قمی . آقای صدرا اشرف .
رئیس اداره امور . رئیس اداره ثبت اسناد با حضور بنده و مسیو پولن مستشار عدلیه نوشته شد .
اما اینکه فرمودند قضات را نمیشود معاکم کرد مخصوصاً ما این را برای قضات میخواهیم الان بطور مثل عرض می کنم .
مطابق قانون قاضی مکلف است وقتیکه معاکم تمام شد حکم را فوراً و الا در ظرف يك مدت معین مثلاً پنج روز بدهد خوب اگر غیر از این بشود و قاضی پنج ماه شش ماه طول بدهد پس از ختم معاکم حکم ندهد آنوقت چه مجازاتی خواهد داشت آیا این مسئله مجازات لازم ندارد پس اجراء قانون این چیز ها را لازم دارد و خیلی خوب هم هست
جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .
رئیس - رأی می گیریم باین ماده واحد آقایانیکه موافقت فرمایند (جمع کثیری قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد
معاون وزارت امور خارجه - يك ماده واحد تقدیم مجلس شورای ملی شده بود راجع بقانون استخدام مستخدمین معالی سفارتخانه در خارجه و این يك امر فوری است و اگر امروز این کار بگذرد در تمام سفارتخانه ها و قنصل موق خواهد ماند زیرا مطابق قانون استخدام نمی توانند مستخدم داشته باشند

بعضی از نمایندگان - بودجه مقدم است .
رئیس - آقایانیکه موافقت فرمایند (جمع کثیری قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد
معاون وزارت امور خارجه - يك ماده واحد تقدیم مجلس شورای ملی شده بود راجع بقانون استخدام مستخدمین معالی سفارتخانه در خارجه و این يك امر فوری است و اگر امروز این کار بگذرد در تمام سفارتخانه ها و قنصل موق خواهد ماند زیرا مطابق قانون استخدام نمی توانند مستخدم داشته باشند

بعضی از نمایندگان - بودجه مقدم است .
رئیس - آقایان باید بفرمایند در این مملکت تمام اصلاحاتی که دل ما می خواهد بعمل آید آنوقت يك کسی تصمیم این اصلاحاتی که موضوع از روی ماست جمع بزند و ببیند آیا خرج تمام اینها چه قدر است ؟
بنده تصور می کنم شاید مخارج آنها بالغ بر ششصد و هفتصد میلیون و بالاخره شاید بيك ملیارد تومان بالغ شود .
ولی در مقابل تمام این اصلاحات مفید که ما میخواهیم بعمل آوریم فقط ۲۵ میلیون تومان پول داریم .
حالا حرف در این است که این ۲۵ میلیون تومان را باید بصرف چند قلم مطلب مهمی که از لحاظ اقدمت و الا هم فالاهم ضرورت دارد برسانیم اگر باز پول زیاد آوریم خرج آن چند قلمی که پشت سر آن نوشته شده برسانیم . همین طور تا آخر .
حالا يك کسی می گوید مگر آنها بد است ؟ مثلاً بد است که مادر در باجه بفتگان

در ممالک دیگر - نظریات در سیاست

عمومی مملکت از داخله و خارجه در موقع مطرح شدن بودجه اظهار میشود و تمام امور مملکتی از جزئی و کلی در این موقع طرح می شود - از این جهت بنده نظریات و ملاحظاتم را بطور خلاصه به عرض میرسانم .
اولاً کمال امتنان را دارم از اینکه مالیه مملکت مارو بانتظام رفته و بودجه تنظیم پیدا کرده و بطور کلی صورت تعادلی بخود گرفته است - از این بابت لازم است اظهار خوشوقتی کنم . بنده بطور کلی مخالف با بودجه نیستم . با این بعضی نظریاتی راجع به تقسیم عایدات مملکت دارم که لازم است گفته شود و نه تنها این نظریات حالا مراعات نشده بلکه از اول مشروطیت هم رعایت نشده

ما اسنسا يك عادت داریم و آن این است که هر امریکه در مجلس شورای ملی پیش می آید میگوئیم مفید است و آنرا خیلی خوب نقلی می کنیم - البته تمام مطالب خوب است بنده می بینم هر چیزیکه مطرح میشود . مثلاً که در موضوعات مختلف میشود همه را میگوئیم خوب است و باید بگذرد و شاید اگر آن پیشنهاد دومی هم اول میشد به آنهم رأی میدادند این نظر اساساً خوب است .

زیرا نشان میدهد که مجلس متوجه اصلاحات هست از این جهت است که هر پیشنهادی که میشود میگوئیم صحیح و خوب است ولی بزرگترین عدل سیاسی ملت و نمایندگان در تأخیر و تقدیم و اهمیت مطلب است البته تمام مطالب مهم و مفید است .

ولی فرض فرمایند در این مملکت تمام اصلاحاتی که دل ما می خواهد بعمل آید آنوقت يك کسی تصمیم این اصلاحاتی که موضوع از روی ماست جمع بزند و ببیند آیا خرج تمام اینها چه قدر است ؟
بنده تصور می کنم شاید مخارج آنها بالغ بر ششصد و هفتصد میلیون و بالاخره شاید بيك ملیارد تومان بالغ شود .
ولی در مقابل تمام این اصلاحات مفید که ما میخواهیم بعمل آوریم فقط ۲۵ میلیون تومان پول داریم .
حالا حرف در این است که این ۲۵ میلیون تومان را باید بصرف چند قلم مطلب مهمی که از لحاظ اقدمت و الا هم فالاهم ضرورت دارد برسانیم اگر باز پول زیاد آوریم خرج آن چند قلمی که پشت سر آن نوشته شده برسانیم . همین طور تا آخر .
حالا يك کسی می گوید مگر آنها بد است ؟ مثلاً بد است که مادر در باجه بفتگان

کشتی بیندازیم؟ نه هیچ کسی نمی گوید بدست و البته همه موافقین ولی بنده عرض می کنم که از این مهمتر هم چیزهایی می باشد عرض می کنم که مایه مملکت منظم و در بود و تبدیل حاصل شده ولی باین حال ما باید باین نکته توجه داشته باشیم که هر گاه یک مشت پول در کمال عهالت گرفته شود بطوری که هیچ حیف و میل نشود و از یک عده از مردم بگیرند و به یک عده دیگر بدهند ما نمی توانیم اسم این را انتظام مایه و تعدیل بودجه بگذاریم این مسئله که این پول حیف و میل نمی شود (فی حد ذاته) یک کار خوبی است ولی باید دید چه فایده برای مملکت دارد.

فرض بفرمایند ۵۰ میلیون تومان از رعایای این مملکت با کمال دقت جمع آوری کردیم و با کمال دقت هم خرج کردیم. یعنی یک مشت پول از یک عده مردمی گرفتیم و بیک عده دیگری دادیم تازه نتیجه این بوده است که یک مشت پول از یک عده مردم بدبخت کارکن زحمت کش می گیرند و بیک مشت بدبخت بیکار می دهند.

این عقیده بنده کار خوبی نیست بنده عقیده ام این است در بودجه باید اساس امور مطرح و منظور شود و عقیده بنده اگر ما در مملکت یک امنیت محکمی داشته باشیم (چنانچه الامور الله حالا هم داریم و از این بابت خیلی شاکریم) با ما این منظمی داشته باشیم این نجات یافتن مملکت را یعنی آن ایادی که باید مقصود ما باشد و در آتیه نجات پیدا کنیم آن رضامندان نمی کنند ملت موجوده اینقدر مهم نیست که ملت معینه مهمتر است.

عقیده بنده مهمتری که برای این مجلس پنجم و ششم انشاء الله لازم است و در سرنوشت او احاله شده است محکم کردن استقلال مملکت است زیرا یک فرصت تاریخی استثنائی بعد از صد سال بلکه دو صد سال (از زمان نادر شاه تا امروز) که هیچ کسی هم جز خاندانی دانند طولانی چه قدر است برای ما پیدا شده و امیدواریم خیلی هم مطول باشد. این فرصت تاریخی بطور استثناء برای ما پیدا شده ما باید این فرصت را در نهایت صرفه جوئی مقتم بشماریم و باور مهمه برداریم قشون منظم - ترقی اقتصادی - نگرانی ما را در آتیه رفع نمیکند و به عقیده بنده تنها این سه چیز نیست که ما را در آتیه نجات خواهند داد.

بلکه چیزی که نگرانی آتیه ما را مرتفع می کند و استفاده کامل تاریخی برای ما فراهم میکند معارف است - و نشر تعلیمات عمومی است در مملکت و بعمل آوردن عده کافی از مردمیکه بتوانند تعلیم بدهند و امور مملکت را اداره نمایند

از بومیان ممالک پس قبل از همه چیز تعلیم ابتدائی است و بعد تعلیم برای فنون عالیه بعد از آن تکثیر نفوس و دفع امراض است و پس از آن مسئله اقتصادیات و ثروت مملکت است ملاحظه بفرمایید ما میخواهیم راه آهن بسازیم.

بنده عرض میکنم من یک زمین بیاض دارم می خواهم بدهم بیک کسی عمارت بسازد - میگوید معمار دارید بفرستید؟ جواب میدهم خیر - خودتان بفرستید میگوید بنا چطور؟ میگویم خیر - بنامم ندارم او راهم خودتان بیآورید - می گوید خوب بمن چندتا قلمه بفرستید - جواب میدهم او را هم زحمت بکشید و خودتان تهیه کنید و همینطور کچ و آجر و سنگ و سایر مصالحی که لازم دارد همه را خودتان تدارک کنید.

اگر بگوید پولش چه می شود جواب میدهم خود شما تهیه و حاضر کنید - آنوقت اسمش را میکذاریم که من مالک و صاحب این بنا هستم؟

حالا ملاحظه فرمایید - ما میخواهیم راه آهن بکشیم میخ و بیج های کوچک لو کوموتیف هم اگر خراب شدن چارچیر از خارجه بیآوریم و ده چینی لو کوموتیف و مهندس همه چیز را باید از خارجه بیآوریم آنوقت میگوئیم راه آهن را ما کشیدیم.

ما اقلا باید یانهد نفر از خودمان داشته باشیم که علم مهندسی را بدانند و همینطور علم استخراج معادن و ذوب کردن آهن را داشته باشیم لازم است عده را بخارجه بفرستیم تا در آنجا تحصیلات لازمه را بکنند و تا اینکارها بکنیم عرض می کنم بنیان استقلال ما آنطور که باید قایم و مستحکم باشد نخواهد بود ما باید همسایگان خود و همایات سایر ممالک بزرگ را سرمشق قرار بدهیم ملاحظه بفرمایید در ممالک مجاور و همسایه ما از لحاظ معارف خیلی از ما جلوترند.

در این چند ساله اخیر چه ترقیاتی کرده اند وقتی که در فرانسه از تعلیم و ترقی صحبت می شود می گویند انگلیس و آلمان که همسایگان ما هستند چنین و چنان است همسایگان ما از یک طرف عثمانی و از طرف دیگر روسیه است که در این سنواده اخیر از جهت معارف ترقیات فوق العاده و معیر العقول کرده اند.

خوب است ما از آنها اقتباس کنیم حالا خواهیم فرمود پولش را از کجا باید آورده ما سعی می کنیم که هر چه پول بدست می آوریم بمصرف بیکدمه بدبخت می رسانیم. روز بروز بار مملکت راستگین می کشیم.

استخدام و استخدام اشخاص یکی از بلا های بزرگ این مملکت است که اگر مجلس شورای ملی در دوره ششم یک فکری برای این مسئله نکند کار بجائی خواهد رسید که هر چه پول ما پیدا کنیم اگر فرضاً ۶۰ میلیون هم ما از دهافین این مملکت پول بگیریم باید باهل طهران بدهیم و می کار برای اهل طهران و اشخاص تهیه کنیم.

بنده حالا میخواهم در جزئیات این بودجه وارد شوم که کدام زیاد یا کدام کم است ولی بنده میتوانم عرض کنم هزارتالم در این بودجه هست که زیاد است من مدعی هستم که می شود تمام این هارا کسر کرد و صرف معارف بر و جرد کرد که در دهات اشخاص سواد پیدا کنند و بتوانند بشوهران کاغذ بنویسند.

مثلا ما اگر جدا کثرت حقوق را بیاوریم خودمان ندهیم چه خواهد شد؟ ممکن است یک میلیون دو میلیون از این طریق بمعارف بدهیم.

بنده حالا اگر حرف بزیم و بعضی چیزها را بگیریم شاید بعضی آقایان دلشنگ بشوند ولی حتی عقیده بنده این است که معارف خود مجلس شورای ملی هم زیاد است و میتوان از خود مجلس مقداری کم کرد و بمعارف داد ما میتوانیم از وظایف و شهربی ها و یا از بعضی وزارت خانه ها مثلا وزارت خارجه مقداری کسر کنیم و بمعارف اختصاص بدهیم.

این بودجه وزارت معارف است که من ملاحظه کرده ام و جمعا ۷۷۲ هزار تومان بودجه معارف کل مملکت است و مشمول مستخدمین خارجه معارف و معلمین مدارس عالی و چیز های دیگر هم هست.

یک قلم صد و پنجاه و هشت هزار تومان مخارج اداری آن است یعنی صدی بیست و پنج ۲۱۶ هزار تومان از این مبلغ برای تعلیم مدارس عالی و متوسطه است - ۶۸ هزار تومان هم مخارج متفرقه است که آقایان می دانند و در اوراق اخیر ملاحظه کرده اند همه این ها را که هستنی کنیم آنوقت ملاحظه کنید چه قدر بمصرف مدارس و تعلیم ابتدائی می رسد؟

شاید بعضی آقایان بفرمایند که صدی نهم مالیات اخیراً از توجه وزارت مایه و مساعدت آقایان برای معارف تصویب شده بنده عرض می کنم نه تنها آن صدی نهم کافی نیست بلکه دو برابر آن هم کافی نیست.

حالا ممکن است آقایان بفرمایند معلم از کجا باید آورد؟ متأسفانه در همان صدی نهمی که مجلس در قانون میزبیری برای معارف تصویب کرد طوری قرار داد که صدی نهم بجائی بمصرف معارف خودش برسد و این آن نظر اساسی را تأمین

نمی کند در صورتیکه مهم ترین چیز برای ما تعلیم عمومی است.

ما باید قسمت عهده را بدارا معلمین اختصاص بدهیم و باید عهده را بخارجه برای تحصیل معلمی بفرستیم و بالاخره بنده طلب خودم را ختم میکنم و عرض می کنم عقیده بنده برخلاف آنچه که بعضی از وزرای معتمد در روز های آخر مجلس یاد آوری کردند این است که مجلس نباید به هیچ اضافه مالیاتی رأی بدهد مگر اینکه محل او را تخصیص بدهد در درجه اول بمعارف و بعد بمعینه و بعد بسایر مخارج ولی در چند روز قبل که پیشنهاد شد برای معارف که صدی ه از رده تخصیص بمعارف و دفع آفات حیوانی میدادند متأسفانه مجلس رأی نداد و بنده باز لازم می دانم گفته شود که در این فرصت تاریخی که از ۲۰ سال قبیل باین طرف بطور استثنائی برای این مملکت پیش آمده و هیچکس هم غیر از خدائی داند چند سال دیگر ادامه خواهد داشت و طول خواهد کشید ما باید تمام قوای خود را صرف تعلیم

عمومی کنیم و شرط کردن برای دخول در ادارات را بابت تحصیلات عالی بدهیم.

چیز دیگر هم که می خواستم عرض کنم این است که مادر موقع نوشتن قانون نباید از کلمات و اصطلاحات خارجی ها اقتباس کنیم و باید بفارسی باشد.

مثلا اینکه می نویسند (صد هزار قران) این اصطلاح خارجی است ما باید تومان که معمولا واحد مملکت خودمان است بنویسیم و بقران نوشتن برخلاف زبان فارسی است.

مثلا یک بلژیکی ۲۰ سال قبل رفته است بتبریز و من را (باتمان) گفته حالا همین طور باتمان باقی مانده و اصطلاح شده و این معنی ندارد و باید همه چیز بزبان فارسی باشد.

رئیس الوزرا - پیش آمد امور بر حسب ظاهر اینطور پیش آمده است که بنده به بیایم اینجا دفاع کنم و جواب بدهم به بیانات نماینده محترم در صورتیکه این بیاناتیکه اظهار داشتند و تذکره دادند کمالا عقاید خود بنده است.

یعنی اسامی معتقد بودم که دولت ایران اول باید قوه برای خودش تأسیس کند و بعد مایه خودش را منظم کنه در آن واحد هر دو اینکار را بکند زیرا این دو امر لازم ملزوم یکدیگرند و نمیشود مقدم مؤخر دانست.

بعد از اینکه اینکار صورت گرفت (بطوریکه خودشان هم تصدیق کردند) آنوقت باید پرداخت به آن سه چیزیکه بر جمیع امور تقدم دارد بنده این سه چیز را برهم مقدم و مؤخر نمیدانم ولی در هر حال بر سایر چیزها تقدم دارد.

اول مسئله عسالت است بمذاق اقتصادیات و بعد معارف حالا بعضی میگویند معارف مقدم است بر عدالت برای اینکه مافضات خوب تحصیل کرده نداشتند ما بشیم امور عدالت سرو صورتی ندارد یا ممکن است بگویند تا عدا به خوب نداشتند ما بشیم اقتصادیات ماروبه بهبودی نخواهد رفت و وقتی اقتصادیات تکمیل نشده مایه دولت کافی برقع حوایج نخواهد بود و باید اقتصادیات توسعه پیدا کند در هر حال مسائل صحبت و گفتگو زیاد است.

ولی شخصاً بنده معتقدم که این دو سه بعد بسایر مخارج ولی در چند روز قبل که پیشنهاد شد برای معارف که صدی ه از رده تخصیص بمعارف و دفع آفات حیوانی میدادند متأسفانه مجلس رأی نداد و بنده باز لازم می دانم گفته شود که در این فرصت تاریخی که از ۲۰ سال قبیل باین طرف بطور استثنائی برای این مملکت پیش آمده و هیچکس هم غیر از خدائی داند چند سال دیگر ادامه خواهد داشت و طول خواهد کشید ما باید تمام قوای خود را صرف تعلیم

عمومی کنیم و شرط کردن برای دخول در ادارات را بابت تحصیلات عالی بدهیم.

چیز دیگر هم که می خواستم عرض کنم این است که مادر موقع نوشتن قانون نباید از کلمات و اصطلاحات خارجی ها اقتباس کنیم و باید بفارسی باشد.

مثلا اینکه می نویسند (صد هزار قران) این اصطلاح خارجی است ما باید تومان که معمولا واحد مملکت خودمان است بنویسیم و بقران نوشتن برخلاف زبان فارسی است.

رئیس الوزرا - پیش آمد امور بر حسب ظاهر اینطور پیش آمده است که بنده به بیایم اینجا دفاع کنم و جواب بدهم به بیانات نماینده محترم در صورتیکه این بیاناتیکه اظهار داشتند و تذکره دادند کمالا عقاید خود بنده است.

یعنی اسامی معتقد بودم که دولت ایران اول باید قوه برای خودش تأسیس کند و بعد مایه خودش را منظم کنه در آن واحد هر دو اینکار را بکند زیرا این دو امر لازم ملزوم یکدیگرند و نمیشود مقدم مؤخر دانست.

بعد از اینکه اینکار صورت گرفت (بطوریکه خودشان هم تصدیق کردند) آنوقت باید پرداخت به آن سه چیزیکه بر جمیع امور تقدم دارد بنده این سه چیز را برهم مقدم و مؤخر نمیدانم ولی در هر حال بر سایر چیزها تقدم دارد.

کار بیاید حتی الامکان باید در بودجه مملکتی نظر داشته باشد و مخارجی که ممکن است تبدیل کند و بمصارف لازم تری برساند و مسئله معارف و صجبه و اقتصادیات در درجه اول اهمیت قرار داده و هر چه ممکن است از مخارج زیادی بکاهد و بمصرف این سه چیز برساند.

هر دولت اهم از اینکه این دولت باشد یا دولت دیگر باید تدریجاً این کار را بکند ولی البته یک مرتبه نمی شود این قبیل امور را اصلاح کرد بلکه تدریجاً باید سر و صورت داد.

تدریج هوایید مملکت باید زیاد شود و مخارج لازم تری برسانند و تا یک درجه هم بطرف این مقصود رفته ایم.

مثلا در قانون میزبیری و لوایح دیگر از قبیل پوست بره و چیزهای دیگر که حالا درست بطاظر نیست یک قسمت از عایدات بمعارف تخصیص داده شد و البته باید سعی کرد در آتیه هر چه عایدی پیدا شود به مصرف این سه چیز هم که معارف و عدالت و اقتصادیات باشد برسانند و حتی الامکان بخرج دیگری نرسانند.

گرچه خیلی مشکل است که بمعارف دیگری نرسانیم ولی حتی الامکان سعی خواهد شد که اگر صد تا خرج معارف می کنیم یکی هم مثلا خرج وزارت داخله بکنیم خلاصه اینکه حالا چاره نیست جز اینکه فعلا این بودجه را تصویب کنیم و این اصلاحات بزرگی که در نظر داریم برای بعد یعنی دوره ششم موکول کنیم و امید داریم مجلس ششم هم هر چه زودتر تشکیل شده دولت با موافقت مجلس این کارها را بکند.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

اخگر - کافی نیست.

رئیس - آقای اخگر (اجازه) اخگر - خیلی تعجب می کنم در بودجه مملکتی که بیش از همه چیز باید مورد توجه و امان نظر آقایان و کلاه باشد وقتی یک نفر موافق و یک نفر مخالف صحبت می کنند آقایان فوری میفرمایند مذاکرات کافی است.

در این موضوع بشود تا اقلا برای آتیه نظر آقایان و کلاه و مجلس معلوم شود یک بودجه صحیحی تنظیم شود و به مجلس بیاید.

رئیس - رأی گرفته می شود بکفایت مذاکرات آقایانی که مذاکرات را کافی می دانند قیام فرمایند (معدودی قیام کردند)

رئیس - تصویب نشد آقای رهنما (اجازه) رهنما - در موضوع بودجه البته نمایندگان حق دارند نظریاتی که دارند در مجلس اظهار کنند و عقیده بنده موقعی بودجه مطرح میشود خود دولت هم نباید راضی باشد که زودتر بکفایت مذاکرات رأی بدهند - باید مذاکرات بشود تا دولت بدانند طرز فکر و کلاه چیست؟ اساساً مجلس و مباحثه و آزادی مطبوعات و بالاخره تمام این مواردیکه امروزه در نتیجه تجربیات درست شده است تمام برای این مقصود است که افرادی که دور هم جمع می شوند و با یک روح ملایم و صاف نسبت با هم در تعاطی نظر دارند بتوانند دوستانه نظریاتی که نسبت بجامعه و مملکت خودشان دارند اظهار کنند و آن راهی که صلاح و صرفه مملکتشان است اتخاذ کنند و جامعه و مملکت شان روبه ترقی و اعتلاء ببرند و بالاخره یک ملت می شوند مثل سایر ممالک دنیا اما وقتی که این فکر نبود یعنی مجلس بود ولی خود نبود مطبوعات بود ولی اظهار عقیده نبود اصلا مشروطه و آزادی معنی نخواهد داشت.

پنا بر این در این قسمت باید مجال داد و اجازه داد که مذاکرات بشود و حقایق گفته می شود تا نظریات معلوم شود آنوقت فرضاً اگر حالا موقع عمل نباشد البته دولت عقاید و نظریات مجلس را برای مواقع دیگری که می خواهد بودجه را بمجلس بیورد ذخیره می کند در اینجا نماینده محترم آقای تقی زاده اظهاراتی کردند و آقای رئیس الوزرا هم نظریات خودشان را فرمودند و نمایندگان را توجه دادند باینکه بالاخره این اصلاحات باید بشود.

ولی بنده در اینجا بطور کلی یک نظر اجمالی در بودجه دارم که برض میرسانم.

اساساً ما وقتی که پول داریم باید حساب کنیم و مخارج خود مان را بسنجیم چنانکه هر کس که صد یا دو صد تومان عایدی دارد در مقابل این عایدی مخارجش را طوری مرتب میکند که اول این پول ضروری زندگانش برساند و مخارج لازم را مقدم بشمارد و هیچ بدهد نمیشود

اساساً ما وقتی که پول داریم باید حساب کنیم و مخارج خود مان را بسنجیم چنانکه هر کس که صد یا دو صد تومان عایدی دارد در مقابل این عایدی مخارجش را طوری مرتب میکند که اول این پول ضروری زندگانش برساند و مخارج لازم را مقدم بشمارد و هیچ بدهد نمیشود

اساساً ما وقتی که پول داریم باید حساب کنیم و مخارج خود مان را بسنجیم چنانکه هر کس که صد یا دو صد تومان عایدی دارد در مقابل این عایدی مخارجش را طوری مرتب میکند که اول این پول ضروری زندگانش برساند و مخارج لازم را مقدم بشمارد و هیچ بدهد نمیشود

اساساً ما وقتی که پول داریم باید حساب کنیم و مخارج خود مان را بسنجیم چنانکه هر کس که صد یا دو صد تومان عایدی دارد در مقابل این عایدی مخارجش را طوری مرتب میکند که اول این پول ضروری زندگانش برساند و مخارج لازم را مقدم بشمارد و هیچ بدهد نمیشود

مثلا کسی که صد تومان در ماه عایدی دارد هشتاد تومان از این پول را به شوقس بدهد و بیست تومان دیگر را صرف مخارج ضروری و حوائج زندگانی کند.

خیر بلکه حوائج زندگانی را قطعا مقدم تر در درجه اول میدانند و بکنفر آمریکائی در یکی از روزنامهها دیدم نوشته بود و عایدات خودش را به مخارج زندگانی تقسیم کرده بود - یکی از رفاهام میگفت من وقتی که فلان قدر عایدی داشته باشم یک درشکه خواهم خرید والا نمی توانم.

یعنی مخارج باید متناسب با عایدی باشد بودجه مملکتی هم همین طور است و مثل بودجه و مخارج خانه است شاید دقتی که در بودجه مملکتی باید بشود از دقت در بودجه خانه باید بیشتر باشد زیرا راجع بجامعه و مملکت است.

در اینجا ما می بینیم بقول نماینده محترم بیست و چهار باید بیست و پنج میلیون عایدات داریم آنوقت به ارقام واحد در آمد نگاه می کنیم می بینیم چندان تناسب ندارد از هر جامعه همین طور است که یک وقتی گفته می شود فلان فکر خوب است ولی آن تامل و دقتی که باید در آن بشود نشده مثلا در اول مشروطیت می گفتند معارف خوب است ولی یقین دارم که این دقتی که امروز در مسئله معارف شده آن روز نشده بود امروز که گفته میشود خوب است در اثر یک تمایلات و دقت و تجارب و مقایسه با سایر ممالک دنیا است و امروز با دقت هر چه تمامتر معلوم شده که معارف خوب است و در این بودجه آنطور که باید این مسئله مهم رعایت نشده است گرچه چون حال سنک معارف را کنار میکذارم و صجبه عرض میکنم برای صجبه که باید حفظ جان مردم را بکنند چیزی منظور نشده.

آیا واقعا این مسئله شوخی نیست مثلا د کتر السکات یا دیگری در نتیجه مطالعات خودش می گوید - سجه مملکت بجائی رسیده است که بوجب احصائیه مریش خانه ها صدی چهل یا صدی پنجاه یا صدی شصت یا اگر جرات کنم بیشتر از مرضا سیفتیک هستند آنوقت در مقابل این امر می شود صد هزار تومان گذاشت وقتی که احصائیه بلدی طهران را ملاحظه می کنم می بینم جمعیت پایتخت ما بواسطه نبودن صعبه دو صد هزار و کسری است حالا در دهات اگر انسان مسافرت کند می بیند این زمین های قشنگ هیچ سنگه ندارد.

این ها یک مسائل اساسی و عین

این ها یک مسائل اساسی و عین

این ها یک مسائل اساسی و عین

این ها یک مسائل اساسی و عین

است مازاه آهن میخواهیم و وسایط نقلیه میخواهیم.

ماشین می خواهیم ولی تمام این مواسات که ما می خواهیم برای کوه البرز نیست بلکه برای این مردم و برای این مملکت و سکنه مملکت است اول وسایل آسایش عمومی باید فراهم شود این مسئله رعایت نشده است از این گذشته وقتی که بودجه وزارت خانه ها نگاه می کنیم می بینیم هر یک از وزارت خانه ها در حدود امکان بقدر خود کم و بیش مشغول يك کارهائی هستند که بحال مملکت مفید است مثلاً وزارت فوائد عامه قدری بجوش و خروش آمده و يك حرکت هائی بحدود داده بافتل يك پروژه لایحه تهیه می کند ولی بنده حقیقتاً نمی دانم که وزارت خارجه چه می کند ؟

از نقطه نظر مملکت و سیاست بین المللی چه رلی بازی می کند و نمایندگان ما در خارجه کدامین رایوزت های جامع را بوزارتخانه خودشان می دهند و چگونه وزارتخانه را از مجاری امور دنیا مطلع می کنند؟ بلکه يك وضعیت بکلی را کدی پیدا کرده است.

شاید وزارت خارجه دارای يك عناصر خوبی باشد ولی متأسفانه آن استفاده که منظور است و باید از وجود آنها بشود نمیشود.

مامی بینیم نمایندگان مالک خارجه که بمملکت ما می آیند در دست از نظر اخلاق و روحیات صفات ماطلع می شوند و وضع زندگانی ما را می بینند.

صنعت و تجارت و کلیه امور مادر تحت مذاقه در می آورند. باین هم اکتفا نمی کنند و در داخله مملکت ما مسافرت میکنند و از بعضی نقاط عکس بر میدارند و بالاخره هزار کاری میکنند ولی نمایندگان ما که در خارجه هستند در يك اطاق طبقه درم سوم بلکه چهارم زندگانی می کنند و هیچ کاری نمی کنند بدیهی است که سیاست بین المللی ما توسطه وزارت خارجه باید بصورت گیرد چرا امروزه ما هیچ سیاست بین المللی نداریم چرا برای اینکه این ماشین خوب کار نمیکند. تمام ماشین های ما بکار افتاده است وزارت جنگ تمام قسمتهای کار خودش را انجام داده سایر وزارتخانه ها هم بیک عملیاتی دست زده و مبادرت کرده اند.

ولی وزارت خارجه همینطورا کداست بنده نمیدانم نمایندگان ما بوزارتخانه خود رایوزت میدهند یا نه؟

اگر هم رایوزت میدهند بنده نمی دانم تا چه اندازه صحیح است و تا چه اندازه وجود این مأمورین برای مملکت مفید است

وقتی که مادر این بودجه نگاه میکنیم می بینیم هفتصد هزار تومان برای وزارت خارجه معین شد یا باید متقدم شویم که

اصلاً نباید سفارتخانه داشته باشیم. یا وقتی که داریم طوری باید باشد که این سفارتخانه ها و مأمورین وظایف و تکالیفشان را بطور خوبی انجام دهند و باید طوری لایق باشند که بتوانند در سیاست بین المللی برفع مملکت بازی کنند و اگر غیر از این باشد خوب است سفارتخانه نداشته باشیم. فقط يك شازندافر بگذازد تا کارها را صورت دهد.

ولی اگر بودجه سفارتخانه میدهند باید آن سفارتخانه هم کار بکنند و وظایف خودش را انجام دهند و بالاخره يك وضعیت ایجاد بشود که از این حالت سکوت و خمودی و جمود بیرون آید و آن روابطه محکم و اساسی که هیچوقت دیده نشده ایجاد بشود بنده خیلی خوشوقت می شوم که این اطلاعاتی که بنده دارم از طرف آقای کفیل وزارت خارجه یا سایر آقایان وزراء تردید شود و بگویند سفارتخانه های ما اینطور نیست.

اصولاً بنده باید این را عرض کنم که اگر ما بخواهیم بودجه بتوسیبه باید برای حفظ حیات جامعه از لحاظ اقتصادیات و ضرورت برای مملکت بودجه را تدوین کنیم و همانطور که آقای رئیس الوزراء فرمودند قسمت های ضروری را باید تحت نظر و وقت آورد.

وقتیکه مامی بینیم مطبوعات فرانسه با اینکه نلت خاک مملکت ما است و جمعیتی چند مقابل مملکت ما است داد میزنند و شکایت دارند میگوبند جمعیت مملکت ما کم است. این مسئله برای ما دوسه مقابل آنها خاک داریم و بیست کروور جمعیت باید پایب هیرت باشد که صد و بیست هزار تومان بودجه صحیح خودمان را قرار میدهم. این مسئله ما را بطرف انقراض و بدبختی میکشاند.

اول باید این مسئله را در نظر داشت که ایرانی باید زنده بماند و مزاجش صحیح و سالم باشد و طرز قضاوت و فکر و کارش صحیح باشد تا بتواند صحیحاً زندگانی کند والا اگر بنا شود مریض باشد دست و نهاضیاش کاری کند و نتیجه این می شود که تمام تناسل و توالدی هم که میشود خراب است.

حالا برویم بر سراصل قضیه و طرز تشکیلات خودمان و سایر وزارتخانه های خودمان مخصوصاً وزارت خارجه که باید حیثیات ما را در مقابل خارجه حفظ کند. ما اگر امروز داخله خودمان پاره تنقیدات داشته باشیم چندان اهمیتی ندارد ولی وقتی که فلان نماینده ما در فلان پایتخت خارجه عمل خوب نکرد و رویه نامطوبوعی اتخاذ کرد اسباب بدنامی همه مملکت است.

بنابرین بنده لازم می دانستم که این نکات مهم را خدمت آقای رئیس الوزراء عرض کنم.

رئیس الوزراء - اولاً بنده میخواه عرض کنم که ما یعنی هیئت دولت هیچ فشاری ب مجلس شورای ملی و آقایان نمایندگان محترم نداریم که زود مذاکرات را کافی بدانند و این بودجه زود بگذرد فقط این مسئله را آقایان باید در نظر داشته باشیم که در عرض این مدت کمی که ما وقت داریم باید این کارهائی که داریم بگذرد زیرا غیر از مسئله بودجه دوسه فقره کار دیگر هم هست که بقیه دارم خود آقایان هم تصدیق خواهند داشت که باید بگذرد و نهایت لزوم را دارد.

اما بیانات آقای رهنما و تذکری که راجع بصحبه و معارف مملکت دارند لازم است عرض کنم که خود ما هم این مسئله را تصدیق داریم و منظور نظرو مطلوب مامهم همین است.

ولی بر می گردم بیانات سابق خودم و عرض کردم اولاً تمام مشب های اداری این مملکت را باید اصلاح کرد منتهی بعضی را حالا و بعضی را بعد. بعضی را بیشتر و بعضی را کمتر. و بفرخور امکان قوه و استطاعت خودمان باید امروز اصلاح کنیم.

اینکه عرض میکنم در حدود امکان باید اصلاح کرد برای این است که مثلاً يك عنصر مهم ترقی مملکت همان صحبه است خوب صحبه اطباء حاذق لازم دارد. ما الان و در آن واحد که نمیتوانیم عده اطباء حاذق مملکت را ده برابر کنیم و البته این امر مربوط بتوسعه معارف می شود.

باید صبر کرد مدرسه طب توسعه پیدا کند. عده اطباء ما زیاد شود تا قهر امور صحی هم توسعه پیدا کند و حالاً ما هر قدر بتوانیم باید از وجود اطباء خارجه و داخله که داریم استفاده کنیم و البته توسعه معارف و اصلاح همه وزارت خانه منظور نظر ما است.

اما در مسئله وزارت خارجه و نمایندگان ما در خارجه که شرحی اظهار فرمودند لازم است این نکته را به عرض برسانم.

اولاً نمایندگان ما در خارجه تماماً مصداق آن بیانی است که ایشان فرمودند نیستند. نمایندگان خوب هم داریم ولیکن نمیتوانیم منکر بشویم که تمام نمایندگان و مأمورین خارجه ما بوظیفه خودشان عمل نکرده اند.

ولی يك نکته را ضمناً باید در نظر داشته و آن اینست که مأمور وقتی خوب کاری کند که آمر از او کار خوب بخواهد و بنده

در این خصوص نمی خواهم زیاد طول بدهم زیرا هم تزییع وقت خواهد شد هم حمل بر ریاء خواهد شد.

ولی همین قدر عرض میکنم که رئیس مملکت فعلاً يك شخصی است بیش از همه چیز بمسئله روابط خارجی ما اهمیت میدهد و بیش از همه چیز باصلاح این امر علاقمند است.

امیدواریم من قریب در این مسئله هم يك تفاوت های مخصوص و زیادی ظاهر شود حتی شاید ایشان امروز از این مسئله دلتنگ هم باشند از اینکه آنطوری که منظور نظرشان است انجام نیافته و عمل نشده ولی چون علاقمند هستند بقیه داشته باشند که انشاءالله کاملاً اصلاح خواهد شد.

و این نظر ماتامین میشود. ولی باز عرض میکنم در حد امکان زیرا هر قدر شخص قوه داشته باشد و مقتدر باشد باز اقتدار او محدود می شود بحدود طبیعی و آن اندازه که دولت امروز اقتدار دارد البته سعی خواهد کرد که این منظور را انجام دهد.

يك نکته دیگری که میخواهم عرض کنم این است که در همین موضوع نمایندگان خارجه که آقای رهنما فرمودند همین مسئله يك نمونه بدست ما میدهد از اینکه نمی توانیم از تمام مخارجی که در مملکت داریم صرف نظر کنیم و اختصاص بدهیم بتوسعه و ترقی دو سه وزارتخانه و بسایر وزارتخانه ها چیزی ندهیم.

البته وزارت معارف و اقتصادیات و صحبه از همه چیز محتر است ولی در وزارت خارجه هم باید سعی و اهتمام کرد که يك اصلاحاتی بعمل آید ولی وقتی که موقع عمل می شود متأسفانه می بینیم به واسطه محدود بودن استطاعت مالی نمی توانیم آن طوریکه لازم است با اصلاحات بپردازیم.

عرض کردم مأمور خوب وقتی اداء وظیفه میکند که آمر از او بخواهد یعنی بقدر کفایت آسایش را برای مأمورین فراهم کند.

این را هم باید در نظر داشته باشیم که دو سه سال است که ما وارد اصلاحات شده ایم یعنی از اول دوره مجلس چهارم اولین مجلسی بوده است که بحالت عادی در این مملکت متعقد شده و بحال عادی خانه پیدا کرده است.

بعد در این دوره پنجم که او هم بحالت عادی قائم مقام مجلس چهارم شده و بحالت عادی دارد خانه پیدا میکند و آن انشاءالله امیدواریم مجلس آتی هم بحالت عادی بیاید و یک کارهائی بکند.

عرض اینست که در عرض این چند سال است که در این مملکت زندگانی عادی برقرار شده ما وارد امور مالی شده ایم و در خدشاتن

بوده صحیح از خرج و دخل وارد شده ایم و تمیزی در بودجه حاصل شده و بتصویب مجلس رسیده که تخطی از آن هم ممکن نبوده است.

فرض اینست که در این چند ساله اخیر يك اقدامات مالی شده و قوانین مالیاتی تصویب شده است و البته در آتی هم باید اصلاحات لازمه در ادارات توسط دولت بامشارکت مجلس شورای ملی بشود.

بنده باینکه خودم جزء هیئت مجریه هستم هیچ عقیده ندارم که نهاد دولت اینکار را بکند بلکه معتقدم که هر اصلاحی میشود بآنطور و مشارکت مجلس شورای ملی باشد و این يك امر واجب است.

راست است که دولت در موقع خودش نتوانسته است و موفق نشده است که بودجه را بمجلس بیاورد و مجلس هم نتوانسته است در در موقع در آن مطالعه کند و آنرا تصویب کند ولی لازمت عرض کنم که تصمیم باینچگونگی نیست نه بادولت است و نه بامجلس.

اما بالاخره باید کار بجائی برسد که بودجه هر سالی در موقع خودش چنانکه معمول تمام دنیا است بمجلس بیاید و تصویب شود تا دولت مجال کافی داشته باشد که بودجه سال آتی را با تأمل و دقت بمطالعه هر چه تمامتر تهیه کند.

عقیده بنده این بود که امساله مجلس شورای ملی اصلاحات مطالعه در بودجه صرف نظر کند و همینطور که هست تصویب کند تا دولت مجال داشته باشد که بودجه سال آتی را تهیه کند و مجلس هر نظری دارد در آن اعمال نماید.

این عقیده بنده بود ولی نه بخواهم اصرار کنم در هر حال بودجه که در آتی تهیه خواهد شد مطابق منظور مجلس و بر طبق میل آقایان خواهد بود.

البته این مذاکراتی هم که می شود لازم است برای اینکه ضمناً هیئت دولت را بمسائل لازمه توجه میدهند و البته دولت در ضمن این مذاکرات منظور آقایان را می فهمد و به آن عمل خواهد کرد.

به حال امسال که گذشته و این مخارج شده است خوب است این بودجه را تصویب کنند و هر نظری که دارند برای بودجه های بعد بگذارند و البته دولت هم سعی خواهد کرد که در حد امکان منظور آقایان را حاصل کند.

البته این تقصیه در بودجه هست و باید من به مرتفع شود و در آتی انشاءالله مجال خواهد بود که مجلس در بودجه يك دقت های کاملی بکند.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

(بعضی گفتند کافی نیست) سهراب زاده. راجع بکفایت مذاکرات

بنده پیشنهاد میکنم اجازه میفرمائید توضیح بدهم.

رئیس - تا اکنون معمول نبوده است در کفایت مذاکرات پیشنهادی بشود اگر مخالفی هست باید مخالفت خودش را اظهار کند. آقای زعیم (اجازه)

زعیم - بنده اساساً تنظیم و تدوین بودجه را باین شکل فعلی برای مصالح دولت و مملکت مفید میدانم و موافق با ترفیقات مملکت نمیدانم در اصل موضوع صحبت است یاد رکذیات مذاکرات؟

رئیس - در اصل موضوع زعیم - بنده میخواهم مخالفت خودم را پس بگیرم عرض میکنم بنده اساساً با طرز بودجه باین شکلی که معموله مانده است مخالفم زیرا بحال ترقی مملکت مفید نمیدانم و خصوصاً راجع بطرز تقسیم بندی مخارج در این بودجه که در این چند ساله صورت گرفته بطوری بوده است که احتیاجات واقعی مملکت را درست تأمین نمیکند و بودجه از روی احتیاجات مملکتی تدوین نشده است.

همانطوری که آقای تقی زاده اظهار فرمودند بنده مخالفم که از یکمشت مردم باین شکل پول بگیرند و بشکل دیگری بیک جمع دیگری بدهند ولی متأسفانه بنده میبینم يك ساعتی این بودجه بمجلس آمده که چند ساعت بیشتر این مجلس باقی مانده است.

اگر بخواهیم در این موضوع زیاد بطول و تفصیل بپردازیم گمان میکنم موافقت نظر هم بالاخره شامل نشود و بودجه نگذرد و امور همین اداراتی هم که داریم فلج بماند.

پاین جهت بنده مخالفت خودم را با بودجه مسترد میدارم و از سایر رفقا و آقایان هم که باینده شریک بوده اند و خیال مخالفت داشتند و میخواستند نظریات خودشان را در ضمن شود در کلیات بودجه اظهار کنند استعدا دارم که مخالفت خودشان را پس رایش گرفته و از اظهار عقیده خودداری میکنند.

زیرا تصور می کنم غروب مجلس باید خانه پیدا کند و برای یک ساعت دیگر یعنی امشب جلسه دیگری باید تشکیل شود که صورت مجلس را بخوانند و به مجلس خانه داده شود.

رئیس - ایشان مخالفت خودشان را اظهار کردند منتهی در ضمن پس گرفتن مخالفت و این هم يك سابقه جدیدی است اما اینکه نسبت به موقع ختم مجلس شرحی اظهار کردند لازم است عرض کنم آن طوری که ایشان اظهار کردند نیست.

(بعضی گفتند صحیح است) افسر بنده راجع بکفایت مذاکرات بطوری که عرض کردم مخالفم رئیس - این مسئله که معارض نیست وزیر مالیه مدراجاً بنده معترض آقای تقی زاده در ضمن اظهاراتشان شرحی فرمودند که بنده پس از تشکر از اظهاری که فرمودند عرض میکنم همانطور که خودشان ملاحظه فرمودند که آقای رئیس الوزراء هم فرمودند نظر دولت در آتی متوجه باین مسئله است که قسمت معارف را توسعه بدهد و تا جائی که ممکن و مقدور است وسائل توسعه و تعمیم آن را فراهم نماید.

ولی اگر توجه بفرمایند تصدیق خواهند فرمود که در واقع چهار سال است که صحبت بودجه در این مملکت پیش آمده و يك اهمیتی باین موضوع داده شد و در واقع يك اقداماتی از طرف مجلس چهارم و پنجم در این امر بعمل آمده است و اگر آقایان در نظر داشته باشند در دوره چهارم همین نظر بود و در کمیسیون بودجه می این مسئله در نظر گرفته شد که عایدات مملکتی را طوری باید بین وزارتخانه ها تقسیم کرد که از روی احتیاج و تناسب باشد و دوسه وزارتخانه بود که لازم بود که بانها يك توجه مخصوصی بشود.

اول وزارت جنگ و قسمت آینه بود که از طرف دولت و مجلس يك اقدامات مقیدی شد و بودجه آن در حدود معینی که محل ضرورت و احتیاج بود معین شد بعد در سایر وزارتخانه ها هم يك تقسیم بندی - هائیکه اگر درست ملاحظه فرمائید می بینید در این چند ساله يك اضافاتی بوزارتخانه ها داده نشده و اگر وجوهی بیاشود صرف وزارت معارف و همان توسعه هائی که طرف توجه است می شود و به آنها اختصاص داده میشده است.

و حالاً هم از برای سنه ۱۳۰۰ مطابق قانون میزنی يك مبلغی برای وزارت معارف تخصیص داده شده است و گمان می کنم همین مبلغی که برای معارف تخصیص داده شده است نادرجه خوب است زیرا زیاد برای دولت مقدور نیست یعنی وسائل از بداده مدارس و معلمین و تعالیم آن طوری که لازمت فراهم نیست و البته امیدواریم برای سنوات بعد همان طوری که اظهار فرمودند دولت موفق شود که يك بودجه اساسی برای قسمت معارف تهیه کنند و مبلغ زیادی برای اینکار در نظر بگیرد تا نظر آقایان در باب امور معارفی تأمین شود.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - رای گرفته میشود برای

ورود در شور و مواد آقایان موافقین قیام فرمایند.

(جمع کثیری قیام نمودند) رئیس - تصویب شد ماده اول و آقای شیروانی (اجازه)

شیروانی - بنده میل داشتم در کلیات عریض خودم را عرض کرده باشم ولی چون در ماده اول هم ممکنست در کلیات حرف زده و لایحه نظریه خودم را به عرض میرسانم.

در این جا بعضی از آقایان میفرمایند فایده این مذاکرات چیست؟ ساعات آخرین را نباید خراب کرد و زودتر باید بودجه را گذرانند ولی بنده برعکس کاملاً این مذاکرات را مقبول لازم می دانم.

زیرا در اثر همان مذاکرات سال گذشته بود که دولت کتاب شهریه ها و مستقریات را که بوقوع اجرا گذارده بود امسال از چند صفحه از آن کتاب آثاری باقی نیست و این نبود مگر در نتیجه توجه مجلس و مذاکراتی که در مجلس از اینبات شد و دولت همینکه توجه و نظر مجلس را دانست و فهمید بر طبق آن عمل کرد.

حالا هم همینطور است بنده تمهید کرده ام عریض خودم را مختصر عرض کنم و از این جهت ۱۰ دقیقه بیشتر حرف نمی زنم و بعد از يك ربع به عریض خودم خانه می رهم.

ولی حالا که سهل است اگر ۱۰ دقیقه بیشتر به آخر عمر مجلس هم باقی نمانده بود بنده ناچار بودم که نظریات و عریض خودم را عرض کنم ولی آن چیز هائی را که مذاکره شد بنده تکرار نمی میکنم و فقط عریضم را مختصر آینه قسمت می کنم.

قسمت اول از عریضم را اظهار تشکر اسم می گذارم باین معنی که ما در سال گذشته اولاً بودجه نداشتیم و امسال آن کتاب های بزرگ بودجه در حقیقت ما را امیدوار کرد که موفق شده ایم شالوده بودجه مملکتی را بریزیم و از این حیث بنده متشکرم.

قسمت دوم شهریه ها بود که بنده سابقاً کاملاً مخالف بودم با آن ارقام درشت و امساله خوشبختانه دولت و کمیسیون بودجه موفق شده است که يك ارقام بزرگ از آنها را کم کند مخصوصاً ب معارف اختصاص بدهد از این حیث هم جای تشکر است.

یکی دیگر مسئله اقتصادیات و خصوصاً ساختن راهها و اناء باج راهها بود که سال گذشته طرف توجه آقایان نمایندگان واقع شد و امسال می بینم این موضوع هم تدریجاً سر و صورت پیدا کرده و اقدامات اساسی و عملی در این باب شده است این يك قسمت

قسمت دوم از عرایض بنده در حقیقت تذکر است و چیزی است که آقای تقی زاده و آقای زهنا راجع به معارف و صحنه در اینجا اظهار کردند و توضیح دادند بنده اساساً میخواهم بکنم که را بدولت تذکر بدم و آن اینست که اگر بودجه معارف و صحنه مملکت خودمان را هم چندین برابر زیاد کنیم ولی این رویه را که فعلاً معمول و متداول است تعقیب نکنیم بهیچ جا نخواهیم رسید .

بنده توجه می دهم که اول باید اصلاحات اساسی در معارف کرد تا هر چه یول معارف می دهم خرج میز و صندلی و آرشو و انار و غیر ذلک نشود .

بنده تا ۲۰۰ نفر را توانستم بشمارم باقی را توانستم مثلا می نویسد بلامتصدی و در مقابلش از ۱۶۰ تومان حقوق می دهند تا ۳۵۰ تومان این جماعه بلامتصدی را بنده نفهمیدم چیست ؟

بنده تا ۲۰۰ نفر را توانستم بشمارم باقی را توانستم مثلا می نویسد بلامتصدی و در مقابلش از ۱۶۰ تومان حقوق می دهند تا ۳۵۰ تومان این جماعه بلامتصدی را بنده نفهمیدم چیست ؟

بنده توجه می دهم که اول باید اصلاحات اساسی در معارف کرد تا هر چه یول معارف می دهم خرج میز و صندلی و آرشو و انار و غیر ذلک نشود .

بنده تا ۲۰۰ نفر را توانستم بشمارم باقی را توانستم مثلا می نویسد بلامتصدی و در مقابلش از ۱۶۰ تومان حقوق می دهند تا ۳۵۰ تومان این جماعه بلامتصدی را بنده نفهمیدم چیست ؟

بنده تا ۲۰۰ نفر را توانستم بشمارم باقی را توانستم مثلا می نویسد بلامتصدی و در مقابلش از ۱۶۰ تومان حقوق می دهند تا ۳۵۰ تومان این جماعه بلامتصدی را بنده نفهمیدم چیست ؟

بنده تا ۲۰۰ نفر را توانستم بشمارم باقی را توانستم مثلا می نویسد بلامتصدی و در مقابلش از ۱۶۰ تومان حقوق می دهند تا ۳۵۰ تومان این جماعه بلامتصدی را بنده نفهمیدم چیست ؟

ولی هنوز بکنی از قوای مملکت هیچ توجه نشده است و آن بجز مملکت است مملکت ما از دو نقطه شمال و جنوب محدود است بدریا .

بنده حالا داخل در این موضوع نمی شوم که این دوسرحد ما چه اهمیتی دارد ولی اجمالاً دولت را تذکر می دهم که یک نوعی نسبت به مملکت بفرمایند و او اینکه یک بودجه زیادی هم داشته باشد مملکت باید با قوای مملکت توجه کرد در این موقع دلایا نهایت لزوم را دارد که ما در شمال و جنوب بلخ به داشته باشیم و امیدوارم وزارت جنگ با قوای مملکت که اهتمام داشته در این قسمت هم یک توجهی مخصوص ابراز کند و یک بجزیره برای مملکت تهیه کند .

بنده تا ۲۰۰ نفر را توانستم بشمارم باقی را توانستم مثلا می نویسد بلامتصدی و در مقابلش از ۱۶۰ تومان حقوق می دهند تا ۳۵۰ تومان این جماعه بلامتصدی را بنده نفهمیدم چیست ؟

بنده تا ۲۰۰ نفر را توانستم بشمارم باقی را توانستم مثلا می نویسد بلامتصدی و در مقابلش از ۱۶۰ تومان حقوق می دهند تا ۳۵۰ تومان این جماعه بلامتصدی را بنده نفهمیدم چیست ؟

موضوع دیگری که میخواستم تذکر بدم و ببقیده بنده اگر این اقدام نشود بهیچوجه اقتصادات مانضج و رونق پیدا نخواهد کرد . مسئله قضائی مملکت است و بدون داشتن يك قوه قضائی خوب تمام اصلاحات اقتصادی که منظور ما است بی نتیجه خواهد بود و لازم است بنده دولت را تذکر بدم باینکه در آینه باید قوه قضائیه را توسعه

موضوع دیگری که میخواستم تذکر بدم و ببقیده بنده اگر این اقدام نشود بهیچوجه اقتصادات مانضج و رونق پیدا نخواهد کرد . مسئله قضائی مملکت است و بدون داشتن يك قوه قضائی خوب تمام اصلاحات اقتصادی که منظور ما است بی نتیجه خواهد بود و لازم است بنده دولت را تذکر بدم باینکه در آینه باید قوه قضائیه را توسعه

موضوع دیگری که میخواستم تذکر بدم و ببقیده بنده اگر این اقدام نشود بهیچوجه اقتصادات مانضج و رونق پیدا نخواهد کرد . مسئله قضائی مملکت است و بدون داشتن يك قوه قضائی خوب تمام اصلاحات اقتصادی که منظور ما است بی نتیجه خواهد بود و لازم است بنده دولت را تذکر بدم باینکه در آینه باید قوه قضائیه را توسعه

موضوع دیگری که میخواستم تذکر بدم و ببقیده بنده اگر این اقدام نشود بهیچوجه اقتصادات مانضج و رونق پیدا نخواهد کرد . مسئله قضائی مملکت است و بدون داشتن يك قوه قضائی خوب تمام اصلاحات اقتصادی که منظور ما است بی نتیجه خواهد بود و لازم است بنده دولت را تذکر بدم باینکه در آینه باید قوه قضائیه را توسعه

لازمست و ساطعی که برای نقل کمرکات لازم است .

فرمودند لازمست جواب داده شود بنده گمان میکنم همه اینها صحیحاً خدمتشان عرض نشده است زیرا بیشتر از سه نفر است .

بر حسب ضرورت تجاوز کند . این اولامربوط بوزارت مالیه نیست تا بیا يك خرج ثابت هم نیست .

نسبت هم از میزان خرج بتوانیم کسر کنیم . چنانچه در سایر ممالک بیکه امورشان بجز این افتاد است حالا در حدود صدی ۹۰ درصدی ۱۰ خرج می کنند ما هم در وزارت مالیه موسساتی داریم که در همین حدود خرج می کند و شاید انشاء الله در آتیه سایر مؤسسات هم همین حالت را پیدا کند .

دیگر بنظر بنده گویا محتاج با استدلال نباشد که يك وزارتخانه که دارای شش هفت هزار جمعیت و مستخدم است و همه هم لازم هستند بدیهی است که باید حقوق آنها داده شود .

در هر صورت جمع این اقلام ۳ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان نیست و چنانچه عرض کردم تقریباً ۱۱ میلیون است .

متنهی اینکه اگر بر حسب ضرورت ناچار شده باشیم که يك خرج زیاد تری بکنیم ممکن است يك مبلغ خرجی برای دولت باقی بماند که آن هم خرجی است که در سستی سال واقع شده و تفاوت خرید و فروش ارزاق برای تجارت مردم از زحمت شده است و مربوط بوزارت

دولت آبادی - بنده با کفایت مذاکرات مغالتم . رئیس - بفرمائید دولت آبادی - بنده عقیده ام اینست چون بودجه مملکتی مهم است و در ماده اول هم چون مذاکرات یک قدری مبسوط است و می توان در کلیات صحبت نمود از این جهت باید اجازه داده شود که آقایان اگر نظریاتی دارند بفرمایند رئیس - رأی گرفته میشود بکفایت مذاکرات آقایان موافقین قیام فرمایند .

معاون وزارت مالیه عرض می کنم از موازید که برای انسان حیرت دست می دهد یکی حال است نماینده محترم بجز اقلامی را فرمودند که با ضرورت تامی که در اختیار ما کرات هست ۱۰ اگر جواب داده نشود و بلا جواب ماند سرو صورت ندارد پس باید مذاکره شود .

بنده تصور میکنم آنچه را ما از اعضاء فعلی زیاد تصور کنیم بهمان اندازه هم در ماده باید از عایدات کسر کنیم و الا نسبت به موسساتی که امروزه هست همه ضروری است و به تناسب ضرورت و احتیاج هم عضو دارد .

از آن مقدار است که فرمودند . راجع بدمه مترجمین فرمودند البته اینها هم بر طبق قانون کتورات دکتر میلسی و است و از حدود احتیاجات هم تجاوز نمیکند و قانون استخدام هم این راه را بر ما نبسته است . دیون ثابتی که میفرمایند در بودجه گذاشته شده است

دولت آبادی - بنده عقیده ام اینست چون بودجه مملکتی مهم است و در ماده اول هم چون مذاکرات یک قدری مبسوط است و می توان در کلیات صحبت نمود از این جهت باید اجازه داده شود که آقایان اگر نظریاتی دارند بفرمایند رئیس - رأی گرفته میشود بکفایت مذاکرات آقایان موافقین قیام فرمایند .

ولی تا امروز کمتر این عضو برای مقدار کار کار از وزارت مالیه میسر نبوده و این مددی را هم که آقای شیروانی از مدیرهای کل در وزارت مالیه فرمودند بنده که اطلاع ندارم آنچه را که بنده می شناسم همد مدیرهای کل در وزارت مالیه محدود است بفرموده و فرولازم است عرض کنم که وزارت مالیه از وزارتخانه هائی است که قدیمی تر است و شروع امرش از اداره گمرکات و از بیست و سه سال قبل شده است و عضوی که از بیست و سه سال قبل شروع بکار کرده و بخدمت دولت بوده و مراتبی را طی کرده قهراً باید امروز مدیر کل باشد و باید خوشوقت باشیم که محدود به هفده نفر است ، راجع بشه نفرشتر برای (خنده نمایندگان)

بنده تصور میکنم آنچه را ما از اعضاء فعلی زیاد تصور کنیم بهمان اندازه هم در ماده باید از عایدات کسر کنیم و الا نسبت به موسساتی که امروزه هست همه ضروری است و به تناسب ضرورت و احتیاج هم عضو دارد .

از آن مقدار است که فرمودند . راجع بدمه مترجمین فرمودند البته اینها هم بر طبق قانون کتورات دکتر میلسی و است و از حدود احتیاجات هم تجاوز نمیکند و قانون استخدام هم این راه را بر ما نبسته است . دیون ثابتی که میفرمایند در بودجه گذاشته شده است

دولت آبادی - بنده عقیده ام اینست چون بودجه مملکتی مهم است و در ماده اول هم چون مذاکرات یک قدری مبسوط است و می توان در کلیات صحبت نمود از این جهت باید اجازه داده شود که آقایان اگر نظریاتی دارند بفرمایند رئیس - رأی گرفته میشود بکفایت مذاکرات آقایان موافقین قیام فرمایند .

از طرف یک نفر خواسته شود باید آن ماده یا ماده تعیین شده جزء بجزرئی گرفته شود

رئیس (خطاب با آقای یاسائی) توضیح بدهید

یاسائی- برای وزارت مالیه در قسمت اول ماده نوشته شده است:

مالیات مستقیم نقدی ۹۷- سه میلیون و چهارصد و نود و هفت هزار تومان و این مالیات مستقیم مشتمل است بر اعلام متعدد.

یک قلم مالیات صنفی است. یک قلم مالیات سرشمار است که غیر از خانوار است که ما رای ندادیم و اعلام دیگر هم هست منتهی این صورت در آورده اند و جمعش کرده اند بغیال اینکه مبادا همچو پیشنهادی بشود و چون این مسئله مشتمل فقرات متعدده است بل تجزیه است همانطور که عبارت یکماد را می شود تجزیه کرد بنده هم تقاضا می کنم که این قسمت تجزیه شود.

وزیر هدلیه راجع به مسئله تجزیه و اینکه فرمودند این مبلغ تجزیه شود بنده نفهمیدم که این مبلغ را از روی چه میزان حساب فرمودند که مالیات سرشماری معادل ۹۲ هزار و کسری است.

این را هم که تصدیق کنیم که مالیات سرشماری معادل این مبلغ است ولی برای اینکه رفع نگرانی جنابعالی بشود لازم است عرض کنم که این بودجه را که امروز تصویب می فرمائید متعلق بسنه (۱۳۰۴) است و این ماده هم ماده یازدهم این سال میباشد و تا کنون اگر بنا بوده مالیاتی گرفته شود پس این اعتراض آقا برای بودجه سنه ۱۳۰۵ است و متعلق با سال نیست و در سال آتی هم قانون میزنی که از تصویب مجلس گذشته است اجرا می شود و مطابق آن رفتار خواهد شد.

این قبیل مالیات ها را که با پشت نگرانی آقایانست و شاید خود دولت هم با آن مالیات ها موافق نباشد دیگر نخواهند گرفت و این مسئله رفع نگرانی آقا را خواهد کرد ولی فعلا ما نمیتوانیم یک مبلغ معینی را در اینجا تصویب بکنیم با اسم مالیات سرشماری.

رئیس- در حال بر حسب سابقه و عمل مجلس و ظاهر نظام نامه این فقره قابل تجزیه نیست.

بعضی از نمایندگان صحیح است.

رئیس- قسمت اول ماده اولی عوائد وزارت مالیه است بمبلغ ۱۸ میلیون و هشتصد و نود و نه هزار و پانصد و نود و چهار تومان. رای گرفته می شود باین قسمت آقایان موافقین قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

وزیر داخله عرض کند غالب موسسه هائی که در مملکت دولت دارد الزامی ندارد که از تمام آن موسسات منفعت ببرد

هزار تومان.

رای گرفته می شود باین قسمت آقایان موافقین قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)

رئیس- تصویب شد. قسمت دوم وزارت داخله عوائد ادارات نظمی ۱۵ هزار تومان. آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند.

(غالب نمایندگان برخاستند)

رئیس- تصویب شد. قسمت چهارم وزارت عوائد عوائد مجا کمائی و ثبت اسناد صد هزار تومان. آقایانی که موافقت قیام فرمایند.

(جمع کثیری قیام نمودند)

رئیس- تصویب شد. در قسمت نسبت به وائد وزارت پست و تلگراف پیشنهادی از آقای حائری زاده رسیده است قرائت میشود.

(باین مضمون خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم از ماده اول قسمت عوائد حمل و نقل دولتی صد هزار تومان حذف شود.

حائری زاده- آقایان این بودجه را کاملاً مطالعه فرموده اند و آن بودجه تفصیلی وزارت پست و تلگراف را هم البته مطالعه کرده اند و دیده اند که رویهم رفته سیصد و چهار و چند هزار تومان مخارج حمل و نقل است و صد هزار تومان عایدات برای آن پیش بینی شده.

در صورتیکه من آنچه تعقیق کرده و اطلاع پیدا کرده ام اداره حمل و نقل طهران بشهد طهران باصفهان و قم و بروجرد و زرافرا اداره پست اداره میکند و سایر خطوط مملکتی را اجاره داده بقریب دو بیست هزار تومان بلکه ۱۵۰ هزار تومان یک اداره حمل و نقل که فقط چند خط را اداره میکند و قریب سیصد و پنجاه هزار تومان خرج دارد و صد هزار تومان عایدی بنده با آن اداره حمل و نقل معالقم از این جهت پیشنهاد کردم که عایدات آن حذف شود و در قسمت خرج هم سیصد و چند هزار تومان حذف شود و این اداره را منجنی بدهند با اشخاصیکه این اداره را دارند و اداره میکنند که آنها بر وند برای خودشان کرایه کشی کنند و امورشان را اداره کنند و این بهتر از این است که یک چیزی هم بآنها دستی بدهیم.

این اسب و درشکه و کالسکه که هست متعلق بخود آنها باشد که بر وند و خودشان اداره را بگردانند و خودشان عایدات را ببرند و خودشان هم مخارجش را بدهند و آنوقت سیصد هزار تومان هم برای ما صرفه خواهد داشت.

وزیر داخله عرض کند غالب موسسه هائی که در مملکت دولت دارد الزامی ندارد که از تمام آن موسسات منفعت ببرد

این اداره حمل و نقل برای تسهیل زندگانی مردم است ممکن است استفاده ببرد و ممکن است ضرر نکند.

در هر صورت اگر هم ضرر نکند چون برای رفع احتیاج مملکت است اهمیتی ندارد بملاوه یک چیزی را هم باید در اینجا دقت کرد و توجه نمود و آن این است که این بودجه سال ۱۳۰۴ است و ما هم در ماه یازدهم سال این بودجه دستم که در واقع ماه آخر سال بودجه است و بالاخره ما در مقابل یک گذشته واقف شده ایم که هر قدر هم کتبخکاری کنیم اصلاح گذشته را نمیتکنیم و بنظر بنده در بودجه آینده باید این دقتها بشود و الاحوال این بجواز قضایا را نمی شود اصلاح کرد پس این پیشنهادی که آقا راجع بحذف مخارج و عایدی حمل و نقل کرده اند موافقت ندارد.

ولی ممکن است دولت قبول کند و در سال آتی این ترتیب را بهم بزند حائری زاده- در صورتیکه دولت قبول میکند سال دیگر این ترتیب را بهم بزند بنده استرداد میکنم.

وزیر مالیه- چون وزارت مالیه در نظر دارد بترتیبی که مقتضی است توسط انومبیل حمل و نقل را اداره کند و همچنین وزارت پست و تلگراف هم در صدد است که این اقدام را بکنند و گمان میکنم برای سال آتی قسمت عده حمل و نقل که با مال انجام می شود موقوف شود در عرض قسمت سر و سر انومبیل رانی در اغلب نقاط توسط اشخاصی که با آنها قرارداد هائی بسته می شود دائر شود.

رئیس- رای گرفته می شود بعوائد وزارت پست و تلگراف بمبلغ یک میلیون و ۱۷ هزار تومان. آقایان موافقین قیام فرمایند.

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس- تصویب شد. قسمت ششم عوائد وزارت معارف و اوقاف یکصد و سی و پنج هزار تومان. آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اکثر نمایندگان برخاستند)

رئیس- تصویب شد. مجموع عوائد وزارت فواید عامه یک میلیون و دویست و سی و یک هزار تومان. آقایانی که موافقت قیام فرمایند.

(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس- تصویب شد. عوائد مطبعه و باغ مجلس شورای ملی و عایدات متفرقه آن ۴۶ هزار تومان. آقایانیکه موافقت قیام فرمایند.

(اکثر قیام نمودند)

رئیس- تصویب شد. عوائد متفرقه سهمی دولت از نقط جنوب بانک شاهنشاهی دو میلیون و پانصد و شانزده هزار تومان.

آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند.

(عده برخاستند)

رئیس- تصویب شد. رای گرفته می شود بمجموع ماده اول بمبلغ ۲۴ میلیون و ۷۶۰ هزار و پانصد و نود و چهار تومان. آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند.

(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس- تصویب شد. آقایان موافق هستند چند دقیقه تنفس داده شود؟

بعضی از نمایندگان صحیح است (در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از ۳ ربع ساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس- در موقعی که نسبت بلاجه دیون دولتی اخذ رای شده است اشتهاً یکی از آقایان بجای یک رای دورای داده است بنابراین یک رای از مجموع آراء کم می شود. ماده دوم بودجه مطرح است آقای کازرونی.

(اجازه)

کازرونی- در این ماده عرض ندارم.

رئیس- آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده- بنده عرض زیبادی داشتم در این ماده ولی بواسطه ضیق وقت مختصر میکنم و تقریباً بدوسه سؤال خانمه می دهم برایش خودم.

یکی راجع بقسمت خرج من می بینم که وزارت پست و تلگراف برای مخارج حمل و نقل دولتی ۲۹۶ هزار و هشتصد و بیست و چهار تومان یک قلم در بودجه یک قلم هم ۱۵۰ هزار و شصت و کسری برای مخارج حمل و نقل و مقاطعه نوشته یک قلم هم ۵۸ هزار تومان و یک قلم هم ۶۰۰ هزار تومان و کسری برای اداره پست نوشته شده که مجموع اینها یک میلیون و کسری مخارج برای وزارت پست معین شده.

در صورتیکه پست جنوب شرقی (کرمان) اگر خیلی زود بیاید ۵۰۰ هزار و یکماده در راه معطل می شود و با گاو و شتر حمل و نقل می شود.

اگر وزارت پست اطمینان میدهد که در سال آتی (در دوره ششم) این وضعیات را تغییر بدهند یعنی پست گاو و شتر را مبدل کنند بیست با انومبیل که آنجا هم دارای پست انومبیل بشود چنانچه آقای وزیر مالیه هم تذکر دادند بنده مخالفتی باین ماده ندارم.

ولی اگر بنا شود که همین گاو و شتر باشد بنده باین مسئله اعتبار برای وزارت پست کاملاً مخالفم و معتقدم که باین مبلغ

می شود سر و سر پست انومبیل را دائر کرد.

یکی هم راجع بقسمت مخارج وزارت مالیه بود که چون بنده در کسری بودجه نبودم و بواسطه مفصل بودن این بودجه ضیق وقت نتوانستم کاملاً اعلام عرض رسیدگی کنم تصور میکنم این هیئت امریکائی که مشغول شده اند برای اصلاحات مالیه بوده و شاید بواسطه کمی وقت هنوز فرصت نکرده اند بنجام امور مراجعه کنند چون بعضی پستها بوده که یک روزی برای یک احتیاجاتی ایجاد شده بعد که آن احتیاجات مرتفع شده هنوز آن پست ها بجای خود باقی است.

بنده در بودجه تفصیلی وزارت مالیه که نگاه میکنم می بینم (یکی دو قلم را معنی نمونه عرض میکنم) در یک سالی که شاید چند ماه هم بیشتر طول نکشد وزارت مالیه عایدات اوقاف را تسخیر کرد و من در قسمت کاشان و یزد می بینم برای اوقاف متصدی و پستی معین شده و آن هم هست یکدوره دیگر هم که بودجه را تصویب می کنیم باز خواهد بود و آن یکدوازدهم ها را که مجلس تصویب میکند متصدی میگیرد و بشغل خودش هم باقی است در صورتیکه مجلس شورای ملی این محل رازده است یا مثلاً در این دوره ما آمده ایم باج روزه و باج زده ایم ولی متصدی این مالیات ها جزء در وزارت مالیه است و بچهار دوازدهم سال آتی هم که رای میدهم بازم هستند و ما هم که فرصت نمیکنیم در مجلس کاملاً بجزیه تفصیلی رسیدگی کنیم و بالاخره تا وقت یکدوازدهم هست این مأمورین بلا متصدی هم حقوقشان منظور می شود.

حالا بنده استدعا میکنم که وزارت مالیه بن اطمینان بدهد که در سال آتی این ترتیب را بهم نزنند و این اشخاص را که پستان از بین رفته لااقل انتقال بدهند بوزارت معارف و آنها را معلم کنند و فراش کنند و این مسئله را بر بودجه معارف بیفزایند.

وزیر پست و تلگراف- وزارت پست و تلگراف در نظر دارد که از ماه سوم سال نو کلیه راههای ایران را که کاری حرکت میکند مبدل کند با انومبیل و راه کرمان و یزد را هم اطمینان میدهم با آقایان که در ماه ششم سال آتی انومبیل رانی در آنجا شروع شود.

وزیر مالیه- در قسمت وزارت مالیه آقای حائری زاده اظهاراتی فرمودند همانطوریکه آقای شیروانی هم تذکر دادند در بودجه یک پستهای بلامتصدی نوشته شد. مقصود از این افلام که ملاحظه

میرمائید حذف آن مقامها بوده اثبات آنها مثلاً یک مقام هائی در وزارت مالیه بوده و بعد از یکی دو سال دیده اند که به آنها دیگر محتاج نیستند در مقابل آن نوشته اند بلامتصدی و همانطور که کفرمودند از این افلام خیلی هست که برای یادداشت و تذکر نوشته شده است و البته حقوق اینها جزء صرفه جوئی خواهد شد و متعلق بودجه مملکت است و منحصر بوزارت مالیه هم نیست در هر وزارت خانه که باشد این پستهای خالی جزء صرفه جوئی هائی بودجه مملکت محسوب میشود و البته در موقعی که تقریباً بودجه به مجلس شورای ملی تقدیم خواهد شد آقایان ملاحظه می فرمایند که در هر یک از وزارتخانه ها چه قدر صرفه جوئی شده.

بعضی از نمایندگان مذاکرات کافی است.

رئیس- رای می گیریم بقسمت اول در باره کابینه سلطنتی و والا حضرت ولیعهد چهارصد و چهل هزار و هفتصد تومان. آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس- تصویب شد. قسمت دوم مجلس شورای ملی ۴۲۹ هزار و دویست و شصت و شش تومان. رانی که سابقاً داده شده است کافی است.

قسمت سوم کابینه ریاست وزراء ۵۹ هزار و چهارصد و هفتاد و پنج تومان. آقایانیکه تصویب می کنند قیام فرمایند.

(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس- تصویب شد. قسمت چهارم وزارت جنگ ۹ میلیون و چهارصد هزار تومان. آقایان موافقین قیام فرمایند.

(اکثر قیام نمودند)

رئیس- تصویب شد. قسمت پنجم مخارج توقف محصلین وزارت جنگ در خارجه و خرج معاودت محصلین سابق و اعزام محصلین جدید ۶۷ هزار و سیصد تومان. آقایان موافقین قیام فرمایند.

(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس- تصویب شد. قسمت ششم امنیه مملکتی ۵۰۸ هزار تومان. آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند.

(غالب نمایندگان برخاستند)

رئیس- تصویب شد. قسمت هفتم وزارت مالیه و بودجه اداری طرق و شوارع ۳ میلیون و دویست و دوازده هزار و نود و چهار تومان. آقایان موافقین قیام فرمایند.

(غالب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس- تصویب شد. قسمت هشتم وزیر فواید عامه. تصور میکنم آقای شیروانی از نقطه نظر عصبانی بودن این پیشنهاد را کردند حالاهم لطف می فرمایند و پس می گیرند.

شیروانی- پس گرفته رئیس- رای می گیریم بقسمت هفتم وزارت مالیه و بودجه اداره طرق و شوارع ۳ میلیون دویست و دوازده هزار و نود و چهار تومان. آقایان موافقین قیام فرمایند.

(غالب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس- تصویب شد. قسمت نهم اخگر- بنده پیشنهادی دارم رئیس- در این پیشنهاد هم بر طبق ماده (۶۵) نمیشود رای گرفت مملکت قرائت میشود.

(بشرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم از مخارج انتفاعی وزارت مالیه ۵۰ هزار تومان کسر و به

مصرف صحبه ایالات و ولایات تخصیص داده شود.

رئیس- مطابق صریح ماده ۶۵ نظام نامه از قسمت بودجه حق اضافه خرج ندارید. ممکن است قسمت اولش را پیشنهاد کنید.

اخگر- اجازه می فرمائید رئیس بفرمائید اخگر- بنده سه وعظری نسبت بمخارج انتفاعی وزارت مالیه نداشتم و این پیشنهاد را هم فقط از نقطه نظر تذکره کردم. چون بار سال بودجه صحبه کل مملکتی ۱۶۵ هزار تومان بود و امسال با اینکه بودجه سایر موسسات مملکتی نسبتاً زیاد تر شده است یک دینار بر بودجه صحبه اضافه نشده است خواستم این قضیه را تذکر بدهم که انسان باید اول سالم باشد و بعد از آن برای او تکلیفات معین شود.

ایته وزارت هدلیه هم مهم است وزارت معارف هم لازم است ولی برای اشخاصی که زنده باشد و با این ترتیبی که از حیث امراض مسریه در این مملکت هست بنده خواستم هیئت محترم دولت را (حال که گذشت ولی برای آتی) توجه باین قسمت بکنم که توجهی در این خصوص بفرمایند که اول اشخاص سالم در مملکت باید تهیه شود و بعد برای آن اشخاص رخت نوردست کرد.

رئیس الوزراء- از تذکر نماینده محترم بسیار متشکر هستم و عرض میکنم که این قسمت صحیح است و اهمیت این مسئله را هم تصدیق داریم چون سال گذشته است فعلاً نمی شود و امیدوارم برای سال آتی بشود و این منظور را تأمین کرد.

اخگر- با وعده که دادند بنده هم پیش نهاد خودم را پس می گیرم.

رئیس- پیشنهاد آقای رضوی تصور میکنم آتوم مشمول ماده ۶۵ نظام نامه است قرائت می شود (بمضمون ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم از قسمت هشتم مخارج راجع بسوخته کسر شود رضوی- در قانون بودجه نوشته شده که سوخته ضبط می شود که دولت کسر بصرف نرساند در اینجا یکی از مخارج انتفاعی خرید سوخته است چون لایحه ۴ دوازدهم آمده است که تصویب شود و از روی این بودجه تدوین خواهد شد از این جهت خواستم که مخارج سوخته از این مخارج انتفاعی کسر شود وزیر هدلیه- مخارج خرید سوخته را خود آقا میدانند در صورتیکه این ماده در این بودجه اضافه شده است و مجلس رای بدهد البته از این مبلغ اعتبار کسر می شود.

این نهد و کسری هم اعتبار است ممکن است تمامش خرج شود و ممکن است نصفش خرج شود و این اشکالی

بگذرد و سی و هشت تومان با اضافه مبلغ مرتبط به شهریه ها و آن قلمی که اضافه کردند.

معاون وزارت مائیه - شهریه هاجزه این مبلغ است رئیس - اگر بودجه تاج برای جدک گانه نبود به حال رای گرفته می شود باین مبلغ آقایانی که موافقت قیام فرمایند.

(غالب نمایندگان قیام نمودند) رئیس - تصویب شد. قسمت پانزده صحنه کل مملکتی. اخگر - بنده پیشنهادی دارم. رئیس - پیشنهاد جناب عالی موخر است. پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب قرائت می شود.

(بمضمون ذیل قرائت شد) پیشنهاد میکنم در ماده دوم قسمت ۱۵ نوشته شود: «مجلس و سی و شش هزار سیصد تومان»

آقا سید یعقوب - بنده چون دیدم که مجلس و دولت متوجه باین مسئله صحنه هستند و میدانم که در سته هزار و سیصد و پنجاه هم صحنه بودجه نوشته می شود باز بهمین ترتیب نوشته خواهد شد و بودجه صحنه هم تصور بقای خواهد ماند.

میخواستم عرض کنم که تصور بقای این مسئله صحت که مقدم و بالاتر از امنیت است چه ترتیب برایش بودجه معین می کنند؟

با این امر اش که عمومیت پیدا کرده و دارد ایرانی ها را متقرض می کند از قبیل مرض مالاریا و ناخوشی دیگر که مکرر در اینجا صحبت شده که راجع به این دولت توجهی بکنند.

بهر صورت بنده هم خواستم تذکر بدهم که در بودجه سال آتی دولت یک فکر اساسی برای صحنه بکنند هم راجع بصحنه طهران و هم راجع بصحنه ولایات باید توجهی بکنند و یک چیزی بروجه صحنه ولایات بیفزایند. بنده توجه آقایان وزراء را باین مسئله جلب می کنم و حالا هم پیشنهاد خود را مسترد می کنم. رئیس - پیشنهاد آقای حائری زاده.

(این طور قرائت شد) پیشنهاد می کنم در قسمت (۱۵) (۱۱۶۱۹۴) تومان نوشته شود. رئیس - پیشنهاد آقای اخگر هم قرائت می شود.

رئیس - آقای حائری زاده (اجازه) حائری زاده بنده خواستم از موقع استفاده کنم که اولاً معلوم کنم مدافع بودجه صحنه در مجلس چیست؟ بنظر بنده باید مدافع این بودجه وزارت داخله باشد برای اینکه مریض خانهای طهران و سایر ولایات و قسمت قرظیه ها و غیره بتوسط مامورین وزارت داخله اداره می شود.

و این مبلغی که برای اداره صحنه تخصیص داده شده وقتی که بنده ملاحظه می کنم می بینم علاوه بر بودجه مریض خانه ها و قرانظیه های است که در سرحدات این مملکت هست. مریض خانه های طهران را که باندیه طهران یا وزارت داخله اداره میکنند نسبت به صحنه سرحدات هم که بتوسط وزارت داخله اداره می شود آنوقت معلوم نیست اداره صحنه چه میکنند؟

بنابر این عقیده بنده باید این اداره صحنه را منحل کنند و این بودجه هنگفتی را تخصیص بدهند بمریضخانه ها و قرانظیه های سرحدات و چون بنده نمیتوانم در مجلس اضافه خرجی پیشنهاد کنم از این جهت این بیست هزار و کسری را پیشنهاد کردم کسر شود و اگر دولت اطمینان میدهد که در آتی یک نظر صحیحی در این کار بکنند بنده پیشنهاد خود را استرداد نمیکنم.

وزیر عدلیه، اولاً همانطور که اظهار کردند صحنه از چندی باین طرف جزو وزارت داخله بوده است اما اینکه فرمودند یک مبلغ هنگفتی باسم اداره صحنه است البته وقتی که قائل شوند که برای مملکتی صحنه لازم است آن صحنه هم باید دارای یک اداره باشد وقتی که دارای اداره شد باید یک مبلغی هم برایش خرج کنیم چون اداره اجزاء و اعضا بخواند این مبلغی هم که برای صحنه در بودجه نوشته شده است تصور می شود اول مبلغی است که برای اداره صحنه تخصیص داده شده است.

البته همانطوریکه تذکر داده شد دولت در نظر دارد در سال آتی انشاءالله بر بودجه صحنه مخصوصاً نسبت ببودجه صحنه ولایات علاوه کنده ولی قلمانی شود بر بودجه صحنه چیزی اضافه کرد.

حائری زاده استرداد میکنم رئیس - آقای اخگر (اجازه) اخگر - الان بنده اطلاع رسیدم که بتوسط آقای دکتر امیرخان اعلم ۲۵۰ تومان و کسری از عایدات مریض خانه ها تحویل وزارت مالیه شده است و بنده در ستون عایدات یک همچو قلمی ندیدم و برای اینکه داخل در این موضوع بشوم و

بینم که این عایدات جزو چه رقمی رفته و اگر در محل است ممکن است قبول کنند که بصرف مخارج صحنه برسد این است که بوسیله پیشنهاد ناچار شدم که این قسمت را عرض کنم که اگر ممکن است عایدات خود صحنه را هم برای مصارف خودش قرار بدهند.

رئیس - آقای آقا میرزا شهاب (اجازه) آقا میرزا شهاب - اگر چه بنده متأسفم که بعد از بیانات آقای اخگر این مریض را عرض میکنم چون می بینم بکسر کردن یک قران و دهشاهی از یک بودجه ما میخواهیم موکلین خودمان را در این دم آخر از خودمان راضی کنیم.

البته بنده هم میخواهم که یک چرخ بزنم که موکلین خود را راضی کنم و تماشاچی و سایرین هم از حرف من خوششان بیاید.

ولی این فکر رانی کنم که هنوز پانزده شانزده ماهه از این بودجه باقی مانده و یک ساعت دیگر هم شاید بتوانیم اینجا بمانیم و اگر بخوایم ۵ تومان و ۲ تومان پیشنهاد کنیم از این بودجه ۲۴ میلیونی کسر شود این بودجه امشب که نخواهد گذشت.

البته میشود پیشنهاد کرد و آقایان هم حق دارند ولی باید فکری بکنند که عمرشان بهبود متلف نشود. بعلاوه حالا هم خیلی از شب گذشته است و آقایان خسته شده اند خوبت قدری ملاحظه این قسمت را فرمایند و بگذارند این بودجه امشب بگذرد البته بنده با آقایانی که اینقدر برای صحنه و معارف و یست کرمان و سایر چیزها داد و فریاد میکنند موافق و شریک هستم ولی مقصود اینست است که آقایان یک قدری فکری بکنند که اگر در این بودجه این مقدار صحبت شود پیشنهاد شود قطعاً خواهد گذشت و این فورمول هایی هم که تازه برای پیش نهاد کردن پیدا شده گمان میکنم سابقه نداشته باشد و الا مسئله طرح میشود که هی پیشنهاد میشود یکشاهی صد دینار یک قران کسر شود بنظر بنده این ترتیب ما را از مقصود که گذشتن بودجه است باز میدارد.

رئیس - رأی گرفته میشود باین توجه بودن پیشنهاد آقای اخگر آقایان موافقت قیام فرمایند. (چند نفری قیام نمودند) رئیس - قابل توجه نشد. رأی گرفته می شود بقسمت پانزده صحنه کل مملکتی بمبلغ یکصد و سی و شش هزار و سیصد و هفتاد تومان آقایان موافقت قیام فرمایند (غالب نمایندگان قیام نمودند) رئیس - تصویب شد. قسمت ۱۶ اعتبار

رئیس - برخلاف ماده ۶۵ است ولی مندرک قرائت میشود. جهت حقوق منتظرین خدمت کشوری

اساسی خوئی - بنده پیشنهادی تقدیم کردم (باین ترتیب قرائت شد) بنده قسمت ۱۶ ماده دوم را بترتیب ذیل پیشنهاد میکنم.

۱۶ - اعتبار جهت حقوق منتظرین خدمت کشوری ۱۹۴۹۹۹ تومان امامی - بطوریکه از پیشنهاد بنده مفهوم می شود البته مقصود این نبوده است که باین پیشنهاد رأی گرفته شود.

(صدای زنگ رئیس) رئیس - اگر مقصودتان این نیست پس اجازه نمیدم توضیح بدهید رأی گرفته می شود بقسمت ۱۶ و ۱۹۵ هزار تومان. آقایان موافقت قیام فرمایند. (غالب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. قسمت هفده. آقای آقا شیخ جلال پیشنهاد شما قرائت شود؟ آقا شیخ جلال - بلی (بمضمون ذیل قرائت شد) در قسمت ۱۷ نوشته شود اعتبار برای دیون دولتی ۱۸۷۶۰۰۰

آقا شیخ جلال - آقای معاون وزارت مالیه در جواب آقای شیروانی اظهار کردند که این دیون همان دیونی است که در بودجه سته ماضیه اشاره بیان شده و بنده موقع را مغتنم شمردم که بر عرض رسانم که اگر بوسیله قرض باشد...

(صدای زنگ رئیس) رئیس - فقط باید دلالت اقامه کنید برای اثبات پیشنهاد خودتان و الا از موضوع خارج خواهد بود. آقا شیخ جلال - بسیار خوب این قرض اگر در نتیجه معاملات جاری باشد باید از دیون محاسبات تصدیق کنند و در ضمن لایحه تفریح بودجه از مجلس بگذرد. بنابر این ما دربار سال که بودجه را تصویب کردیم امسال هم که تصویب می کنیم از نقطه نظر اعتمادی است که بدولت داریم بدون اینکه اصل این قضیه را تصدیق کرده باشیم اگر واقعاً اصل آن دین از نظر کمیسیون گذشته فرمایند که با هم تصویب کنیم و اگر در نتیجه معاملات جاری است که مربوط بتصدیق دیوان محاسبات میشود.

بنابر این چون بنده اطلاع ندارم از این جهت پیشنهاد کردم که مطلع شوم. رئیس - این پیشنهاد نمی شود مطرح شود. یاسائی - بنده هم پیشنهادی کردم. رئیس - برخلاف ماده ۶۵ است ولی مندرک قرائت میشود. (اینطور قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم در قسمت ۱۷ به از استهلاك دیون عمومی اضافه شود. (ک شامل قروض حمل و نقل است) رئیس - نمی شود باین پیشنهاد رأی گرفت.

یاسائی - این اضافه نیست که مستلزم شرح باشد. مقبر - ۲۰ هزار تومان از این مبلغ بابت حمل و نقل است. رئیس - رأی گرفته میشود بقسمت ۱۷ استهلاك دیون عمومی بمبلغ یک میلیون و هشتصد و هفتاد و شش هزار و صد و هشتاد و نه تومان آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند.

(غالب نمایندگان قیام نمودند) رئیس - تصویب شد. قسمت هجده اعتبار ماهیانه دولت جهت مخارج غیر مترقبه ۱۶۵ هزار تومان. آقایان موافقت قیام فرمایند.

(غالب نمایندگان برخاستند) رئیس - تصویب شد. قسمت ۱۹ آقای طهرانی پیشنهاد جناب عالی مطرح شود؟ طهرانی - خیر مسترد داشتم

رئیس - رأی گرفته میشود بقسمت ۱۹ وظائف و شهریه و مصارف هشتصد هزار تومان آقایانی که موافقت قیام فرمایند. (غالب نمایندگان قیام نمودند) رئیس - تصویب شد. قسمت ۲۰ اعتبار جهت هیئت اعزامی امریکائی بمبلغ یکصد و پنجاه و پنج هزار تومان آقایان موافقت قیام فرمایند.

(غالب نمایندگان قیام نمودند) رئیس - تصویب شد. نسبت بمخارج مجلس موسسان قبلاً رأی داده شده است جمع کل مخارج ۲۴ میلیون و هفتصد و پانزده هزار و نهصد و هشت تومان و ۲۰ قران و هفتصد و دینار رأی گرفته میشود باین مبلغ آقایان موافقت قیام فرمایند. (غالب نمایندگان قیام نمودند) رئیس - تصویب شد پیشنهادی شده است از طرف آقای تجدد راجع بحذف تبصره ۲۰ آقای تجدد (اجازه)

تجدد - وقتی که میزان عایدات و مخارج را نگاه کنیم تقریباً در حدود پنجاه و یک هزار و ششصد و هشتاد و شش تومان اضافه عایدات است که حقیقه جای بسی تشکر است زیرا که در نتیجه مساعی دولت و مسیون امریکائی یک قلم بزرگ اضافه عایدات پیدا کردیم ولی باین حال بنده نمیتوانم بجهت مناسبت این تبصره در این لایحه آمده است (اینطور قرائت شد)

زیرا برای یک عدد از مستخدمین دولت که تقریباً عملشان خیلی بد است اضافه زیادی برای آنها منظور شده و این اضافه را مطابق قانون استخدام از اول سال دریافت داشته اند و اشخاصی که حقیقه استحقاق تفریح رتبه و اضافه را داشته اند یک مبلغی کم برای آنها منظور شده و تمام این اضافه ها هم در رتبه سی و چهار هزار تومان نرسد بنده تصور می کنم این تبصره را دولت برای این نوشته باشد با احتمال اینکه شاید خودش یک مخارجی پیدا کند نتواند پیشنهاد کند و الا اگر مقصودش این باشد که مستخدمین که اضافه حقوق درسته ۱۳۰۴ داده تا تصویب این بودجه این اضافه ها رایس بدهد این خیلی بی انصافی می شود برای اینکه این مستخدمین یک مردمانی هستند که چرخهای این مملکت را می گردانند و در نتیجه زحمت و خدمت مطابق قانون استخدام یک اضافه حقوقی به آنها داده شده و آنها هم خرج کرده اند.

حالا از کجا بیاورند وجه چیزشان را گرو بگذارند که این اضافه حقوقی را که از دولت گرفته اند خرج کرده اند بدولت بدهند و اگر هم دولت آنها بگیرد مطابق این تبصره حذف شود حالا اگر دولت و آقای وزیر مالیه بمخبر محترم کمیسیون قبول می فرمایند که این تبصره حذف شود بنده پیشنهاد خودم رایس می گیرم و الا رأی گرفته شود.

رئیس - عقیده آقای مخبر چیست؟ مخبر - برای مجلس واکنداری کنم رئیس - رأی گرفته می شود بقبایل توجه بودن این پیشنهاد آقایان موافقت قیام فرمایند. (صدای زنگ قیام نمودند) رئیس - قابل توجه نشد پیشنهاد آقای زعیم هم مورد ندارد مندرک قرائت می شود.

(اینطور خوانده شد) در قسمت تبصره ماده اول پیشنهاد می کنم که بجای (از تاریخ تصویب این قانون) نوشته شود از اول دی ماه ۱۳۰۴ تا دیه خواهد شد. رئیس - یک تبصره دیگری هم هست در همین زمینه چون پیشنهاد اضافه خرج است نمی شود نسبت به آن رأی گرفت. پیشنهاد آقای طهرانی هم تصور می کنم تأمین شده باشد مندرک خوانده می شود.

تبصره ماده دو اضافه شود: ولی حقوق معلمین کلاسهای مؤسسه جدید ۱۳۰۴ از تاریخ تأسیس پرداخته می شود. طهرانی - اینجا بدبختی معلمین این است که قانون استخدام آنها هیچوجه بمجلس نیاوردند و یکجا او را مستخدم و یکجا او را معلم خطاب می کنند و کمتر نشان می کنند (اضافه) حقوق مستخدمین (حقوق مستخدمین) بعضی از معلمین هستند که اسامیشان را مستخدم میکنند ولی در جای دیگر میروند و درس می دهند و این عبارت ممکن است اسباب اشکال برای معلمین کلاسهای مؤسسه جدید فراهم بیاید از اینجهت پیشنهاد کردم که این عبارت اضافه شود تا معلوم باشد مخبر - این قسمت تبصره مربوط است باضافه حقوق مستخدمین محکومین و آن قسمتی که آقای طهرانی تذکر دادند مربوط می شود باضافه مؤسسات جدید و البته همانطوری که در بودجه منظور شده است پرداخته خواهد شد.

طهرانی - پس گرفتیم رئیس - رأی گرفته می شود به تبصره عدل - بنده هم یک تبصره پیشنهاد می کنم. آقایان موافقت قیام فرمایند. (غالب قیام نمودند) رئیس - تصویب شد. ماده ۶۵ است معاهد خواننده می شود (اینطور قرائت کردند) تبصره - اضافه حقوق مستخدمین منظوره در بودجه های تفصیلی علاوه بر بودجه های ۱۳۰۴ آنچه که قبلاً در حدود اعتبار وزارتخانه ها پرداخته شده است مسترد نخواهد شد بقیه که پرداخته نشده است از ابتدای آذر ماه پرداخته میشود. رئیس - قسمت اول دوم هر دو اضافه خرج است برای اینکه می گویند اضافه حقوقی که داده شده مسترد نخواهد شد همچنین در قسمت دوم می گویند که بقیه که پرداخته نشده است از اول آذرماه پرداخته شود. این دو قسمت هر دو اضافه خرج است و برخلاف ماده ۶۵ نظامنامه است عدل - اجازه می فرمایند توضیح بدهم. رئیس - بفرمایند. عدل - مقصود بنده این بود که مطابق این تبصره ممکن است وزارت مالیه اضافه بر بودجه ۱۳۰۴ چیزی پرداخته باشد در صورتی که تصویب نشده است؛ بنابر این بنده پیشنهاد کردم آنچه در حدود اعتبار وزارتخانه داده شده مسترد نشود. رئیس - پیشنهادی آقای دکتر - آقایان (اینطور قرائت شد)

بنده خواستم از آقای وزیر مالیه و کمیسیون سؤال کنم که ماتام مخارجی را که برای مملکت تصور می شود لازم باشد نوشته ایم و آنچه که مخارج میشود برای این وزارتخانه

پیشنهاد این است که اگر اضافه حقوق آن ها از دستشان گرفته شود لااقل رتبه آنها محفوظ باشد بنابر این بنده این پیشنهاد را کردم که اگر تفریح رتبه مطابق قانون استخدام پیدا کرده باشد آن رتبه اش را دستش نگیرند و اگر سابقین تبصره را بایش ترتیب تصویب کنیم برخلاف ماده بیست و هفت قانون استخدام است

رئیس - شاهرزاده سلیمان میرزا (اجازه) سلیمان میرزا - این اضافه حقوق هایی که در کمیسیون بودجه منظور شده است هیچکدام تفریح رتبه نیست و در حدود حداقل و اکثر حقوق است و حداقل و اکثر اشخاص در رتبه آن ها اثری ندارد.

دکتر آقایان - بعد از توضیح حضرت والا پیشنهاد خودم را می گیرم رئیس - رأی گرفته می شود ب تبصره آقایان موافقت قیام فرمایند. (غالب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد رأی گرفته میشود ب ماده دوم بضمیمه تبصره آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند. (غالب نمایندگان قیام نمودند) رئیس - تصویب شد ماده سوم آقای آقا سید یعقوب (اجازه) آقا سید یعقوب موافقت قیام فرمایند. (اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده چهارم مخالفی ندارد؟ (گفته شد خیر) رئیس - رأی گرفته می شود ب ماده چهارم آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند. (غالب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده پنجم آقای آقا سید یعقوب (اجازه) آقا سید یعقوب - بنده خیلی تشکر می کنم از آقای رئیس که خیلی عجله دارند که این بودجه بگذرد برای اینکه تکلیف اساسی مجلس همین گذراندن بودجه است ولی پانزده که لازم است باید در اطراف آن حرف زده شود این ماده میگوید پرداخت وجوه تقاعد از راه خدمت انجام شده یا اشیا و ملزومات که خریداری می شود

بنده خواستم از آقای وزیر مالیه و کمیسیون سؤال کنم که ماتام مخارجی را که برای مملکت تصور می شود لازم باشد نوشته ایم و آنچه که مخارج میشود برای این وزارتخانه

است چون غیر از این ادارات وزارتخانهها مخارج دیگری نداریم بعد از آنکه ادارات منحصراً همین وزارتخانهها را شمرده ایم برای مخارج این وزارتخانهها بودجه معین کردیم دیگر این ماده چه احتیاجی دارد که در این جا باشد ؟

زیرا همان ماده دوم را که ماری دادیم برای حقوق تمام مستخدمین وزارتخانهها است و این رأی کفایت کرد این است که بنده عرض میکنم اگر این ماده برای قسمت اولش شده که فایده ندارد اما نسبت به قسمت دومش که اجازه خرید چیزهای لازم است آنهم در قسمت اعتبارات این است که بنده با این ماده مخالفم رئیس آقای آقا میرزا شهاب (اجازه)

آقای میرزا شهاب - این ماده یکی از بهترین موادی است که در این بودجه منظور شده و علتش هم این است که پول بی ربط به هیچکس داده نشود

بایستی خدمتی کرده باشند تا به آنها پول داده شود یا اینکه در مقابل اشپاتی که تحویل میدهند بیایند و مطالبه پول کنند اینک بگویند مثلا آن هزار تومان بایستی هزار تومان بفلان شخص دادام که برود و ذغال سنگ بیاورد و بیاورده اینجا مقصود این است که در مقابل کار یا اجنس تحویل شده پول داده شود این ماده بنظر بنده بهترین مواد این بودجه است

جمعی گفتند - مذاکرات کافی است .

یاسانی - بنده با کفایت مذاکرات مخالفم رئیس - بفرمائید

یاسانی - بنده در ماده سه با کفایت مذاکرات مخالف بودم آقایان رأی دادند و در این ماده هم با کفایت مذاکرات و هم با خود ماده مخالفم چون در این قسمت نوشته است و بعنوان انعام یا هدیه جز آنچه در ماده چهار مجوز است پرداخت نخواهد شد و گویا مقصود ماده سوم است و در ماده سوم هم میگویند همراه نامیزان فلان مبلغ ممکن است به مصرف انعام یا هدایا برسد و این تقریباً مائیلانه خیلی میشود

بنده میخواستم در این موضوع سؤال کنم و ببینم این انعام و هدایا چه صیغه است؟ چون من میفرمایم هائرسال يك مبلغی باین نام پیدا شود سابقه در صورتی که سابقه نداشته و حالا پیدا شده است وزیر مالیه - اینجا يك اشتباه شده است ماده چهار که نوشته شده گویا اشتباه در طبع شده است و ماده سه است استماعا می کنم مقرر بفرمائید اصلاح کنند

در این قسمتی هم که آقای یاسانی فرمودند گمان میکنم قدری توجه فرمودند

چون این ماده یکی از موادی است که ممکن است خدمت های بزرگ بمملکت بکنند انعام و هدایا در حدود این مبلغ برای يك مملکتی خیلی جزئی است و قابل اهمیت نیست .

رئیس - در ضمن ماده پنج ماده چهار اسم برده شده است تبدیل میشود به ماده سه رأی گرفته میشود بنده پنج آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمائید (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده شش مغالفی ندارد ؟

(گفته شد خیر)

رئیس - رأی گرفته می شود بنده شش آقایان بکه موافقت قیام فرمائید (غالب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده هفت آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - مخارجی را که مجلس شورای ملی رأی میدهد باید معلوم باشد که چه اندازه رأی میدهد و برای چه مصرف رأی میدهد آقایان اگر صورت لایحه خدمتشان نیست بنده عبارت این ماده را میخوانم تا آقایان مستحضر شوند

ماده هفتم ؛

هر گاه وزارت مالیه معلوم نماید که بوسیله خرج اضافی ممکن است یکی از منابع موجود عایدات را توسعه دهد مجاز خواهد بود

در حدود يك عشر اضافه عایداتی که حاصل میشود بصرف جمع آوری خواهد بود

این اصل ماده است که ملاحظه می فرمائید که بنده بنظر آقایان نمایندگان محترم رساندم

حالا عرض می کنم آقا این ماده مجمل و مجهول است یا نه ؟ و اگر بطور است و یا آنچه غیر معلوم و مجهول چطور می توانیم رأی بدهیم

در اینجا معلوم نیست چه اندازه باید خرج کنیم و در چه معنی باید مصرف شود و چه اندازه عوائد دارد و با این ترتیب گمان میکنم هیچکدام از آقایان هم بیک هم چیز مجهولی رأی ندهند و بنده از این جهت مخالفم با این ماده و اینهم ادله مخالفتم است

معاون وزارت مالیه - گمان میکنم این ماده ابهام واجمالی نداشته باشد چون عبارت ماده منظوریك مبلغی رسانده و آن عبارت از اجازت مخارجی است که در این حدود میشود تجاوز کرد چون ممکن است دولت تصادف کند با يك امری

مثلا برای استخراج يك معدنی یا تأسیس يك اداره جدیدی یا از برای اضافه کردن عایدات ناچار شود يك مبلغی خرج کند

رئیس - رأی گرفته میشود بنده ۹ آقایان موافقت قیام فرمائید (اکثر قیام نمودند)

این ماده برای این گذاشته شده است که (چون نمیتواند در حدود بودجه اضافه خرج کند)

اگر يك چنین موافقت پیش آمد کرد میتواند مخارج آن را بکند و عوایدش را بردارد

فرض بفرمائید بخواهد دولت استخراج يك معدن ذغال سنگی را بکند یا بخواهد در معدن نمکی کار کند یا فرض کنیم در یکی از نقاط سرحدی که محل عبور قافلان است دولت مجبور شود در آنجا مفتش بگذارد که جلو گیری از آن قافلان کند و وقتی که اینکارها را کرد آنوقت يك اضافه عایداتی بیدامی کند

بنابراین در ضمن بودجه قید میشود که عایدات حاصله از آنجا که فلان مبلغ پیش بینی نشده در حدود يك عشر از عایداتی که پیش بینی شده ممکن است دولت خرج کند و این يك چیزی است که بجا و موقع میباشد و شاید در موقعش با اجازه داد که سه عشر هم اضافه بر این مبلغ دولت بتواند خرج کند

رئیس - مذاکرات کافی است .

بعضی از نمایندگان - بلئی کافی است .

رئیس - آقای عدل پیشنهادی که جناب عالی کرده اید در قانون محاسبات عمومی تأمین شده است چون مسئله مناقصه و مزایده کلیتاً در آنجا قید شده است معذرتاً می شود ؟

رئیس - کافی است ؟

بعضی از نمایندگان کان بلئی -

رئیس - آقای عدل پیشنهادی که جناب عالی کرده اید در قانون محاسبات عمومی تأمین شده است چون مسئله مناقصه و مزایده کلیتاً در آنجا قید شده است معذرتاً می شود ؟

(اینطور قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم در آخر ماده جمله ذیل اضافه شود

از اشپاتی که خرید یا فروش آن لازم باشد اصول مزایده در فروش و مناقصه در خرید رعایت خواهد شد

رئیس - مذاکرات کافی است .

بعضی از نمایندگان کان - بلئی کافی است .

رئیس - رأی گرفته میشود بنده هفتم آقایان بکه تصویب می کنند قیام فرمائید

(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده هشتم مغالفی ندارد .

(گفته شد خیر)

رئیس - رأی گرفته می شود بنده هشتم آقایان بکه موافقت قیام نمایند

رئیس - تصویب شد . ماده نه آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - مخالفت بنده با این ماده برای اینست که تمام وزارت خانهها يك اعتباری دارند و علاوه برای مخارج انتفاعی هم ما رأی دادیم و سایر مخارجات را هم ما تصویب کردیم دیگر این ماده کمی گویند اعتبارات بکه اختصاصی جهت پرداخت حقوق تصویب کردند بصرف سایر مخارج نخواهد رسید

قید این ماده دیگر در این بودجه چه لزومی دارد و چون اعتبارات محدود است بنده با این مخالفم

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .

رئیس - رأی گرفته میشود بنده ۹ آقایان موافقت قیام فرمائید (اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده دهم آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده می خواهم عرض کنم که برای بودجه وزارت مالیه هر اندازه که تصور بفرمائید رأی اعتبار داده ایم

دیگر این اعتبار برای چیست؟ ماده دهم می اعتبار اعتبار بنده با این جهت با این ماده مخالفم

جمعی گفتند - مذاکرات کافی است ؟

رئیس - کافی است ؟

بعضی از نمایندگان کان بلئی -

رئیس - آقای عدل پیشنهادی که جناب عالی کرده اید در قانون محاسبات عمومی تأمین شده است چون مسئله مناقصه و مزایده کلیتاً در آنجا قید شده است معذرتاً می شود ؟

رئیس - کافی است ؟

بعضی از نمایندگان کان بلئی -

رئیس - آقای عدل پیشنهادی که جناب عالی کرده اید در قانون محاسبات عمومی تأمین شده است چون مسئله مناقصه و مزایده کلیتاً در آنجا قید شده است معذرتاً می شود ؟

(اینطور قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم در آخر ماده جمله ذیل اضافه شود

از اشپاتی که خرید یا فروش آن لازم باشد اصول مزایده در فروش و مناقصه در خرید رعایت خواهد شد

رئیس - مذاکرات کافی است .

بعضی از نمایندگان کان - بلئی کافی است .

رئیس - رأی گرفته میشود بنده هفتم آقایان بکه تصویب می کنند قیام فرمائید

(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده دوازده مغالفی ندارد ؟

(گفتند خیر)

رئیس - پیشنهاد آقای آقا میرزا شهاب .

(اینطور قرائت شد)

بنده ماده (۱۱) را بطریق ذیل پیشنهاد می کنم

پرداخت حدا کثر مبالغی که در بودجه تفصیلی وزارتخانهها برای حقوق تصویب شده است در صورتی بمبلغ خواهد آمد که قوانین موضوعه در قوانین استخدام پرداخت حدا کثر مزبور را ایجاد نماید

آقای میرزا شهاب - این ماده طوری نوشته شده است که ممکن است اینطور تفسیر شود که هر اندازه وزارتخانه خواست حقوق میدهد چون نوشته شده است مبالغی که در بودجه تفصیلی هر يك از وزارتخانهها برای حقوق تصویب می شود حد اکثر آنست که ممکن است پرداخت شود و تصویب مبالغ مزبور مستلزم آن نخواهد بود که همان مبالغ بمقتضیان این مشاغل تأدیہ گردد

بنده هر چه فکر می کنم و چیزی نمی فهمم و نمیدانم چه چیز مجبور کرده است که این قسمت اخیر ماده را نوشته اند ؟

وزیر مالیه - این قسمت را همانطور که آقای ارباب توضیح دادند يك اعتباری است یعنی دولت این پول را می گیرد برای خرید جنس و بطور حساب جاری است و در واقع دولت معاملات می کند و مقدار

این نیست که این مبلغ را بهش بدهند یا اگر کمتر هم خواستند بدهند بخواهند چون بنده اینطور استنباط کردم که قصد این ماده این است و تصور میکنم که این حدا کثری هم که در اینجا نوشته شده است برخلاف قانون استخدام باشد از این جهت پیشنهاد کردم که اصلاح شود

وزیر مالیه این قسمت برای این است که ممکن است برای يك کسی که حقوق معین شده کمتر از رتبه او حقوق معین شده باشد

از این جهت در اینجا نوشته شده که ممکن باشد وزارت مالیه اگر دید يك کسی يك رتبه را داشته و بیک رتبه بالاتری نایل شده چون باید حقوقش بیشتر شود وزارت مالیه حق داشته باشد حقوقی را که برای هر رتبه در اینجا نوشته شده باور دهد

از این جهت تصور می کنم پیشنهاد آقای آقا میرزا شهاب مستورد نداشته باشد و خودشان هم متقاعد نشوند

آقا میرزا شهاب - متقاعد نشدم ولی مسترد میکنم

رئیس - رأی گرفته میشود بنده ماده دوازده (اجازه)

رئیس - آقای عدل پیشنهادی که جناب عالی کرده اید در قانون محاسبات عمومی تأمین شده است چون مسئله مناقصه و مزایده کلیتاً در آنجا قید شده است معذرتاً می شود ؟

رئیس - کافی است ؟

بعضی از نمایندگان کان بلئی -

رئیس - آقای عدل پیشنهادی که جناب عالی کرده اید در قانون محاسبات عمومی تأمین شده است چون مسئله مناقصه و مزایده کلیتاً در آنجا قید شده است معذرتاً می شود ؟

(اینطور قرائت شد)

بنده این پیشنهاد را کردم - فرمودند (اعتبار) و چندین مرتبه هم این کلمه اعتبار را تکرار فرمودند

بنده این مساعده قابل المدت را نمی فهمم بنده عرض می کنم دولت اگر میخواهد قرض بکند صاف و ساده يك لایحه بیاورد بمجلس و تصویب شود و برود بگیرد و در تحت يك عبارتی که هیچ چیز ازش فهمیده نمی شود و توضیح هم که داده میشود يك توضیح غیر صحیحی برای چه ؟

همان طور که آقای وزیر فرمودند چندین مرتبه هم تکرار کردند يك میلیون و نیم می خواهند خرج کنند برای ارزاق منتهی همانطور که عرض کردم میخواهند افلام بودجه وزارت مالیه خیلی درشت باشد (با اینکه سه میلیون و نیم هم خیلی درشت است) می خواهند برای اداره ارزاق مستقلاً يك مبلغ زیاد خرج کنند از این جهت در تحت این عنوان آورده اند که اداره ارزاق را يك اداره مستقلی قرض کنند و معلوم شود که راجع به اداره ارزاق از کمی باید سوال یا استیضاح کرد

حالا این مطلب سر جایش باشد و لکن بنده این مساعده قابل المدت را نمی دانم برای چیست ؟ اگر مقصود اعتبار است چرا کلمه قابل المدت را نوشته اند از این جهت بود که بنده این پیشنهاد را کردم

معاون وزارت مالیه - گمان میکنم آن مقدار مذاکره بنده منظور را برای آقای

جنس برای مصارف ارزاق میخورد و بعد که بفروش میرساند به محل خودش برده میکند و این قسمت را که آقای ارباب فرمودند البته در هندالسنه برای دولت يك کسر ها و ضررهائی از جهت اداره ارزاق حاصل شده است و دولت درصدد است که برای آتومدر موقع خودش لایحه بمجلس بیاورد و از نظر آقایان نمایندگان محترم بگذراند

ولی حالیه چون بعنوان اعتبار است و برای يك اعتبار متحرکی هست که وزارت مالیه بتواند این وجه را بگیرد و مسترد دارد این ماده نوشته شده

ولی البته کسر و نقصانش هر چه بشود در موقع تقدیم لایحه تفریح بودجه تقدیم مجلس می شود

رئیس - پیشنهاد آقای شیروانی (بعضیون ذیل خوانده شد)

پیشنهاد می شود - در ماده دوازده عوض عبارت (مساعده قابل المدت) نوشته شود (اعتبار)

شیروانی - در موضوع بودجه ارزاق توضیحی را که آقای معاون وزارت مالیه دادند بنده نفهمیدم - ولسی از این عبارتی که آقای وزیر فرمودند بنده استفاده کردم و مطابق این کلمه که چندین مرتبه خودشان تکرار فرمودند

بنده این پیشنهاد را کردم - فرمودند (اعتبار) و چندین مرتبه هم این کلمه اعتبار را تکرار فرمودند

بنده این مساعده قابل المدت را نمی فهمم بنده عرض می کنم دولت اگر میخواهد قرض بکند صاف و ساده يك لایحه بیاورد بمجلس و تصویب شود و برود بگیرد و در تحت يك عبارتی که هیچ چیز ازش فهمیده نمی شود و توضیح هم که داده میشود يك توضیح غیر صحیحی برای چه ؟

همان طور که آقای وزیر فرمودند چندین مرتبه هم تکرار کردند يك میلیون و نیم می خواهند خرج کنند برای ارزاق منتهی همانطور که عرض کردم میخواهند افلام بودجه وزارت مالیه خیلی درشت باشد (با اینکه سه میلیون و نیم هم خیلی درشت است) می خواهند برای اداره ارزاق مستقلاً يك مبلغ زیاد خرج کنند از این جهت در تحت این عنوان آورده اند که اداره ارزاق را يك اداره مستقلی قرض کنند و معلوم شود که راجع به اداره ارزاق از کمی باید سوال یا استیضاح کرد

حالا این مطلب سر جایش باشد و لکن بنده این مساعده قابل المدت را نمی دانم برای چیست ؟ اگر مقصود اعتبار است چرا کلمه قابل المدت را نوشته اند از این جهت بود که بنده این پیشنهاد را کردم

معاون وزارت مالیه - گمان میکنم آن مقدار مذاکره بنده منظور را برای آقای

شیروانی روشن کرده باشد و فقط يك اشتباهی که باقی مانده است در قسمت مساعده قابل المدت است

مساعده قابل المدت را خوب اطلاع دارند که يك کلمه اصطلاحی است - مساعده قابل المدت عبارت از يك وجهی است که بعنوان مساعده دریافت می شود بطوریکه استهلاك و استردادش در همان سنه مالی واقع بشود

بنابراین وزارت مالیه اگر برای اداره کردن ارزاق که يك قسمت عمده آن عبارتست از خرید جنس و مصرف آن مبلغی لازم داشته باشد که يك میلیون و نیم یا سه میلیون یا چهار میلیون باشد و آن مبلغ را دریافت میکند در موقع خودش هم رد میکند و این يك وجهی نیست که گنجایش داشته باشد که در افلام مخارج نوشته شود

چون این مبلغ برای يك خرید و فروش موقعی است و وزارت مالیه تحصیل این مساعده را میکند برای مدت يكسال بطوری که آخر آن سال این وجه را پرداخته باشد

اتفاقاً وزارت مالیه که این ماده را اینجا گذاشته است برای این است که کلمه هم لیاقتیکه وزارت مالیه می کند اهم از دادوستد پولی یا هر چه که باشد در ضمن بودجه تصویب شده باشد و استعظاف خاطر محترم آقایان هم بعمل آمده باشد

رئیس - عقیده کمیسیون چیست

مخبر - برای مجلس واگذار می کنیم

رئیس - رأی گرفته می شود بقابل توجه بودن این پیشنهاد آقایان موافقت قیام فرمائید

(ماده قبلی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب

پیشنهاد می کنم در ماده ۱۲ بعد از کلمه ارزاق اضافه شود - طهران

آقا سید یعقوب - بنده يك عرضی را خدمت نمایندگان محترم می کنم و استدعا میکنم توجه بفرمائید اگر چه امشب شب آخر مجلس است همه گسل هستند ولی اساساً متوجه باشند که در طهران کار کم است و ادارات زیاد است و تصویب این راهم نفرمائید که اداره ارزاق در جای دیگر باشد چرا برای اینکه اداره ارزاق در طهران وجودش خیلی لازمست

چون در يك مواقعی برای طهران مفید بوده است و باید همیشه هم باشد امسال هم کمک و مساعدهاتهای زیاد کرده اگر چه بنده می دانم تمام این اقدامات از طرف شخص اعلا حضرت بود

ولی بنده میخواهم این اداره ارزاق در شیراز باشد برای اینکه جنس صحیح مردم را می گیرد و خاک مخلوط آن میکنند می دهد مردم و این ترتیب برای حوزه انتخابی که مرا انتخاب کرده اند خوب نیست از این جهت بنده پیشنهاد کردم که اداره ارزاق حکم عمومیت نداشته باشد مخصوص طهران باشد

وزیر مالیه - آقای آقا سید یعقوب البته اگر درست توجه بفرمائید تصدیق خواهند فرمود که اداره ارزاق خدمت بزرگی کرده است و اگر خدمات اداره ارزاق نبود

شاید طهران امسال دچار قحطی شده بود (بعضی از نمایندگان کان - صحیحست) و ناچار این اعتبار بکه خواسته شده است برای اینست که جنس خریداری شود و منحصر به طهران هم نیست چون این جنس از نقاط مختلف خریداری می شود و بنقاط مختلف هم حمل و نقل میشود

آقا سید یعقوب - استدعا دارم بکنم رئیس - خطاب به آقای کازرونی پیشنهاد شما قرائت بشود ؟

کازرونی - بلئی (بترتیب ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد می کنم ماده ۱۲ حذف شود

کازرونی - علت اینکه بنده این پیشنهاد را کردم این است که اولاً يك قسمت هم همانطور که آقای ارباب توضیح دادند در واقع يك عبارات زائدی است و مقصود بنده از این عرضی که میکنم اینست که يك تصدیق ضمنی شده است برای اینکه اداره ارزاقی که نمیدانم تا به پیش از روی چه قانونی است ؟ متعلق بکدام وزارتخانه است ؟

و این اداره مجهول المالك از مؤسسات چیست ؟

در صورتیکه اداره ارزاق باید قانوناً متعلق ببلدیه باشد ولی گاهی می بینیم وزارت داخله درش تصرف میکند و در این اوقات وزارت مالیه يك مالکیتی در آنجا برای خودش تصور میکند

اینجا بماند ولی در هر صورت تصدیق مجلس را برای يك اداره که نمی دانیم اساسش چیست ؟ من نمیتوانم به رسمیت بشناسیم

بنده نمیدانم چه صورت دارد و مخصوصاً بنده برای اینکه میخواهم احترام کنم که این اداره انشاء الله در جاهای دیگر تأسیس نشود از این جهت بنده این پیشنهاد را کردم

وزیر عدلیه - آقای کازرونی با اعتراض آقای ارباب گوش ندادند

اعتراض آقای ارباب اینطوریکه ایشان بیان فرمودند نبود و بنده انتظار داشتم امشب وقتیکه لایحه بودجه مملکتی شخص اعلا حضرت بود

مطرح میشود از طرف آقایان نسبت به اداره ارزاق اظهار امتنان بشود ولی متأسفانه

در هوش آفرینان می گویند اصلا اداره ارزاق نیخواهیم
در صورتیکه اداره ارزاق بلند و سهولت
است مثل سایر مؤسسات دولت و رسمی است
و خدمات مهمی هم کرده است و اگر اداره
ارزاق نبود آنگاه معلوم میشد که چه
کارهایی میکرد می شد و چه ترتیباتی پیش
می آمد
رئیس - رای میگیریم بقابل توجه
بودن پیشنهاد آقای کارونی آقایان موافقین
قیام فرمایند
(عده کمی برخاستند)
رئیس - قابل توجه نشد
رای گرفته میشود بماده دوازده آقایانی
که تصویب میکنند قیام فرمایند
(اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد
اگر آقایان موافقت فرمایند چند دقیقه
تنفس داده شود؟
جمعی از نمایندگان - صحیح است
(در این موقع جلسه برای تنفس
تعطیل ویس از یک ربع ساعت مجدداً تشکیل
گردید)
رئیس - ماده ۱۳
آقای رهنما (اجازه)
آقای دستغیب (اجازه)
دست غیب - بنده از این جهت در
پاره ماده سیزده مخالفم که یک ضمیمه به آن
شده است:
در قسمت شهری و ما مستوری ها که
یک اشخاصی تومان تومان می گیرند و با
مکت و ثروت هم هستند و میترا نندند گانی
خودشانرا اداره کنند آنها را کسر یا قطع
بکنند
بنده مخالفی ندارم ولی در زمینه
تومانی دوریال که قطع کرده اند بنده می-
شوام عرض بکنم که شهری بگریوم مستوری
بگیرا از دو نظر بیشتر نمی شود تصور
کرد و هر دو نظر هم در باب تومانی دو
ریالی ها موجود است
یکی بواسطه اینکه شاید نظر بفر
ویی چیزی آن آقایان باشد
بنده نگاه کردم آن اسامی که در ضمیمه
ماده سیزده است و تومانی دوریال میگیرند
همه شان فقیرند و چیز ندارند و در حقیقت
زندگانی بسته باین شهری است و یک نقطه
نظر اینست که سابقه خدمت داشته باشند
و خدمتی بدولت سکرده باشند و درازاه
خدمت این حقوق را بگیرند و بنده عقیده ام
این است که در ازاه خدمت این حقوق
داده نشود و دولت درازاه خدمت این
حقوق را منظور نکرده است برای اینکه
اشخاصیکه می توانند زندگانی خودشان را
انداز نمایند و سابقه خدمت هم ندارند و حقوقشان
قطع نشده
ولی اشخاصی که خدمت کرده اند و
این تومانی دوریال هم قابل نیست و سابقه

خدمتشان هم بدولت زیاد است و فقیر و
مستأصل هم هستند قطع شده است البته
مجلس باید در اضی شود که حقوق اینگونه
اشخاص قطع بشود و از گرسنگی بپزند
خیلی چیزها را مجلس تصویب کرده
و حالا اگر این شهری هارا هم تصویب
کردیم و از مال گردند که چرا اینها را تصویب
نکردیم می گوئیم از چندین نقطه نظر
یکی اینکه فقیر بودند دیگر اینکه سابقه
خدمتشان نسبت بدولت زیاد بوده است از
این جهت پیشنهاد شد و دولت هم این کار را
کرد و ما هم تصویب کردیم این است که بنده
پیشنهادی تقدیم کرده ام و عقیده ام این است
که این ضمیمه باید حذف شود
رئیس - آقای آقا میرزا محمد خان
و کیل *
(اجازه)
آقا میرزا محمد خان و کیل - بنده خیلی
میل داشتم که آقا یک چند نفری از آنها که
ممکن بود به شان این حقوق را در صورتشان
را میدادند تا ما هم اطلاع پیدا کنیم
مثلا شیخ خزعل یکی از این اسامی
است و البته همه آقایان میدانند که احتیاجی
باین تومانی دوریال ندارد و البته اگر
آقایان در میان آنها اشخاصی را میدانند
که احتیاج و استحقاق دارند ممکن است
صورتشان را بدهند شاید سایر آقایان هم موافقت
فرمایند *
جمعی از نمایندگان - مذا کرات کافی
است
رئیس - مذا کرات کافی است ؟
بعضی از نمایندگان - بله
رئیس - پیشنهاد آقای دستغیب
(بعضی ذیل خوانده شد)
بنده ماده ۱۳ را جمله باستثناء صدو
چهار قلم الی آخر اینطور اصلاح میکنم *
(باستثناء ۵۷ قلم معطلوعات
هنده البته مطابق صورت ضمیمه)
دست غیب - بنده عرض نکردم به شیخ
خزعل حقوق بدهند - بنده عرض کردم اشخاص
فقیر و بی بضاعت را نباید حقوقشان را قطع
کرد *
بنده عرض کردم نسبت باین چهار قلمی
که تصدیق میکنند و آقایان می شمارند
صحیح است *
این اشخاص نمی میرند ولی برای این
چهار قلم نباید یک عده را از گرسنگی کشت.
بنده عرض نکردم بآن اشخاصیکه مکت و
ثروت دارند بدهند *
بنده عرض کردم بآن اشخاصیکه
واجب الزامیه هستند و بیشتر بدولت خدمت
کرده اند و حالا چیزی به آنها نمی دهند
نسبت بآنها آقایان توجهی فرمایند و آن
قسمت را قطع بکنند *
رئیس - آقای مخبر *
مخبر - برای مجلس واگسذار
می کنم *

رئیس - رای گرفته میشود بقابل
توجه بودن این پیشنهاد آقایان
قیام فرمایند *
(عده قلیلی قیام نمودند)
رئیس - قابل توجه نشد * پیشنهاد
آقای زعیم *
(باین عبارت خوانده شد)
در قسمت ماده (۱۳) پیشنهاد میکنم
اسم معدن الدوله از صفحه (۸) حذف
شود *
میر سید حسن خان زعیم - بنده در
این پیشنهاد حذف توضیحات مفصلی ندارم
و مقصود هم از آمدن پشت این تریبون
بامید این است که شاید بهتر بتوانم خاطر
محترم آقایانرا با اساس این پیشنهاد خودم
معلوف بدارم *
در صفحه هشت یک اسامی نوشته شده
من جمله شاهزاده عضد السلطنه - عین الدوله *
مخبر - عین الدوله نیست عین الدوله است
اشتباه شده *
زعیم - بسیار خوب عین الدوله همینطور
عضد السلطنه در ضمن اینها هم نوشته
شده *
معدن الدوله - بنده در اینجا خیلی بی
تناسب دیدم که اسم معدن الدوله را در
ردیف این اشخاص بنویسند چون بنده اورا
میشناسم *
از این جهت عرض میکنم که
او از یک سلاله و دودمانی است که
ابان چند خدمت بدولت کرده اند ولی هیچ
وقت از تطبیقات اولیه مملکت بشمار نمی آیند
و بلکه در طبقه سوم و چهارم این مملکت
هم باشکال میکنند
(آقای آقا سید یعقوب باینکه از
نمایندگان مشغول صحبت بودند)
زعیم - مخصوصاً به آقای آقا سید
یعقوب عرض میکنم
(چون حضرتعالی یکی از احرار
بوده اید از این جهت توجهتان را باین مسئله
جلب میکنم)
باضافه در موقع تغییر رژیم و تبدیل
حکومت استبداد بحکومت مشروطه معدن
الدوله یکی از اشخاصی بود که جلب نظر
مجاهدین را خیلی کرده است و اگر از نقطه
نظر بودجه معدن الدوله بخواهد همت کند
و دوسیه استخدامش را مرتب کند قطعاً
هشت سال متناوب و شش سال متوالی خدمت
کرده است و آخرین حقوق او هم در حدود
سیصد و پنجاه تومان بوده است که مطابق
بازیه مدیر کل میشود و سه چهار هزار
تومان میشود و قلم در اینجا هزار و شش
تومان حقوق دارد و اگر اسم او از این
مقطوعات بیرون نیاید
از نقطه نظر بودجه هم یک ضرری
بدولت وارد نمیداند اما نظر بنده از این
پیشنهاد این است که در این موقع که مجلس
(آزراه شفت است نمیدانم از راه قدردانی

است نمیدانم هر چه هست) یک قانون
مخصوصی برای منتظرین خدمت وزارت
خارجه وضع میکنند سزاوار نیست اشخاصی
که مستوری کمتر از حقوق انتظار خدمت
ساخته اند آن هارا سربار منتظرین خدمت
کند و این نقش غرض است
زیرا بعضی اینکه این قبیل اشخاص
بموجب قانون استخدام حق اند حقوق دارند
وقتی که حقوقشان قطع شد میبزرگند به
تهیه دوسیه و گرفتن حقوق تقاعد و
انتظار خدمت و سوق دادن این اشخاص
باین عملیات و سربار کردن آنها بمنتظرین
خدمت در صورتی که بیک حقوق کمتری
ساخته اند حقیقتاً دور از انصاف است *
این بود نظر بنده از تقدیم این
پیشنهاد حالا بسته برای آقایان
مخبر - بنده با بیانات محترم کاملاً
موافقم ولی چون از طرف کمیسیون اجازه
ندارم از این جهت متأسفانه نمی توانم قبول کنم
رئیس - رای گرفته می شود بقابل
توجه بودن پیشنهاد آقای زعیم آقایان
موافقین قیام فرمایند (عده قلیلی قیام نمودند)
رئیس - قابل توجه نشد یک نکته را
هم لازم است که با آقایان تذکر بدهم و آن
این است که اگر یکی از این پیشنهادها
قابل توجه نشد کی بکمیسیون خواهد رفت
و کی خواهد برگشت؟
پیشنهاد آقای شریعت زاده
(باین ترتیب قرائت شد)
پیشنهاد می کنم قمره (۱۷) از ماده
(۱۳) حذف شود
شریعت زاده - بنده بار رعایت ماده
(۱۳) باختصار عرض میکنم *
علت قطع نکردن حقوق یک عده این
بوده است که استحقاق آنها را کمیسیون
محترم بودجه تصدیق نموده است و برای این
که اشتباهی نشود عرض آن در مجلس شورای
ملی بموقع است
مقتضی است نمایندگان محترم موافقت
فرمایند که میز ارزاضا خان مؤید السلطنه
که یک شخصی است نودسال از عرض
گذشته است و تقریباً شصت سال بانتم مملکت
خدمت کرده است و الان مشغول معالجه است
این حقوقی که باو داده شده است بابت
منتظر خدمت بودنش در مقابل خدماتی است
که کرده است و بنده نظر باطلاعی که از
حالات و گذراشات او داشتم از این جهت
لازم دانستم که عرض آقایان نمایندگان برسانم
رئیس - آقای آقا میرزا شهاب (اجازه)
آقا میرزا شهاب - بنده چند قلم شهری
و مستوری مقطوعی است و آقایان نمایندگان
هم صد نفر حاضرند و هر کدام باینکی دوتای
از اینها آشنائی دارند و از حالشان اطلاع
دارند و مستحقشان هم میدانند و شاید مثل
بنده با بعضی از اینها بلکه با اغلب آنها
خصوصیت داشته باشند
ولی اگر بنا باشد هر یک از آقایان برای

هر یک از آنها یک پیشنهادی بکنند ملاحظه
فرمایند چقدر ماول خواهد کشید این
است که بنده تقاضای می کنم از آقای
شریعت زاده که پیشنهاد خودشان را
مستور فرمایند
شریعت زاده - چون استدلال آقا
موجه نیست از این جهت پس نمیگیرم
رئیس - رای می گیریم بقابل توجه
بودن این پیشنهاد آقایان موافقین قیام
فرمایند
(عده قلیلی برخاستند)
رئیس - قابل توجه نشد
(پیشنهاد آقای حاج حسن آقا شرح
ذیل خوانده شد)
بنده پیشنهاد میکنم اسم عین الدوله
از صورت حذف شود
مخبر - بنده با بیانات محترم کاملاً
موافقم ولی چون از طرف کمیسیون اجازه
ندارم از این جهت متأسفانه نمی توانم قبول کنم
رئیس - رای گرفته می شود بقابل
توجه بودن پیشنهاد آقای زعیم آقایان
موافقین قیام فرمایند (عده قلیلی قیام نمودند)
رئیس - قابل توجه نشد یک نکته را
هم لازم است که با آقایان تذکر بدهم و آن
این است که اگر یکی از این پیشنهادها
قابل توجه نشد کی بکمیسیون خواهد رفت
و کی خواهد برگشت؟
پیشنهاد آقای شریعت زاده
(باین ترتیب قرائت شد)
پیشنهاد می کنم قمره (۱۷) از ماده
(۱۳) حذف شود
شریعت زاده - بنده بار رعایت ماده
(۱۳) باختصار عرض میکنم *
علت قطع نکردن حقوق یک عده این
بوده است که استحقاق آنها را کمیسیون
محترم بودجه تصدیق نموده است و برای این
که اشتباهی نشود عرض آن در مجلس شورای
ملی بموقع است
مقتضی است نمایندگان محترم موافقت
فرمایند که میز ارزاضا خان مؤید السلطنه
که یک شخصی است نودسال از عرض
گذشته است و تقریباً شصت سال بانتم مملکت
خدمت کرده است و الان مشغول معالجه است
این حقوقی که باو داده شده است بابت
منتظر خدمت بودنش در مقابل خدماتی است
که کرده است و بنده نظر باطلاعی که از
حالات و گذراشات او داشتم از این جهت
لازم دانستم که عرض آقایان نمایندگان برسانم
رئیس - آقای آقا میرزا شهاب (اجازه)
آقا میرزا شهاب - بنده چند قلم شهری
و مستوری مقطوعی است و آقایان نمایندگان
هم صد نفر حاضرند و هر کدام باینکی دوتای
از اینها آشنائی دارند و از حالشان اطلاع
دارند و مستحقشان هم میدانند و شاید مثل
بنده با بعضی از اینها بلکه با اغلب آنها
خصوصیت داشته باشند
ولی اگر بنا باشد هر یک از آقایان برای

تقاعد انتظار خدمت دریافت می دارند اگر
مستوری یا شهری در دفاتر شهری مستوری
داشته باشد از آن دفتر حذف نمایند
مخبر - بنده این قسمت را قبول میکنم کدر
تصویر نامه شود
(حقوق اداری و انتظار خدمت) و علاوه
در آخر تبصره هم تقاضای می کنم مطابق رای
کمیسیون اضافه شود اشخاصی که بمقام وزارت
رسیده و شهری یا مستوری دریافت می دارند
مستثنی باشند
رئیس - آن قسمت پیشنهاد آقای
امامی را قبول کردند؟
مخبر - بله
رئیس - قسمت اخیر را باید مطابق
معمول پیشنهاد کنید
کاررونی - بنده پیشنهاد تجزیه میکنم
این قسمت را
رئیس - کدام قسمت را؟
کاررونی - این قسمت را که پیشنهاد
کردند و آقای مخبر قبول کردند
مخبر پیشنهاد آقای امامی را قبول کردم
مطابق نظر کمیسیون بودجه است و اصل
غرض تبصره یک این است که اشخاصی که
مشاغل خدمت اداری هستند و حقوق خدمت
میگیرند یا اشخاصی که منتظر خدمت
هستند و حقوق انتظار خدمت می گیرند و
همچنین اشخاصی که متقاعد هستند و
حقوق تقاعد میگیرند
هر گاه مستوری یا شهری داشته باشند
از دفتر وظایف حذف شود و آقای امامی
این قسمت را تصریح کردند و چون نظر
کمیسیون هم همین بود از این جهت بنده
قبول کردم و آن قسمت دیگر را که عرض
کردم اشخاصی که بمقام وزارت * * *
(صدای زنگ رئیس)
رئیس - رسماً باید پیشنهاد بدهید
آن اصلاح در کجا میشود
تبصره با اصلاح خوانده می شود
(شرح ذیل خوانده شد)
تبصره یک را بترتیب ذیل پیشنهاد
می کنم
تبصره ۱ - وزارت مالیه مجاز است
مستخدمین دولتی که بموجب مواد (۶۶) و
۷۱ قانون استخدام کشوری مستخدم رسمی
محسوب و حقوق اداری یا تقاعد یا انتظار
خدمت دریافت می دارند اگر مستوری یا
شهری در دفاتر شهری و مستوری داشته
باشند از آن دفتر حذف نمایند
رئیس - پیشنهاد آقای حشمتی
(بترتیب ذیل قرائت شد)
پیشنهاد میکنم در تبصره (۱) بعد از
جمله مستخدم رسمی محسوب میشوند این
طور نوشته شود (حقوق تقاعد یا انتظار
خدمت مطابق رتبه خود دریافت می دارند
اگر مستوری الی آخر
حشمتی - یک قسمت از پیشنهاد بنده
را پیشنهاد آقای امامی تأمین کرده است
ولی در قسمت آخرش که مطابق رتبه
خود حقوق انتظار خدمت دریافت میکنند

باید ضمیمه شود زیر لان اچند دقیقه قبل
بود که منتظرین خدمت وزارت خارجه را
بشومان شمار قرار شد چیزی به آنها بدهند
و اگر حقوق منتظر خدمت را مطابق رتبه
که دارند با آنها میدهند باید اگر شهری یا
مستوری دارند قطع بشود
وزیر مالیه - باین پیشنهادی که
آقای امامی کردند و مخبر هم قبول کردند
نظریه آقا هم تأمین می شود چون اگر
حقوق بگیرند البته مطابق رتبه شان
میگیرند
رئیس - رای میگیریم
بعضی از نمایندگان - پس گرفتند
رئیس - پیشنهاد آقای معتمد
خواننده می شود ولی بر خلاف ماده ۶۵
است
مخبر - پیشنهاد از طرف کمیسیون
است
(شرح ذیل قرائت شد)
مطابق نظر کمیسیون بودجه تقاضا
می کنم در آخر تبصره یک علاوه
اشخاصی که بمقام وزارت می رسند و
شهری یا مستوری دریافت می دارند مستثنی
شوند
رئیس - اولاً اضافه خرج است و
ثانیاً این ترتیب سابقه ندارد و باید کمیسیون
را برت بدهد رای گرفته می شود بماده ۱۳ که
مشمول بر سه تبصره است آقایانی که تصویب
می کنند قیام فرمایند
(عده کثیری قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد ماده چهارده
مخالفی ندارد
(گفتند - خیر)
رئیس - رای گرفته می شود بماده چهارده
آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند *
(اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد ماده پانزده -
آقای دکتر آقایان *
دکتر آقایان - ماده پانزده اینست که
قرائت می شود *
وزارت مالیه مجاز خواهد بود اضافه
عایدات راه آهن جنفاً به تبریز و کشتی رانی
دریاچه ارومیه را نسبت بمبلغ بیش بینی
شده در ماده ۱ و علاوه بر مخارج بیش بینی
شده در بودجه وزارت فوائد عامه بمعرف
شود راه آهن و کشتی رانی رسانند)
این اجازه نایستی با وزارت مالیه باشد
بلکه باید با وزارت فوائد عامه باشد چون
کشتی رانی و راه آهن با وزارت فوائد عامه
است و صلاحیت تشخیص خرج آنها با وزارت
فوائد عامه است *
منتضی چون پول را وزارت مالیه
می دهد باید اینجا قید شود در صورت تقاضای
وزارت فوائد عامه وزارت مالیه مجاز است

که اینکار را بکنند تصور نمی کنم نه دولت
ونه کمیسیون در اینخصوص اشکالی داشته
باشند *
وزیر فوائد عامه - البته نظر بجنبه
خرچیش وزارت مالیه باید اجازه بدهد
ولی اینکار با وزارت فوائد عامه است و ما
اگر اضافه عایدات داشته باشیم و تقاضا کنیم
البته وزارت مالیه خواهد داد و آقایان همینطور
که هست تصویب فرمایند ما خودمان با هم در
میریم *
رئیس - رای می گیریم بماده پانزده
آقایانی که تصویب می کنند قیام
فرمایند *
(اغلب برخاستند)
رئیس - تصویب شد ماده شانزده
مخالفی ندارد؟
(گفتند خیر *)
رئیس - این ماده الحاقیه است که
کمیسیون بودجه رسماً پیشنهاد کرده است
ولی ماده الحاقیه دوم است بنابراین بیعت
موکول می شود *
ماده الحاقیه اول این است که در آخر
نوشته شده و برای اطلاع آقایان قرائت
می شود *
(شرح ذیل خوانده شد)
ماده الحاقیه - وزارت مالیه مکلف
است کلیه سوخته تریاک را معدوم نموده
از این تاریخ بابت تهیه شیره و فروش سوخته
و شیره بکلی در تمام مملکت ممنوع
است *
رئیس - آقای یاسائی *
(اجازه)
یاسائی - در اینجا لازم است کمیسیون
بودجه توضیح بدهند زیرا بنده که نفهمیدم
مقصود کمیسیون از این ماده الحاقیه چیست
مبنویسند *
وزارت مالیه مکلف است کلیه سوخته
تریاک را معدوم کند * آنچه بوجه طریق و ترتیب
معدوم کند؟
اگر بنا باشد بزوا مردم بگیرد که
اینکار وزارت مالیه نیست * اگر مقصود این
است که خریداری کند؟ یک مانی در
بودجه باید برای قیمت خریداری شیره و
معدوم کردنش منظور شود * مقصود کمیسیون
از تنظیم این ماده چیست؟
رئیس - شاهزاده سلیمان میرزا *
(اجازه)
سلیمان میرزا - عرض کنم راجع به
شیره و سوخته دو موضوع است یکی
راجع باسسال است که در ذیل لایحه *
رئیس - رای گرفته میشود بماده شانزده
آقایان موافقین قیام فرمایند
(اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد ماده هفده
مخالفی ندارد؟
بعضی از نمایندگان - خیر *
رئیس - رای می گیریم بماده هفده *

آقایان که تصویب می کنند قیام فرمایند (اعقاب بر خاستند) رئیس - تصویب شد + ماده هیچجه مغالطی ندارد ؟ رأی می گیریم بپایه ۱۸ آقایان تصویب می کنند قیام فرمایند (جمع می قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده الحاقیه (بضمون آتی خوانده شد) ماده الحاقیه دوم - مجلس شورای ملی مبالغ مقصوده از شهریه و مستتریات را به تناسب ذیل برای تشکیل مدارس ابتدائی در نقاط مفصله تخصیص میدهد +

خوزستان - صدی دوازده - کردستان - صدی دوازده استرآباد و صحرای سرحدات خراسان صدی شانزده - آذربایجان - صدی بیست و چهار - بنادر جنوب - صدی نه - گیلان و مازندران صدی شش - بلوچستان و زمر ماشیر و خاش صدی دوازده مدرسه صنعتی انان در طهران - صدی نه -

بودجه پیشنهاد شده است یکی هم راجع بسالهای بعد است که بعداً اجازه خواهند داد و یک طرحی است که تقاضای دو فوریت هم شده و تقدیم خواهد شد و اینجا چیزی که هست و باید به آقایان اطلاع داده شود اینست که الان دو ماه و بیست و دو روز از سال گذشته و وزارت مالیه از اعتبار مخارج انتفاعی این سوخته ها را خریده و شیره ها را هم تهیه کرده ام ما میخواهیم که بعد از این شیره ن فروشد و بعد از این میخواهیم عوض شیره ورزشخانه تهیه کنند مردمان قوی تهیه بکنند بنابراین وزارت مالیه در این یکماه و نیم هر چه سوخته دارد همه را معدوم میکند و این يك قسمت خسارت را تحمل میکند و بطوریکه ملاحظه فرمایند در آخر ماده نوشته شده که از این تاریخ به بعد شیره و فروش سوخته و شیره معدوم است شاید انشاء الله این بالای جان اهالی بیچاره افزین برود

وزیر فواید عامه - این توضیحاتی که حضرت والا دادند صحیح است ولی اعتراض بنده باصل ماده است و عبارت ماده باید درست شود در اینجا نوشته است : (وزارت مالیه مکلف است کلیه سوخته تریاک را معدوم نموده) این عبارت را باید طوری نوشت که بعداً وزارت مالیه مبادرت بخرید و فروش سوخته نکند و الا وزارت مالیه مکلف است کلیه سوخته و شیره را معدوم کند معنی ندارد

رئیس - آقای یاسائی (اجازه)

یاسائی - این ماده بنظر بنده بی مطالعه تهیه شده است و البته آقایان تصدیق میکنند که من خیلی خوشوقت هستم که اینکار بشود و دلیل بنده هم طرحی است که داده ام و در کمیسیون عدلیه هم جدت کرده ام که برای استعمال آفیون و شیره در قانون جزا باید مجازاتی معین شود ولی اینطور بی مطالعه که (وزارت مالیه مکلف است که سوخته را بکلی معدوم نماید) آقایان تصور نمیکنند که این ترتیب بدون مطالعه در واقع در حکم قتل يك ماده نفوس است

آقا سید یعقوب - باشد چه اهمیت دارد ؟ یاسائی - باید يك طرح و زمینه مخصوص اینکار را کرد و يك فکری کرد که عاقلانه و عملی باشد (همه نمایندگان)

یاسائی - اجازه بدهید وزارت مالیه را ما اینجا مکلف می کنیم که سوخته موجودی شیره خودش را معدوم کند بسیار خوب است این اصلاح میکنیم و میگوئیم کلیه سوخته موجودی را معدوم کند این اشکالی ندارد از این بعد هم شیره بختن و فروختن آن بکلی در تمام مملکت ممنوع است همه اینها درست ولی شیره کشش بعد چه می کند ؟ شیره کشی که پنجاه سال است معتاد بکشیدن شیره است چه میکند ؟ خیلی غریب است

بنده تعجب میکنم که آقایان چرا فکری نمیکنند که نتیجه تصویب این ماده چه میشود باید صعبه اینکار را بکنند تصدیق طبیب لازم دارد و باید طبیب تصدیق کند این شخص میتواند ترک بکند در این صورت البته صحیح است ولی اگر طبیب تصدیق نکند آنوقت در نتیجه این عمل این شخص میمیرد و اینجا در واقع حکم قتل او را میدهد خوب است بکنند ملاحظه فرمایند این ترتیب عملی نیست

رئیس الوزرا - بنده نمیشود می کنم از آقایان که دوست بفرایش بنده توجه فرمایند تا نظر دولت معلوم شود این ماده الحاقیه باین شکل و ترتیب صحیح و عملی نیست بنده شخصاً عرض می کنم از این مخالفتی که می خواهم بکنم منظورم این نیست که بگویم بدولت ضرر وارد می آید خیر بنده هیچ باک ندارم از این که باک ضرر رسید چهار صد هزار تومانی هم از این راه بدولت وارد بیاید و شاید امیدوار باشم که از راه دیگری جبران کنم ولی بنده نظرم این است ماده که وضع می شود باید متناسب الاجرا و صحیح باشد

می فرمایند وزارت مالیه مکلف است کلیه سوخته تریاک را معدوم نماید این جا شاهزاده سلیمان میرزا توضیح دادند ولی بنده عرض می کنم که این ماده مقصود ایشان را نمی رساند این عبارت مکلف می کند وزارت مالیه را از حالا بدهد باین که سوخته تریاک را معدوم کند و آنوقت توجه فرمودند باظهارات آقای وزیر فواید عامه که این را بچه بگو باید بکنند وزارت مالیه مکلف است که سوخته را بخرید معدوم کند باز بخرید معدوم کند

اما اشکالی که می فرمایند اولاً حقیقتاً جای خیلی تأسف است که ادارات دولتی ما سم قاتل را بخرید می فروشند و حالاً من داخل نمیشوم در آن شکایتهائی که اگر بکمیسیون عرایض مراجعه بفرمایید خواهید دید که بچه ترتیب مردم را واداری کند که شیره را بخرند و بکشند و از طرف دیگر اینها باید ملاحظه کرد که اگر امروز بگویند عایدات ما زیاد میشود و باشد شیره زیاد فروخته ایم ببینید چند مضمک و چند اسباب بدبختی و در آینه چند رخسار ناک است

این مثل این است که بگویند ما امسال از فروختن میکروب و باطواعون فایده برده ایم بنا بر این باید این مرض ها را از میان برداشت و حالا بنده اینجا ترتیب کار را عرض می کنم اندازه مالیه و اداره تعدید تریاک بهمان ترتیبی که تا حالا جمع کرده است تا آخر سال هم این سوخته ها را جمع آوری میکند

تا حالا جمع میکرد و شیره میبخت و مردم را میکشت و نسل را از میان بر میداشت و ملت و قوه عمومی مملکت را ضعیف میکرد و از دست میداد در ازانش چند شاهی پول نالایق میگرفت

حالا دیگر از این پول نالایق باید صرف نظر کند و سوخته تریاک را جمع آوری میکند يك مرتبه معدوم کند و دیگر ترتیب و تجویزیه اش نکند و خسارت اینکار هم مطابق احصایه که حاضر کرده های عایدات این سم مهلك را از برای مملکت ما بی ضرر مخارج معین کرد سبب و سبب هزار تومان یا بعضی اوقات قریب چهار صد هزار تومان و کسری است یعنی ما بین سبب و پنجاه و چهار صد هزار تومان است

و فرضاً این مبلغ هم که بکسر شود و آن اضافه که در بودجه هست از برای خرج اینکار منظور شده و از هر ماهارجی هم مقدم تر است

حالا اگر عبارتش باز سالت ما مقصود را میخواهیم که عبارت از بر انداختن شیره کشی از این مملکت است و میخواهیم این افتخار را در این شب های آخر مجلس از برای خودمان درست کنیم و این یادگار را در این مملکت بگذاریم که مردم را بطرف ورزش و قوت ببریم تا در میدان جنگ و ورزش بسابقه پیش بروند در میدان تریاک کشی که قوه رفتن و آمدن نداشته باشند و در هر صورت این لغت و ننگ را باید از بین برداشت

حالا دیگر عبارت را هر طور می - خواهید اصلاح کنید ما هم قبول داریم یعنی مقصود این باشد که از امشب بعد شیره کشی در این مملکت موقوف شود و دیگر اداره تعدید تریاک این سم را بخریم و فروشد ما عبارت نمیخواهیم مقصود را راهر طور میخواهید تأمین کنید

وزیر مالیه - همانطور که آقای رئیس الوزرا فرمودند در این مدت هم اگر وزیر مالیه اینکار را بیک کرده است برای جلوگیری از این مسئله بوده است و این مالیاتی که وضع کرده بودند برای این بوده است که کمتر استعمال کنند

والا اگر آزاد باشند بیشتر استعمال می کنند و تصدیق خواهند نمود که اگر قیمت شیره مناسب تر و ارزان تر باشد بیشتر اقدام جلوگیری از این مسئله بوده است که کمتر استعمال بشود و الا از حیث عایدات هم بوقت دولت این نظر را ندارم و حالا هم همانطور که آقای رئیس الوزرا اظهار فرمودند گمان می کنم آقایان هم متقاعد شوند و آن طرح را مرقوم بفرمایند و این وظیفه را بعهده دولت واگذار کنند و الا این صورتی که در اینجا هست تصور بفرمایند وزارت مالیه آنوقت می کند که این کار را بکند و برای وصول عایدات آن بود و الا وقتیکه مسئله عایدات در بین نباشد دیگر وظیفه وزارت مالیه نیست که این اقدام را بکنند و بپذیرند بنده آن نظر را که ما داریم و میخواهیم کم شود حاصل نخواهد شد و برعکس زیاد خواهد شد برای اینکه حالا مقامی بیست و هفت شاهی است کمتر استعمال میکنند

و فرضاً این مبلغ هم که بکسر شود و آن اضافه که در بودجه هست از برای خرج اینکار منظور شده و از هر ماهارجی هم مقدم تر است

حالا اگر عبارتش باز سالت ما مقصود را میخواهیم که عبارت از بر انداختن شیره کشی از این مملکت است و میخواهیم این افتخار را در این شب های آخر مجلس از برای خودمان درست کنیم و این یادگار را در این مملکت بگذاریم که مردم را بطرف ورزش و قوت ببریم تا در میدان جنگ و ورزش بسابقه پیش بروند در میدان تریاک کشی که قوه رفتن و آمدن نداشته باشند و در هر صورت این لغت و ننگ را باید از بین برداشت

حالا دیگر عبارت را هر طور می - خواهید اصلاح کنید ما هم قبول داریم یعنی مقصود این باشد که از امشب بعد شیره کشی در این مملکت موقوف شود و دیگر اداره تعدید تریاک این سم را بخریم و فروشد ما عبارت نمیخواهیم مقصود را راهر طور میخواهید تأمین کنید

وزیر مالیه - همانطور که آقای رئیس الوزرا فرمودند در این مدت هم اگر وزیر مالیه اینکار را بیک کرده است برای جلوگیری از این مسئله بوده است و این مالیاتی که وضع کرده بودند برای این بوده است که کمتر استعمال کنند

والا اگر آزاد باشند بیشتر استعمال می کنند و تصدیق خواهند نمود که اگر قیمت شیره مناسب تر و ارزان تر باشد بیشتر اقدام جلوگیری از این مسئله بوده است که کمتر استعمال بشود و الا از حیث عایدات هم بوقت دولت این نظر را ندارم و حالا هم همانطور که آقای رئیس الوزرا اظهار فرمودند گمان می کنم آقایان هم متقاعد شوند و آن طرح را مرقوم بفرمایند و این وظیفه را بعهده دولت واگذار کنند و الا این صورتی که در اینجا هست تصور بفرمایند وزارت مالیه آنوقت می کند که این کار را بکند و برای وصول عایدات آن بود و الا وقتیکه مسئله عایدات در بین نباشد دیگر وظیفه وزارت مالیه نیست که این اقدام را بکنند و بپذیرند بنده آن نظر را که ما داریم و میخواهیم کم شود حاصل نخواهد شد و برعکس زیاد خواهد شد برای اینکه حالا مقامی بیست و هفت شاهی است کمتر استعمال میکنند

و فرضاً این مبلغ هم که بکسر شود و آن اضافه که در بودجه هست از برای خرج اینکار منظور شده و از هر ماهارجی هم مقدم تر است

حالا اگر عبارتش باز سالت ما مقصود را میخواهیم که عبارت از بر انداختن شیره کشی از این مملکت است و میخواهیم این افتخار را در این شب های آخر مجلس از برای خودمان درست کنیم و این یادگار را در این مملکت بگذاریم که مردم را بطرف ورزش و قوت ببریم تا در میدان جنگ و ورزش بسابقه پیش بروند در میدان تریاک کشی که قوه رفتن و آمدن نداشته باشند و در هر صورت این لغت و ننگ را باید از بین برداشت

حالا دیگر عبارت را هر طور می - خواهید اصلاح کنید ما هم قبول داریم یعنی مقصود این باشد که از امشب بعد شیره کشی در این مملکت موقوف شود و دیگر اداره تعدید تریاک این سم را بخریم و فروشد ما عبارت نمیخواهیم مقصود را راهر طور میخواهید تأمین کنید

وزیر مالیه - همانطور که آقای رئیس الوزرا فرمودند در این مدت هم اگر وزیر مالیه اینکار را بیک کرده است برای جلوگیری از این مسئله بوده است و این مالیاتی که وضع کرده بودند برای این بوده است که کمتر استعمال کنند

والا اگر آزاد باشند بیشتر استعمال می کنند و تصدیق خواهند نمود که اگر قیمت شیره مناسب تر و ارزان تر باشد بیشتر اقدام جلوگیری از این مسئله بوده است که کمتر استعمال بشود و الا از حیث عایدات هم بوقت دولت این نظر را ندارم و حالا هم همانطور که آقای رئیس الوزرا اظهار فرمودند گمان می کنم آقایان هم متقاعد شوند و آن طرح را مرقوم بفرمایند و این وظیفه را بعهده دولت واگذار کنند و الا این صورتی که در اینجا هست تصور بفرمایند وزارت مالیه آنوقت می کند که این کار را بکند و برای وصول عایدات آن بود و الا وقتیکه مسئله عایدات در بین نباشد دیگر وظیفه وزارت مالیه نیست که این اقدام را بکنند و بپذیرند بنده آن نظر را که ما داریم و میخواهیم کم شود حاصل نخواهد شد و برعکس زیاد خواهد شد برای اینکه حالا مقامی بیست و هفت شاهی است کمتر استعمال میکنند

و فرضاً این مبلغ هم که بکسر شود و آن اضافه که در بودجه هست از برای خرج اینکار منظور شده و از هر ماهارجی هم مقدم تر است

حالا اگر عبارتش باز سالت ما مقصود را میخواهیم که عبارت از بر انداختن شیره کشی از این مملکت است و میخواهیم این افتخار را در این شب های آخر مجلس از برای خودمان درست کنیم و این یادگار را در این مملکت بگذاریم که مردم را بطرف ورزش و قوت ببریم تا در میدان جنگ و ورزش بسابقه پیش بروند در میدان تریاک کشی که قوه رفتن و آمدن نداشته باشند و در هر صورت این لغت و ننگ را باید از بین برداشت

حالا دیگر عبارت را هر طور می - خواهید اصلاح کنید ما هم قبول داریم یعنی مقصود این باشد که از امشب بعد شیره کشی در این مملکت موقوف شود و دیگر اداره تعدید تریاک این سم را بخریم و فروشد ما عبارت نمیخواهیم مقصود را راهر طور میخواهید تأمین کنید

وزیر مالیه - همانطور که آقای رئیس الوزرا فرمودند در این مدت هم اگر وزیر مالیه اینکار را بیک کرده است برای جلوگیری از این مسئله بوده است و این مالیاتی که وضع کرده بودند برای این بوده است که کمتر استعمال کنند

والا اگر آزاد باشند بیشتر استعمال می کنند و تصدیق خواهند نمود که اگر قیمت شیره مناسب تر و ارزان تر باشد بیشتر اقدام جلوگیری از این مسئله بوده است که کمتر استعمال بشود و الا از حیث عایدات هم بوقت دولت این نظر را ندارم و حالا هم همانطور که آقای رئیس الوزرا اظهار فرمودند گمان می کنم آقایان هم متقاعد شوند و آن طرح را مرقوم بفرمایند و این وظیفه را بعهده دولت واگذار کنند و الا این صورتی که در اینجا هست تصور بفرمایند وزارت مالیه آنوقت می کند که این کار را بکند و برای وصول عایدات آن بود و الا وقتیکه مسئله عایدات در بین نباشد دیگر وظیفه وزارت مالیه نیست که این اقدام را بکنند و بپذیرند بنده آن نظر را که ما داریم و میخواهیم کم شود حاصل نخواهد شد و برعکس زیاد خواهد شد برای اینکه حالا مقامی بیست و هفت شاهی است کمتر استعمال میکنند

رئیس - آقای میرزا محمد خان وکیل
(اجازه)
میرزا محمدخان موافق
رئیس آقای عراقی (اجازه)
حاج آقا اسمعیل عراقی - مخالفم
در این زمینه بنده و جمعی از آقایان
یک پیشنهادی داریم چون بنده آن قسمی
را که کمیسیون بوده کرده است نفعی
برای سرحدات آنجاها نمی گذرد و راست
می گوییم این وضع تقسیمش بی مورد است و اگر
مطابق آنچه که در مملکت وصول میگردند
و حالا چون شهرها نمی دهند تقسیم می
کنند بنده تصور میکنم همه باید علی السویه
باشد
یعنی این ترتیب که هر حوزه انتخابیه
بهمان اندازه که وکیل میدهد بهمان اندازه
هم سهم برد یعنی صدوسی و شش قسمت
تقسیم شود (بند و کلام) و در این زمینه بنده
و جمعی از آقایان پیشنهادی داده ایم و ایده
تقسیم بندی بنظر بنده خیلی غریب و عجیب
است!
رئیس - آقای میرزا محمد خان
وکیل (اجازه)
میرزا محمدخان وکیل - بنده ابداً
مخالف نیستم که همه جا معارفش توسعه
پیدا کنند ولی اگر درست توجه بفرمائید
نقطه نظر کمیسیون این نبوده است که یک
جارا بدهد و یک جا را محروم کند و بنده
نظر کمیسیون را شرح می دهم این جاسمی
نویسد:
رشت - خوزستان - بلوچستان
کردستان - آذربایجان در اینجا اساس
نظر مجلس و کمیسیون بوده این است
که زبان فارسی در تمام مملکت بسط و
توسعه پیدا کند
عراقی - اینطور نیست
میرزا محمد خان وکیل - ملاحظه
بفرمائید نماینده بلوچستان اینجا هست
سؤال بفرمائید هر تمام دیوستان فرسخ
بلوچستان یک مدرسه نیست هزار نفر زبان
فارسی میدانند و بقیه نمیدانند
این بود که از این نظر اینطور تقسیم
بندی شد و تمام منظور این بوده است که
زبان فارسی در تمام مملکت اعم از خوزستان
یا کردستان یا جاهای دیگر توسعه پیدا
کند
حالا اگر آقا میخواهند برای عراق
هم پیشنهاد بفرمائید البته داده شود ولی
اساساً مقصود همانست که اول عرض کردم
و حالا این یک جمله مترضه بود که عرض
کردم و بیش از این دیگر چیزی لازم نیست
عرض کنم
رئیس - آقای رهنما

رهنما - موافقم
(همه) بین نمایندگان - صدای زنگ
رئیس - همه طولانی
رئیس - معلوم میشود صدای زنگ هم
بگوش آقایان نمیرسد آقای شیروانی
(اجازه)
شیروانی - اگر آقایان اعضاء کمیسیون
بوده بیک قدری رعایت کرده بودند که در
تمام مملکت بتناسب تقسیم شود و برای
ولایتهای خودشان که البته حق هم دارند
زیاده روی نکرده بیک معجزه چنانچه در مجلس
برای بنده
بنده عرض میکنم مقصود از زبان
فارسی که آقای وکیل الملک فرمودند نوشتن
زبان فارسی است و ما مدرسه در تمام مملکت
برای نوشتن زبان فارسی لازم داریم و
البته در قسمت آذربایجان از جهات
مختلفه و نقطه نظرهایی باید زیاد تر رعایت
شود
چنانچه بریر روز هم اینکار را کردیم
ولی باید از دو نقطه نظر این تقسیم بشود
یا اینکه بهر ولایتی بتناسب این مبلغی که
قطع میکنند بهمان اندازه بهش بدهند
زیرا این پول را در همان شهر یا محل خرج
میکردند و حالا که قطع میشود باید بصرف
معارف همان محل برسد
ولی بوقت مقصود اینست که این
یک پولی است عمومی که از تمام مملکت
بعنوان مالیات اخذ میشود و این را مجلس
میخواهد نگذارد یک عده بخورند و می
خواهد این پول را صرف معارف مملکت
بکنند
البته در اینصورت تصدیق بفرمائید
که باید در اینجا بتام نقاط بطور مساوی
تقسیم شود
زیرا این پول را اصفهانی میدهد
آذربایجانی میدهد - تمام نقاط مملکت می
دهند و باید بهمان تناسب خرج خودشان
بشود
(جمعی از نمایندگان - صحیح است)
اینست که پیشنهادی شده است که
بتناسب عده و کلام که صدوسی و شش نفرند
تقسیم شود
کفیل وزارت معارف - این یک
طرحی بوده است که از طرف آقایان
نمایندگان تقدیم مجلس شورای ملی شده
است و در کمیسیون بوده هم تحت مطالعه
قرار داده اند و مدافعی هم که از این طرح
باید بشود بعهد خود آقایان است
ولی البته لازم بود که با وزارت
معارف مشورت بشود و در کمیسیون بانظر
وزارت معارف دلائلی که داشت این مادرا
تصویب فرموده و تقدیم مجلس شورای ملی
شده است اینجا لازم است
بنده مجلاً خدمت آقایان عرض کنم

که اگر از این منظوعات یک عایدی بدست
بیاید یک عایدی گزافی نخواهد بود منتظر در
حدود هفتاد یا هشتاد هزار تومان بالاتر یا
کمتر بشود
آقایان معتقدند که این مبلغ در تمام
حوزههای انتخابیه و تساوی تقسیم شود بسیار
خوب و ولی آیا ممکن است از این پول این
منظور انجام گیرد یا این مدارس تشکیل
شود؟
بنده عرض میکنم با این مبلغ نمیشود در
تمام نقاط یک مدرسه متوجه شود و هر جا یک
سهم خیلی خیلی خواهد رسید که هیچ از آن
استفاده نخواهند کرد
بعضی از نمایندگان - با همه خواهند
کرد
کفیل وزارت معارف - اجازه بفرمائید
بنده می خواهم نظر آقایان را متوجه باین
قضیه کنم که اگر در اینجا یک رهایتی
نسبت بعضی جاها شده است برای این بوده
است که معارف آنجاها نسبتاً کمتر و عقب
تر بود در آنجاها مدرسه وجود نداشته
(همه نمایندگان - صدای
زنگ رئیس)
کفیل وزارت معارف - در این نقاط
سرحدی که ذکر شده مدرسه وجود ندارد
علی ایحال بسته بنظر آقایان است ولی در آن
صورت فایده نخواهیم برد
جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی
است
رهنما - بنده مخالف با کفیل است
مذاکرات
رئیس بفرمائید
رهنما - بنده گمان میکنم اگر
مجلس اجازه بدهد که در این موضوع
یک قدری بیشتر صحبت بشود آنوقت از آن
قسمت پیشنهادات راحت خواهیم شد شاید
آقایان موافقت بفرمائید
از این جهت بنده معتقدم که آقایان
اجازه بدهند که یک قدری در این
موضوع بیشتر مذاکره شود شاید
آقایان قانع شوند و از مغایرتهای پیشنهادها
راحت شویم
جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی
است
رئیس - آقایان کافی میدانند؟
جمعی از نمایندگان - بلی کافی است
رئیس - پیشنهادها قرائت میشود
(بعضیون ذیل خوانده شد)
پیشنهاد آقای آقا میرزا شهاب - بنده
پیشنهاد میکنم شهری و مستعمرات مقطوعه
بنظر شورای عالی معارف برای مدارس
ابتدائی ایالات و ولایات تقسیم شود
آقا میرزا شهاب - آقایان نمایندگان
ولایات از بس جنجال فرمودند متوجه به
پیشنهاد بنده نشدند در پیشنهاد بنده یک
شاهی برای طهران نیست

نوشتنام معارف ابتدائی ایالات و
ولایات یکی می گوید همه اثر را خرج طهران می
کنند ابداً اینطور نیست قبلاً بنده غیر از
طهران
اگر آقایان بیودجه معارف مراجعه
بفرمائید تصدیق می کنند که معارف کرمان
از همه جا کمتر است و بنده خودم از اشخاصی
بودم که شش ماه زحمت کشیدیم تا این
شهرها قطع شد و ناله و فریاد صاحبان
این شهرها بیک قسمت بیشتر متوجه شخص
بنده است
برای اینکه خودم کمک کردم و
این اسامی را پیدا کردم و هر کدام را که
غیر مستحق تصور کرده اند این جا شهرها
و مستعمراتی شان را قطع کرده اند
بنابراین بنده حق اولویت دارم که
یک چوبه بزنم یا در این تقسیم که شده
است یک قسمت هم برای کرمان ولو
بعنوان حق الزحمه هم باشد بگرم ولی
آقایان دیدند که برای کرمان چیزی
منظور نشده است
و حالا آقایان هم هر کدام نماینده
یک معنی هستند و آنهایی هم که نماینده
طهران هستند بنده سایر جاها هم هستند
و اگر یک نظر بهتری و یک نورمول عملی
تری برای تقسیم بندی این مقطوعات
بنقاط مملکت معین بفرمائید شاید آن
وقت بنده هم پیشنهاد خودم را مسترد
دارم
می گویند این پولی که تقریباً شصت
وسه هزار تومان می شود این را بدهد و کلا
تقسیم کنند در صورتیکه صدوسی و شش
نفر وکیل هست و یکی از نقاطی که در
اینجا نوشته شده است بلوچستان است
اولاً آنجا یک نفر وکیل دارد و ثانیاً
تاکنون از طرف دولت هیچ توجهی به
آنجا نشده است
ولی نسبت به بند عباس شده است نسبت
بفارس شده است نسبت به بندر جنوب شده
است و این پول یک پولی بوده است که
ما میخواهیم با آن تعلیم اجباری را در مملکت
ترویج کنیم این یک پولی بوده است که
در نتیجه یک تغییر سلطنتی در مملکت پیدا
شده یعنی اگر سابقاً میخواهیم این شهرها
ها را قطع کنیم تولید معظورات می کرد
ولی در نتیجه این تغییر موفق شدیم که شصت
هفتاد هزار تومان از محل این شهرها
تخصیص کنیم
و اگر بعنوان انعام هم باشد باید تمام
ایالات و ولایات تقسیم نمایم که در واقع
یادگار عصر انقلاب این مملکت باشد و از
طرف و کلاهی که در این تغییر شرکت
داشتند این انعام و هدیه برای مدارس
ابتدائی هر حوزه انتخابیه داده شود و این

اطراف مملکت را در تحت نظر گرفته ایم
دولت و مجلس در نظر داشتند که در کردستان
و ترکمن و هم بطور بیشتر جنوب و خوزستان
مدارس ابتدائی زیاد شود و برای خاطر
توسعه دادن به معارف را زیاد مدارس ابتدائی
این کار را کردیم
حالا شما میگویند این پول را من
گوشتم قربانی تقسیم کنیم؟ ما هم بعد از
مدنی مرفق شدیم که یک معنی از برای
بسط معارف در نقاطیکه نظر و توجهمان
در آنجاها بوده است پیدا کنیم ولی الان
شما می خواهید این مقصود را با این احساسات
از بین ببرید
حائری زاده - شما تبعیض میکنید
آقا سید یعقوب - آقای حائری زاده
شما وکیل بزرگ هستید و آقا وکیل آذربایجان
هم هستید و وکیل خراسان هم هستید و همه
جا در نظر شما باید یکسان باشد یعنی هر
نقطه را که شما ببینید احتیاجش بیشتر است
باید پیش قدم باشید برای رفع احتیاج آن
نقطه همینطور کل واصل اگر تشخیص دادید
که از برای خوزستان مدرسه لازم است
باید فوراً تأسیس کرد
آقایان کجا هستی ما وکیل سیاسی
هستیم ما وکیل عدلیه نیستیم که بیاییم
دفاع از حقوق فلان شخص بکنیم ما باید
دفاع از حقوق عمومی بکنیم
مخبر - از اطراف بهمن تذکر داده
شد که این پیشنهاد را قبول نکنم ولی چون
اکثریت کمیسیون بمن اجازه نداده اند
نمی توانم قبول کنم و از آنطرف هم
آقایان باید این قسمت را ملحوظ بفرمائید
که اگر این پیشنهادها قابل توجه شود اصل
موضوع بودجه از بین میرود
رئیس - آقای آقا سید یعقوب
(اجازه)
آقا سید یعقوب - بنده می خواهم
حضور آقایان محترم یک عرض بکنم
که اگر توجه بفرمائید گمان می کنم
خود آقایان موافقت بفرمائید این پیشنهاد
رایس بگیرند ابداً صحبت آذربایجان
و شیراز و اصفهان و کرمان نیست
(همه نمایندگان)
آقا سید یعقوب اجازه بدهید
ما ما تماماً نماینده ملت ایرانیم بنده
وکیل ایالات همه هستم آقا وکیل اصفهان
و وکیل سایر جاها هم هستم آقایان توجه
بفرمائید که در این جا ما خواسته ایم یک
قسم اساسی برداریم یعنی در آنجاها
که تعلیم ابتدائی کمتر بود یک مساعده
بشود
بنده در کمیسیون بودجه که بود همیشه
مدافع وزارت معارف بوده ام و مخصوصاً وقتی
که کفیل معارف این صورت را آورد ما
دیدیم از هر جهت عادلانه و
عادلانه و بر حسب پیشرفت مملکت کرده
است
خود آقایان توجه دارند که ما کاملاً

است آقایان همه پیشنهادات را بدهند
خدمت آقای رئیس و کمیسیون بودجه را
همین الان متعقد کنند و در این ضمن که
کمیسیون بودجه تشکیل می شود ما داخل
مطاب دیگری بشویم - نا آقای مخبر از
کمیسیون بودجه که تکلیف بکنند و
هر کار را که قبول کردند بیاورند به مجلس
تا تکلیفش معلوم شود
رئیس - آقای حائری زاده
(اجازه)
حائری زاده - در نتیجه مخالفتیکه
آقای مخبر کردند نسبت بقبول این پیشنهاد
بنده در سهم خود امضای می کنم
برای اینکه بودجه معلوم نشود ولی به آن
ماده الحاقیه کمیسیون هم رأی نخواهم
داد
رئیس - پیش نهاد آقای تقی زاده
(بشرح ذیل قرائت شد)
پیش نهاد میکنم مدرسه صنعتی انات
طهران حذف شود و این قلم بمعارف
کردستان و خوزستان علاوه شود
تقی زاده - بنده این پیش نهاد را بجهة
این کردم که خاطر آقایان را متوجه کنم باینکه
همینطور آقای رئیس الوزرا فرمودند اینجا
مطلب ولایتی در بین نیست و بنده خودم که
آذربایجانی هستم و وکیل طهران
هستم تکلیف کردم که مال طهران را
حذف کنند ولی تکلیف هم نکردم که به
آذربایجان اضافه شود
ماها نماینده تمام ولایات هستم و این
خبر کمیسیون را که آقایان درست دارند
یک نایبش است از طرف مجلس شورای
ملی برای یک خدمت علی
مقصود این نیست که معارف همه نقاط
از این پول تقویت شود البته باید بشود و
و اگر داشته باشیم الان پیشنهاد می کنم
یک کرور برای معارف تمام نقاط تخصیص داده
داد و بلکه به اتفاق رأی خواهیم داد
ولی فعلاً بنده امید واری ندارم و خواهش
دارم از آقایان که باین یک قلم رأی بدهند
برای ولایات سرحدی که در آنجاها زبان
فارسی تدریس شود
زیرا معارف و زبان ملی را باید تقویت
کرد و این یک نایبش باید باشد از طرف
مجلس و مخصوصاً و کلاهی ولایات چنانچه
در مجلس اول دوم این نایبش داده شد
یعنی همه و کلاهی بجای اینکه برای ولایات
خودشان پیشنهادی بکنند
برای کلیه مملکت پیشنهاد میگردند
و باید همه بطور باشد و اشخاصی که علاقه مندی
دارند که ایران یک مملکت بزرگی باشد
و اتصال اجزائی که بیک جهاتی ضمت دارند با
بواسطه زبان است یا بواسطه دوری از مرکز
است
بنده نظرم این است که اگر ممکن

پول در واقع یک کمک خرجی برای آنها
خواهد بود
شوشتری در صحرای نیست
آقا میرزا شهاب - در صحرای امروز
از اثر امنیت مدرسه پیدا شده است
وزیر عدلیه پنج مدرسه هست
آقا میرزا شهاب - بله بفرمائید آقای
وزیر عدلیه پنج مدرسه هم باز شده اگر
اطلاع ندارید جرأید را ملاحظه کنید
اطلاع بیدامی کنید
بنده معتقدم کسانی هم که این پیشنهاد
را امضاء کرده اند عقیده دارند که باید به
تناسب صدوسی و شش سهم که تقریباً هشتاد
این پول ممکن است هشتاد مدرسه تأسیس
شود یا یک کمک خرجی با نهاد داده شود و این
تقریباً یک یادگاری است از این تغییر وضع
مملکت که باید بتام نقاط سهمی داده
شود و این برای ترویج زبان فارسی است
بمعنای حق الزحمه هم باشد بگرم ولی
آقایان دیدند که برای کرمان چیزی
منظور نشده است
و حالا آقایان هم هر کدام نماینده
یک معنی هستند و آنهایی هم که نماینده
طهران هستند بنده سایر جاها هم هستند
و اگر یک نظر بهتری و یک نورمول عملی
تری برای تقسیم بندی این مقطوعات
بنقاط مملکت معین بفرمائید شاید آن
وقت بنده هم پیشنهاد خودم را مسترد
دارم
می گویند این پولی که تقریباً شصت
وسه هزار تومان می شود این را بدهد و کلا
تقسیم کنند در صورتیکه صدوسی و شش
نفر وکیل هست و یکی از نقاطی که در
اینجا نوشته شده است بلوچستان است
اولاً آنجا یک نفر وکیل دارد و ثانیاً
تاکنون از طرف دولت هیچ توجهی به
آنجا نشده است
ولی نسبت به بند عباس شده است نسبت
بفارس شده است نسبت به بندر جنوب شده
است و این پول یک پولی بوده است که
ما میخواهیم با آن تعلیم اجباری را در مملکت
ترویج کنیم این یک پولی بوده است که
در نتیجه یک تغییر سلطنتی در مملکت پیدا
شده یعنی اگر سابقاً میخواهیم این شهرها
ها را قطع کنیم تولید معظورات می کرد
ولی در نتیجه این تغییر موفق شدیم که شصت
هفتاد هزار تومان از محل این شهرها
تخصیص کنیم
و اگر بعنوان انعام هم باشد باید تمام
ایالات و ولایات تقسیم نمایم که در واقع
یادگار عصر انقلاب این مملکت باشد و از
طرف و کلاهی که در این تغییر شرکت
داشتند این انعام و هدیه برای مدارس
ابتدائی هر حوزه انتخابیه داده شود و این

هر چه هست باید اتصال آنها را برکن
مملکت تقویت کنند
چون اینجا ذکر شد که اگر یکی از
این پیشنهادات قابل توجه بشود بودجه می ماند
زیرا باید برود بکمیسیون بودجه و مبادا
در اثر این پیشنهادات خللی ببقیه کمیسیون
برسد از این جهت اگر آقایان قبول بفرمائید
که به خبر کمیسیون رأی بدهند و دوباره این خبر
بکمیسیون نرود بنده در پیشنهاد خودم اصراری
ندارم ولی اگر بنا شود یک پیش نهاد دیگری
قبول شود در آن صورت بنده پیشنهاد
خواهم کرد که طهران را حذف بکنند و
علاوه کنند به خوزستان و کردستان حالا
دیگر بسته بنظر آقایان است
رئیس - شاهزاده سلیمان میرزا
(اجازه)
سلیمان میرزا - استدعا می کنم که
بعد از استماع مذاکرات آقای تقی زاده
یک قدری توجه بدهد بفرمائید
این مبلغی را که آقایان در نظر گرفته
اند علی الخصوص وقتی که به صدوسی و شش
قسمت هم تقسیم شود خیلی چیز غریبی
است
مثلاً وقتی حساب کنیم این مبلغ را
که در سال هفتاد و سه هزار تومان است که
ماهه اش می شود دوازده هزار و سیصد و
پنجاه تومان و اگر بفرمائید آقای حائری زاده
بشصت عده و کلا تقسیم بفرمائید می شود
تقریباً نود تومان و کلاسهای تحصیلی هم
از ماه ششم شروع می شود و حالا پنج ماه است
که مدارس در هر جا که باز است هر شاگرد
و معلمی در آنجا مشغول تحصیل یا تدریس
است و بر فرض که این مبلغ را هم با آنجاها
ببفازانید فایده ندارد و کمیسیون اول فکر
و نظری که داشت این بود که باید برای
سال آتی اول معلم درست کرد تا شاگرد
بتوانند درس بخوانند
مملکتی که معلم ندارد شما هر قدر هم
بسر اعتبارات معارف ببفازانید نتیجه
ندارد
حالا اگر آقایان هم قبول بفرمائید بهترین
ترویج معارف از برای مملکت پیدا کردن
معلم است وقتی که این مبلغ را اختصاص
دادید به دارالمعلمین در واقع از برای همه
مملکت فایده و نتیجه دارد و یک تقسیم عادلانه
ای است
امروز اگر آقایان توجه بفرمائید
ملاحظه می کنند که در طهران یادروایات
معلمی که بتواند کلا زبان فارسی را درس
بدهد نیست
چونکه استن غیر از درس دادن است
علی الخصوص باطفال کوچک پس باید
معلم تربیت کرد تا معارف اصلاح شود
بنا بر این کمیسیون نظر اولیه اش این
بود که این را بدهند به دارالمعلمین اینست

رئیس - آقای حائری زاده
(بشرح ذیل قرائت شد)
پیش نهاد میکنم مدرسه صنعتی انات
طهران حذف شود و این قلم بمعارف
کردستان و خوزستان علاوه شود
تقی زاده - بنده این پیش نهاد را بجهة
این کردم که خاطر آقایان را متوجه کنم باینکه
همینطور آقای رئیس الوزرا فرمودند اینجا
مطلب ولایتی در بین نیست و بنده خودم که
آذربایجانی هستم و وکیل طهران
هستم تکلیف کردم که مال طهران را
حذف کنند ولی تکلیف هم نکردم که به
آذربایجان اضافه شود
ماها نماینده تمام ولایات هستم و این
خبر کمیسیون را که آقایان درست دارند
یک نایبش است از طرف مجلس شورای
ملی برای یک خدمت علی
مقصود این نیست که معارف همه نقاط
از این پول تقویت شود البته باید بشود و
و اگر داشته باشیم الان پیشنهاد می کنم
یک کرور برای معارف تمام نقاط تخصیص داده
داد و بلکه به اتفاق رأی خواهیم داد
ولی فعلاً بنده امید واری ندارم و خواهش
دارم از آقایان که باین یک قلم رأی بدهند
برای ولایات سرحدی که در آنجاها زبان
فارسی تدریس شود
زیرا معارف و زبان ملی را باید تقویت
کرد و این یک نایبش باید باشد از طرف
مجلس و مخصوصاً و کلاهی ولایات چنانچه
در مجلس اول دوم این نایبش داده شد
یعنی همه و کلاهی بجای اینکه برای ولایات
خودشان پیشنهادی بکنند
برای کلیه مملکت پیشنهاد میگردند
و باید همه بطور باشد و اشخاصی که علاقه مندی
دارند که ایران یک مملکت بزرگی باشد
و اتصال اجزائی که بیک جهاتی ضمت دارند با
بواسطه زبان است یا بواسطه دوری از مرکز
است
بنده نظرم این است که اگر ممکن

که اگر آقایان موافقت فرمایند متعاقباً اجازه بدهند که يك پیشنهادی بکنیم که این مبلغ مخصوص باشد

از برای دارالمعلمین والیه اعضاء کمیسیون ودولت هم موافق خواهند بود و این يك قدم عادلانه است از برای تمام مملکت والا همانطوریکه آقای تقی زاده فرمودند ماها تمام وکیل تمام مملکتیم وکیل شیراز فرقی با وکیل اصفهان ندارد و باید همگی برای پیشرفت و خیر امور مملکت حرف بزنیم.

این پیشنهادی که شده بود برای معارف سرحدات بود ولی حالا اینجا ممکن است متعاقباً بگوئیم که این پول داده شود به دارالمعلمین زیرا بهترین قدمهاست و زودتر هم بمقصد اصلی میرسیم.

رئیس - بنده تصور می کنم سابقه این مذاکرات اگر ادامه پیدا کند شاید منتهی بیک مذاکره ای بشود که منافی بانظر وحدت ملی باشد و یک نکته را هم میخواستم تذکر بدهم به آقایان و آن این است که وزارت معارف مسؤول است که تمام ملاحظات اقتصادی و موقعیت جغرافیائی ملت ایران را در نظر بگیرد و برطبق آن این مبلغ را که مجلس شورای ملی رای می دهد بصرف بنابر این اگر آقایان بخواهند وارد شوند در کیفیت تقسیم آن بانظر به خودشان البته حق دارند ولی تصور میکنم اگر این اعمال نظر را غیر مستقیم فرمایند بهتر باشد زیرا ممکنست باین ترتیب در آینه سلب مسؤلیت ازوزارت معارف بشود.

ناصر ندامانی - بنده هم پیش نهادی تقدیم کرده ام استدعا می کنم خواننده شود.

رئیس - تکلیف این دو پیشنهاد اولی چه می شود؟ همه را بخوانند؟ بعضی از نمایندگان - بخوانند (پیشنهاد آقای طهراني بضمون ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد می نمایم که وجه مزبور بنظریات وزارت معارف بقریب الا هم فراهم مصرف شود.

مخبر - این پیشنهاد را قبول می کنم؟ طهراني - يك پیشنهاد دیگری هم در همین موضوع تقدیم کرده ام آنرا هم بخوانند شاید عبارتش بهتر باشد.

رئیس - ممکنست اینطور اصلاح شود؟ شهریه - متهمیهای مقطوعه سایر آقایان هم موافقت می فرمایند؟

جمعی از نمایندگان - صحیح است.

رئیس - تصویب شد.

این ماده الحاقیه سوم است ولی مورد ندارد.

(شرح ذیل خوانده شد)

مدارس ملی شهر طهران بواسطه

عدم کفایت اعانه دچار بحران و بدستى وظایف خود را نمی توانند ادامه دهند لهذا من باب اینکه تا حدی بمدارس مزبور کمکى بشود امضاء کنندگان ذیل ماده الحاقیه سوم را بخیر کمیسیون بودجه مملکتی پیشنهاد مینمائیم.

ماده الحاقیه - مجلس شورای ملی تصویب می نماید که ماهی یکصد و چهل و دو تومان از صرفه جوئی های ادارات وزارت معارف بکسک خرج سی مدرسه ملی علاوه شود که بهر يك از این معارس افلا ماهی ده تومان برسد.

رئیس - متأسفانه برخلاف ماده شصت و سه است والا هم آقایان موافقت کرده ام.

رئیس - ماده الحاقیه هم بنده تقدیم عمل خوانده می شود ولی جزو قانون بودجه محسوب نخواهد شد.

(بضمون ذیل خوانده شد)

وزارت مالیه مکلف است مستیری و شهریه و تعقیف و حقوق موقوفه (شرح معمولی که دولت میبرد) را بخواهد مطالبه همان اشخاص از دولت بابت بدهی مالیات همان اشخاص راجع به همان سته یا سنوات دیگر محسوب دارد ولی انتقال و واگذاری مستیری یا شهریه یا تعقیف یا طلب شخصی بدیگری خارج از حدود این ماده است.

عدل - مسئله احتساب مطالبات اشخاص در مقابل بدهی مالیاتی آنها در کمیسیون قرائین مالیه تصویب شده و در مجلس هم يك شورش هم تمام شده و بنده آن روز استدعا کردم جزو دستور شود ولی بعد وزیر مالیه يك لایحه دیگر را تقاضا کردند جزو دستور شد.

و حالا بنظر خود دولت بنده می خواهم این مسئله جزو بودجه باشد که دیگر اسباب زحمت آقایان نباشد که شورانی آن لایحه بشود و همین ماده الحاقیه را بگذرانند سهلتر است و دولت هم خودش موافق است.

وزیر مالیه - چون لایحه اش اینجا نیست و برای سهولت کار مردم لازم است این مسئله را بگذرانند ممکن است فعلاً بودجه را تصویب کنند و بعد آن لایحه را بگذرانند چون مختصر است و آنقدر وقتی هم لازم ندارد.

رئیس - ماده الحاقیه دیگری است قرائت می شود.

(بضمون آتی خوانده شد)

امامضاء کنندگان ذیل ماده الحاقیه ذیل را پیشنهاد می نمائیم.

ماده الحاقیه - وزارت مالیه مکلف است که بقایای مالیاتی رعایا و اراضین خردمالکی که مالیات آنها در سال پیشتر از بیست تومان نیست از باب تعامیلات قبل از سنه ۱۳۰۴ تا

موقوف بمطالبه گذاشته و از دفاتر مالیاتی حذف نماید.

مفتی - حائری زاده - محمد ولی اسدی - میرزا آقاخان - رضا حکمتی

وزیر مالیه - يك پیشنهاد دیگری هم گویا آقایان تهیه کرده اند که دو قسمت است یعنی يك قسمت هم مال رعایای خالصه خرده مالک است آن را ممکن است قبول کنیم زیرا جامع تر است.

ماده واحده - بوزارت مالیه اجازه داده می شود که نسبت به بقایای سنواتی قبل از سنه ۱۳۰۳ زارعین خالصجات از نقدی و جنسی که دارائی آنها بیش از دوست تومان نخواهد بود و خرده مالکی که بدهی مالیاتی سالیانه آنها بیش از بیست تومان نخواهد شد موقوف و از دفاتر دولتی حذف نماید.

پااله نظامی - محمد ولی اسدی - رضوی - یعقوب الوسوی - سهراب زاده طهراني - سید کاظم یزدی

رئیس - مقصودتان این پیشنهاد است؟ وزیر مالیه - بلی

حائری زاده - ما هم این را قبول میکنیم مخیر - چون دولت قبول کرد بنده هم قبول میکنم.

رئیس - این تقریباً اصلاح شده است (باین مضمون خوانده شد)

ماده واحده - بوزارت مالیه اجازه داده می شود که نسبت بدهی و بقایای سنواتی قبل از سنه یک هزار و سیصد و سه رعایای خالصجات که دارائی آنها بیش از دوست تومان نخواهد بود و رعایای خرده مالکین که بدهی مالیاتی سالیانه آنها بیش از بیست تومان نخواهد شد موقوف بمطالبه قرار داده و از دفاتر دولتی حذف نماید.

حائری زاده - این که عوض شده است رئیس - این چه دیگری است؟ آن اولی را قبول کردید؟

مخبر - بلی

رئیس - رأی گرفته می شود این ماده الحاقیه که طرف قبول واقع شد آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند.

(المطلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد باقی مواد الحاقیه مورد ندارد.

شوردر کلبات است یک نفر از نمایندگان مخالفی نیست رئیس - مخالفی ندارد؟ (گفته شد غیر)

رئیس - رأی گرفته می شود باورقه نسبت باین لایحه بودجه که مشتمل بر هیجده ماده اصلی و چند ماده الحاقیه است (اخذ آراء شروع و بعضی از نمایندگان خارج میشوند)

رئیس - آقایان تشریف نبرند که

تکلیف جلسه فردا معلوم شود.

اخذ اوراق رأی تمام شد

استخراج آراء بعمل آمده ۶۷ ورقه سفید تعداد شد

رئیس - عده حاضر هشتاد و چهار به اکثریت شصت و هفت رای تصویب شده اسامی رأی دهندگان - سلطان ابراهیم خان افغمی - افشار - میرزا حسین خان علائی - آقا شیخ جلال - آقا سید علاءالدین - آقا سید سهراب خان - علی خان اعظمی - دکتر احتشام محمد تقی خان اسعد

هرمزی - دیوان بیگی - سهراب زاده صدرائی - یحیی خان زنگنه - آقا قاضی همدانی - امیر حسین بختیار - زعیم - هارم - طباطبائی - دیبا - دکتر حسین خان بهرامی - حائری زاده - میرزا عبدالله خان معتمد - رهنما - آقا سید یعقوب - نجات - تجدد - سید احمد بهبهانی - میرزا محمد خان معظمی - دکتر ضیائی - بدالله خان

سید حسن کاشانی - ذوالقدر - طهراني - دست قیب - حاج میرزا علی رضا - شیخ الاسلام - ملایری - سید ابراهیم ضیاء - عراقی - اتابکی - ایزدی - دکتر آقایان - حاج حسن آقا ملک - افسر - میرزا محمد خان وکیل - عصر انقلاب - اخگر - میرزا غلام حسین صدر - ناصر ندامانی - زاهدی - امامی خوئی - اتحاد - شوشتری - اسکندری - حبیب الله خان شادلو - حاج میرزا اسدالله خان کردستانی - روحی - سید کاظم یزدی

رئیس - وزیر امور خارجه - بنده میخواستم عرض کنم دوسه فقره لایحه ضروری داریم که باید آقایان امشب تصویب فرمایند حالا اگر جلسه را ادامه میدهند استدعا دارم ابتها لایحه چهار دوازدهم تصویب بشود

رئیس - بنده لازم میدانم که يك توضیحی بدهم. گرچه آقایان خوب می دانند که اگر مساعدت فرمایند و تکلیف بعضی چیزهای مهمی را که هست همین کنند به تر است برای اینکه اگر فرود بخواهیم جلسه تشکیل بدهیم و وارد شویم در بحثها و مذاکره لوائح باید يك مدتی توقف بفرمایند تا صورت جلسه تنظیم شود و باین ترتیب ممکن است وقت قانونی مجلس بگذرد و صورت مجلس تصویب نشود و بماند

البته در این صورت تمام آراء مجلس هم بلا تراست پس ممکن است این چند فقره مطلبی که دارند تمام کنیم چون تصور می کنم فردا نشود داخل در مطالب شد.

اول راجع به چهار - در دوازدهم مخالفی هست؟

(گفته شد خیر)

البته در این صورت تمام آراء مجلس هم بلا تراست پس ممکن است این چند فقره مطلبی که دارند تمام کنیم چون تصور می کنم فردا نشود داخل در مطالب شد.

اول راجع به چهار - در دوازدهم مخالفی هست؟

(گفته شد خیر)

رئیس - خبر کمیسیون بودجه جدید قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده اول - وزارت مالیه مجاز است که کلیه مخارج مملکتی بانضمام شهریه و مستمریات و مصارف و حقوق منتظرین خدمت بابت چهار ماه اول سنه ۱۳۰۵ را بر طبق بودجهای تصویبی و مواد مقررده قانون بودجه مصوب ۱۳۰۴ در حدود پرداخت اسفندماه بعنوان علی الحساب بپردازد.

ماده دوم - برای محتاج فونتی و فوری و تمهیدات اضافی که بموجب قوانین موجود ایجاد شده و نیز سایر مخارجی که تعویق آنها غیر ممکن است ماهیانه شصت هزار تومان اعتبار اضافی بدولت اعطاء می شود

دولت از این محل جز مخارجی را که بتصویب مجلس رسیده یا خرجهایی که تعویق آنها ممکن نخواهد بود مطلقاً هیچگونه خرج دیگری را نباید پرداخت نماید و تمام خرجهایی که از محل این اعتبار مخصوص می شود با شرط تکافو عایدات ۱۳۰۵ در بودجه همان سال باید منظور گردد

ماده سوم - در سنه ۱۳۰۵ اعتبار موقتی خرید ملزومات و مصالح بجای صد هزار تومان دویست هزار تومان و مساعده های ارزاق بعوض يك میلیون و پانصد هزار تومان سه میلیون تومان خواهد بود

ماده چهارم - وزارت مالیه میتواند در حدود میزان سالیانه ۹۷۵۰۰۰ تومان اعتبار انتفاعی هر مبلغی را که مقتضی بداند صرف کند مشروط بر آنکه در نتیجه این اقدام علاوه بر میزان سالیانه مزبور مطلقاً ایجاد تمهیدی نشود

رئیس - شور در کلیات است آقای رهنما

(اجازه)

رهنما - موافقم

رئیس - آقای شوشتری

شوشتری - موافقم

رئیس - آقای طهراني

طهراني - موافقم

رئیس - آقای اتحاد

اتحاد - بنده شهادت آقایان نمایندگان شاید این اولین دفعه باشد که لایحه دولت مخالفت می کنیم و مخالفت بنده هم نسبت باهتل موضوع نیست زیرا از آقای رئیس - الوزراء قبلاً خود خواستیم که این مسئله را تقاضا کنند جزو دستور شود

مخالفت بنده راجع به چهار ماه است زیرا معنایش این است که تا شش ماه دیگر مملکت را تسلیم حوادث و فقرت بکنیم

بنده تصور می کنم که آقایان وزراء مسئول مجلس هستند و ما نمایندگان مسئول ملت و مملکت هستیم و نظر

بمشاوریتی که داریم این مدت را نمیتوانیم تصویب کنیم از این جهت بنده معتقدم که دولت هم موافقت کند و دوماً بطور دودوازدهم اعتبار بخواهند و ما هم تصویب کنیم و آنچه که بنده حساب کرده ام چهل روز به آخر سال داریم دو ماه راهم که تصویب کردیم تقریباً صد روز میشود

بنده تصور میکنم باجدیت هیئت دولت فعلاً بیکه داریم موافق شویم که انتخابات در ظرف این مدت انجام پذیرد و و کلاً هم در مرکز حاضر شوند از این جهت بنده با این چهار ماه مخالفم.

وزیر فواید عامه - بنده هم شهادت تمام آقایان در لایحه بودجه کمتر خواسته ام از آقایان تمنا کنیم و داخل در صحبت شوم بلکه سعی کرده ام خودشان کمک فرمایند و کار را بنجام برسانند.

اما در این موضوع خواستم آقایان را توجه بدهم که پس از آنکه مجلس شورای ملی افتتاح می شود يك ماه اول که موافق نظام نامه اساساً نمیتواند هیچ کار کنند بلکه باید رسیدگی باعتبار نامه ها کنند و در ماه دوم هم که چند روز اولش مشغول برسیدگی اعتبارنامه در مجلس هستند و بعد هم يك چند روزی مشغول تعیین هیئت رئیس و کمیسیونها هستند.

پس دو ماه اول را میتوان گفت که مجلس بر فرض اینکه موجود هم باشد نمیتواند رسیدگی کند و رأی بدهد و این راهم آقایان قطعاً بدانند و اطمینان میدهم به آقایان که این حرفی را که می زنم درش تردید نکنند بلکه عمل هم نشان خواهد داد.

بنده هم حرف بی اساس نزده ام و نیز من دولت منتهی درجه جدید را دارد که سرعت هر چه تمامتر انتخابات دوره ششم شروع بشود ولی البته لااقل در ظرف دو ماه باقریب بدوماه انتخابات تمام می شود خوب دو ماه انتخابات دو ماه هم ابتدای مجلس این چهار ماه که دیگر هیچ از او کمتر نمیشود حالا این یکماه و چند روزی هم که باقی میماند دولت برای این نگاه داشته است که بتواند و کلاً رادار مرکز حاضر کند و برای اینکار این مدت لازم است.

زیرا البته فواید عامه که نمی تواند اعمال کند پس بیکماه احتیاط برای اینکار پیش بینی شده است.

دیگر اینکه آقایان بدانند اساساً این هیئت دولتی که امروزه در مقابل مجلس حرف می زنند و صحبت می کنند اعضایش کسانی هستند که در ادوار مختلفه در مجلس بوده اند و سابقه و کالت طولانی دارند و بالاخره مجلس را شناخته اند خود میدانند و نباید تصور کرد که يك دولتی است که

میخواهد مجلس نباشد یا مجلس دیر افتتاح پیدا بکند.

بنا بر این در این وقت تنگ و باصلاح در این آخر شب خوبست آقایان موافقت بفرمایند و در این موضوع بیش از این مباحثه نفرمایند و این عرضی را که کردم محل تردید قرار ندهند و این قولی را که بنده از طرف خود در هیئت دولت اینجا میدهم کافی بدانند و بیش از این هم بماند اگر ات ادامه ندهند

رئیس - رأی گرفته میشود بشور در مواد آقایان بیکه تصویب می کنند قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده اول آقای رهنما

(اجازه)

رهنما - موافقم

رئیس - آقای طهراني

آقا شیخ محمد علی طهراني - بنده همین اندازه خواستم تذکر بدهم که بیانی را که آقای وزیر عدلیه فرمودند چون حقیقه وزارت عدلیه درجه اش به همه جا نمیرسد یعنی مثلا خیلی جاها است که معاکم ابتدائی ندارد و البته باید داشته باشد بنابر این خوبست يك اختیاری داده شود بوزارت عدلیه که در حدود همین بودجه که بالا این نکتند آن ادارات و معاکم را تشکیل بدهد که اثر قضائی در بعضی جاها هم که نیست برقرار شود.

وزیر عدلیه - بنده برای انجام همین مقصود آقایان عرض میکنم که وزارت عدلیه در نظر داشت که در آخر سال يك موسساتیکه قهراً منحل می شوند اعتبار آنها را بصرف توسعه عدلیه های ایالات و ولایات از قبیل کروس و سایر جاها برساند و يك لایحه هم در این باب تهیه شده بود

ولی حالا آقای وکیل پیشنهادی تقدیم کرده اند و تصور میکنم نظریه آقایان را تأمین کنند و این پیشنهاد هم در موقع خودش مطرح شود

(بیش نهاد ایشان بشرح ذیل قرائت شد)

پیش نهاد میکنم تبصره ذیل بماده اول ضمیمه شود

تبصره - مخارج وزارت عدلیه بابت چهار ماه مزبور برای هر ماه معادل يك دوازدهم ششصد و بیست هزار تومان که در بودجه ۱۳۰۴ منظور شده بشخصی مخیر - بنده قبول میکنم

رئیس - رأی می گیریم بماده اول ضمیمه تبصره که به عرض مجلس رسید آقایان بیکه موافقت کنند قیام فرمایند

(غالب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس تصویب شد ماده دوم (بشرح سابق خوانده شد)

رئیس - مخالفی دارد؟

شیروانی - بنده مخالفم

رئیس - بفرمایند

شیروانی - همانطور که آقای وزیر فواید عامه توضیح دادند بنده هم فکر نمیکنم که هیچوقت بر خلاف قانون اساسی اصول و شروطیت تعطیل بردار باشد و البته هم مشروطیات و مجلس هم افتتاح خواهد شد و بنده در ماده اول هم مخالفت نکردم

ولی این منقضات ماده اول را بنده معنایش را نمیفهمم برای اینکه چهار دوازدهم دولت اجازه می خواهد و رأی هم داده میشود ولی دیگر عبارت (اگر يك مخارج فوری پیدا شد) این را بنده نمیفهمم یعنی غیر از این چهار دوازدهم بنده از این اضافات نمی دانم مقصود چیست؟ دولت خودش تشخیص داده است که چهار دوازدهم لازم دارد بنابراین اضافات دیگر از رویی ندارد از این جهت بنده پیش نهاد کردم که سایر مواد حذف شود و همان ماده اول کافیت

وزیر مالیه - آقای شیروانی فرمودند که دولت تشخیص داده است که چهار دوازدهم کافی است و مواد دیگر برای چیست؟

البته ملاحظه می فرمایند که این مخارج مربوط به آن چهار دوازدهم نیست امروز مجلس شورای ملی هست اگر فرض يك مخارج فونتی فوری پیش بیاید بیآورند بمجلس و تصویب میکنند و دست دولت باز میشود و می رود اقدام میکند و يك مواد مهمه مملکتی بجهت تعویق و تأخیر نمی افتد دیگر اینکه تصدیق می فرمایند که بعضی مخارج هست از قبیل مخارج بست خانه که يك اعتبارات متحرکی نموده زیرا آنها نمیتوانند با يك دوازدهم مخارج خودشان را اداره کنند

دیگر اینکه در مملکت يك ترتیبات و تشریفات هست که البته لازم است يك مخارجی بشود و در این جادولت نمیتواند آن مخارج را بگذرد و اگر نکتند دست دولت بسته میشود این است که این را برای این قبیل مخارج نوشته ایم آنهم با يك شرایطی که در این جا ذکر کرده ایم و البته تصدیق میفرمایند این قبیل مخارج که پیش بیاید نباید بناخیر و تعویق بیفتد آنهم يك مبالغ جزئیست

رئیس - رأی گرفته می شود بماده دوم آقایان بیکه تصویب میکنند قیام فرمایند (اگر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد خستگی مانع قیام آقایان نشود که يك وقت ماده دو بشود ماده سوم

(بضمون گذشته قرائت شد)

رئیس - آقای یاسائی
 یاسائی - موافقم
 رئیس - مخالفی ندارد
 (گفته شد خیر)
 رئیس - رأی گرفته می شود بماده
 سوم آقایان موافقین قیام فرمایند
 (اغلب نمایندگان قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد ماده چهارم
 (کمافی السابق خوانده شد)
 رئیس - ماده چهارم هم مخالفی ندارد
 (گفته شد خیر)
 رئیس - رأی گرفته میشود بماده
 چهارم آقایانیکه تصویب میکنند قیام
 فرمایند
 (اکثر برخاستند)
 رئیس - تصویب شد شوردر کلیات
 است
 جمعی از نمایندگان - مخالفی
 ندارد
 رئیس - رأی گرفته می شود با ورقه
 آقایان موافقین ورقه سفید خواهند داد
 (اخذ رأی بعمل آمد)
 رئیس - اخذ اوراق رأی تمام شد
 (استخراج آراء بعمل آمده
 ۶۴ ورقه سفید تعداد شد)
 رئیس - عده حاضر هشتاد و دو
 باکثرت ۶۲ رأی تصویب شد
 آقایان رای دهندگان - امامی خوئی
 هایم - آقا میرزا سید حسن کاشانی - نجات
 ذوالقدر - دکتر ضیائی - آقا سید یعقوب
 میرزا عبدالعزیز صدر - رهنما - میرزا عبدالله
 خان معتمد
 آقا میرزا سید احمد بهبهانی - حاج
 آقا اسمعیل عراقی - آقا سید مصطفی
 بهبهانی - سهراب زاده - حاج حسن آقا
 ملک - آقا سید محمدعلی شوشتری - شیخ
 الاسلام ملایری - ناصر ندامانی - میرزا حسین
 خان اسفندیاری - میرزا محمد رضا خان
 زاهدی
 آقای حائری زاده - آقای طباطبائی
 دیبا - امیر حسین خان بختیاری - آقای دست
 غیب - آقا شیخ جلال - آقا میرزا غلامرضا قاسمی
 محمد ولی خان اسدی - میرزا محمد حسین
 صدرائی - دکتر حسین خان بهرامی - حاج
 میرزا اسدالله خان کردستانی - شریعت زاده
 فتح الله میرزا هرمزی
 میرزا یدالله خان نظامی - علیخان
 اعظمی - محمدولی میرزا - محمد تقی خان
 اسعد - دکتر احتشام - حبیب الله خان شادلو
 آقا سید ابراهیم ضیاء - غلامحسین میرزا -
 مسعود
 سید محمدخان معظمی - ارباب
 کیخسرو و شاهرخ - سید الله خان اسکندری
 سهراب خان ساکینیان - یحیی خان زنگنه -
 میرزا رضا خان افشار - میرزا عبداله یاسائی
 محمد هاشم میرزا افشار - میرزا محمد خان
 وکیل

آقا سید حسن اجاق - سلطان ابراهیم
 خان افخمی - دیوان بیگی - کی استوان
 آقا سید کاظم یزدی - میرزا محمودخان
 وحید - آقای روحی - دکتر آقایان مفتی - اخگر
 آقا رضا مهدوی - سلیم ایزدی - آقا
 میرزا شهاب
 وزیر مالیه - لایحه تاج گذاری که
 تقدیم شده بود استدعا میکنم جزودستور
 و آراء تصویب بفرمایند
 رئیس - مخالفی ندارد
 جمعی از نمایندگان - خیر
 (خبر مزبور شرح ذیل
 خوانده شد)
 ماده اول - مجلس شورای ملی یکصد
 هزار تومان اعتبار برای مخارج جشن جلوس
 و تاجگذاری اعلیحضرت همایون شاهنشاه
 بهلوی تصویب مینماید
 ماده دوم - اعتبار مزبور از صرفه جوئی
 های بودجه همدالسه مملکتی محسوب خواهد
 شد
 ماده سوم - وزارت مالیه مجاز است
 یکصد هزار تومان اعتبار مذکور در ماده اول
 را عجزاً با تشخیص قطعی صرفه جوئی در
 حدود بودجه مملکتی همدالسه ۱۳۰۴
 محسوب و تأدییه می نماید
 رئیس - عده برای قرائت کافی بود
 ولی برای مذاکره کافی نیست بنابراین تأمل
 بفرمایند
 (در این موقع عده ای
 از آقایان نمایندگان وارد
 مجلس شدند)
 رئیس - شوردر کلیات است
 اخگر - یکمرتبه دیگر خوانده شود
 (مجدداً خوانده شد)
 رئیس - آقای ارباب کیخسرو
 ارباب کیخسرو - موافقم
 رئیس - آقای دستغیب
 دستغیب - موافقم
 رئیس - سایر آقایان هم موافقتند
 بعضی از نمایندگان - بله
 رئیس - رأی گرفته میشود بودجه در
 شورمواد آقایان موافقین قیام فرمایند
 (اغلب قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد ماده اول مخالفی
 ندارد
 جمعی از نمایندگان - خیر
 رئیس - رأی می گیریم بماده اول
 آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند
 (غالب نمایندگان قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد ماده دوم هم
 مخالفی ندارد
 گفته شد خیر
 رئیس - آقایان موافقین بماده دوم قیام
 فرمایند
 (اکثر برخاستند)
 رئیس - تصویب شد ماده سوم مخالفی
 ندارد

رأی میگیریم بماده سوم آقایانی که
 تصویب می کنند قیام فرمایند
 (اغلب قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد شوردر کلیات است
 در کلیات هم مخالفی نیست
 (گفته شد خیر)
 رئیس - رأی گرفته میشود با
 ورقه
 (اخذ آراء بعمل آمد)
 رئیس - اخذ اوراق رأی تمام
 شد
 (استخراج آراء بعمل آمده
 ۶۹ ورقه سفید تعداد شد)
 رئیس - عده حاضر ۸۲ باکثرت ۶۹
 رأی تصویب شد
 آقایان رای دهندگان - سید محمد
 علی شوشتری - میرزا جوادخان خوئی
 سید جواد معق - علی خان اعظمی - سید
 ابوالحسن حائری زاده - حاج حسن
 آقا ملک - ارباب کیخسرو و شاهرخ - سید
 الله خان اسکندری - دکتر ضیائی - میرزا
 سید حسن کاشانی - هایم - میرزا رضا خان
 افشار میرزا حسین خان اسفندیاری - میرزا محمد
 خان وکیل - میرزا سید احمد احتشام
 میرزا سید احمد بهبهانی - حاج سید
 عبدالعلی طباطبائی دیبا - آقا میرزا محمود
 خان وحید - میرزا آقاخان دیوان بیگی
 محمد هاشم میرزا اسفندیاری - آقا رضا تاجدار
 دکتر حسین خان بهرامی - شیخ جلال الدین
 میرزا مهدی خان زاهدی - میرزا علی
 کازرونی - سهراب خان ساکینیان - میرزا
 اسدالله خان کردستانی - میرزا آقا خان
 عصر انقلاب - حبیب الله خان شادلو - حیدر
 قلی میرزا حشمتی - میرزا عبدالعزیز مفتی
 سید ابوالفتح - شیخ محمدعلی الموتی
 کی استوان - میرزا محمد نجات - میرزا
 یدالله خان - میرزا عبداله خان معتمد - حاج
 آقا اسمعیل عراقی - سید علاءالدین -
 بهبهانی - سلطان ابراهیم خان افخمی
 حاج میرزا علیرضا قاسمی - دکتر آقایان
 میرزا زین العابدین رهنما - آقا میرزا
 محمد تقی ذوالقدر - آقا سید یعقوب - آقا
 سید مخی الدین - میرزا محمد علی صدر
 آقا سید کاظم یزدی - هرمزی - میرزا
 یدالله خان - آقا سید کاظم خان انجاد - حاج میرزا
 احمدخان اتابکی - یحیی زنگنه - شیخ
 محمد علی طهرانی - حاج سید محمد باقر
 دست غیب - میرزا اعطاء الله خان روحی
 حاج شیخ عبدالرحمن صالحی - امیر حسین
 خان بختیاری - میرزا یوسف خان قائم -
 مقام - میرزا محمد حسین صدرائی - سلیم
 ایزدی - میرزا عبداله یاسائی - میرزا احمد
 خان شریعت زاده
 محمد ولی خان اسدی - آقا سید
 حسن اجاق - محمد تقی خان اسعد
 خان

شیخ الاسلام ملایری - میرزا محمدخان معظمی
 میرزا احمدخان اخگر
 رئیس الوزراء - بنده نمایانم چطوراز
 آقایان تشکر کنم که آقایان مساعدت
 فرمودند باما این همه لوابح را تصویب
 فرمودند
 ولی يك تقاضای دیگر هم دارم ولی
 خجالت می کشم عرض کنم آن این است
 که در چند روز قبل يك لایحه پیشنهاد
 کرده ام و تقاضای فوریت هم کرده بودم
 این مدت که استدها می کنم تکلیف آن را
 معلوم بفرمایند و ملاحظات و نظریات خودشان
 را بفرمایند این آخرین استدعای بنده
 است
 رئیس - عده از آقایان بواسطه کسالتی
 که داشتند بیش از این نتوانستند بمانند و
 تشریف بردند
 بنابراین عده برای رأی و وارد شدن
 در مذاکره کافی نیست و متأسفانه فردا را
 هم آقایان می دانند که یکی از روزهای
 بزرگ مذهبی است و اگر چنانچه اجباری
 نمی بود البته آقایان معتمد بودند که بطور
 کلی تعطیل باشد ولی یک فقره اجبار است
 و از نقطه نظر اجبار تصور می کنیم آقایان
 مجاز باشند که مجلس را تشکیل بدهند و
 فقط برای قرائت صورت مجلس و تصویب
 آن بنا بر این برای اینکه حفظ آثار
 مذهبی شده باشد و باین وظیفه هم عمل شد
 باشد بنده تصور می کنم بهتر این است
 فردا قبل از ظهر جلسه را تشکیل ندهیم و
 جلسه دو ساعت بعد از ظهر تشکیل شود
 بعضی از نمایندگان - صحیح است
 (مجلس شش ساعت از شب گذشته
 ختم شد)
 رئیس مجلس شورای ملی سید محمدتدین
 منشی م شهاب
 منشی ع خطیبی
جلسه ۲۵۳
صورت مشروح مجلس
مورخه پنجشنبه ۲۲
بهمن ماه ۱۳۰۴ مطابق ۲۷
رجب ۱۳۴۴
 مجلس سه ساعت ونیم قبل از
 فروپ بریاست آقای تدین تشکیل
 گردید
 صورت مجلس روز قبل را
 آقای آقا میرزا شهاب
 قرائت نمودند
 رئیس - آقای شوشتری
 (اجازه)
 شوشتری - قبل از دستور عرض
 دارم
 بعضی از نمایندگان - دستور در
 بین نیست
 رئیس آقای سهراب زاده
 (اجازه)
 سهراب زاده عرضی ندارم